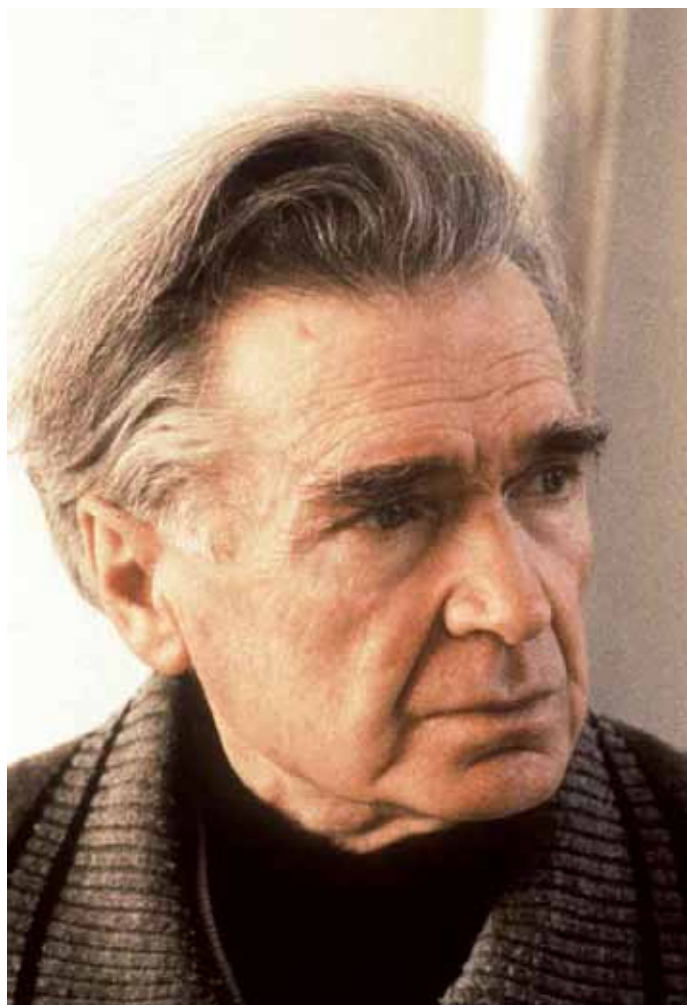

Exerciții de admirație

Eugen Cioran

„A scrie este o provocare, o perspectivă ce falsifică în avantajul nostru realitatea, așezându-ne *mai presus* de ceea ce este și de ceea ce ni se pare a fi. Să-l concureze pe Dumnezeu, ba chiar să-l întrecă, doar prin puterea limbajului — iată performanța scriitorului, specimen ambiguu, sfâșiat și vanitos, care, smuls din condiția lui naturală, s-a datat unui splendid delir, mereu derutant, odios uneori. Nimic nu e mai jalnic decât cuvântul, și totuși doar prin el ajungi la acele senzații de fericire, la jubilația ultimă în care ești cu desăvârșire singur, eliberat de orice sentiment de apăsare. Absolutul atins prin cuvânt, prin însuși simbolul fragilității! Îl poți de asemeni atinge, ciudat, prin ironie, cu condiția ca aceasta, ducându-și până la capăt opera de demolare, să-ți dea cutremurarea unui zeu de-a-ndoaselea. Cuvintele ca agenți ai unui extaz răsturnat... Tot ce este cu-adevărat intens ține de paradis și de infern, cu diferența că pe primul putem doar să-l întrezărim, în vreme ce pe-al doilea ni-e dat să-l percepem, mai mult chiar, să-l *simțim*. Există apoi un avantaj mai remarcabil încă, și care este monopolul scriitorului: prin scris se debarasează de *primejdiile* ce-l pasc.

Scrisul este un viciu de care te poți lehamăeți. Adevărul este că scriu din ce în ce mai puțin și voi sfârși, probabil, prin a nu mai scrie deloc, prin a nu mai găsi nici un farmec acestei lupte cu ceilalți și cu mine însumi.

Cînd ataci un subiect, fie chiar unul banal, încerci un sentiment de plinătate însoțit de un dram de orgoliu. Fenomen și mai ciudat: senzația de superioritate atunci cînd evoci o figură pe care-o admiri. În mijlocul unei fraze, ce ușor te crezi buricul pământului! A scrie și a venera nu fac casa-mpreună: vrei, nu vrei, a vorbi despre Dumnezeu înseamnă a-l privi *de sus*. Scrisul este revanșa creaturii și replica ei la o Creație de mîntuială.”

Despre neajunsul de a te fi născut

„Valoarea intrinsecă a unei cărți nu depinde de importanța subiectului (altfel teologii ar ieși învingători, și de departe), ci de modul de a aborda ceea ce e întâmplător și neînsemnat, de a stăpâni infimul. Esențialul n-a necesitat niciodată nici cel mai mic talent.”

Editorial

Renaștere prin cultură

Venirea primăverii este un motiv de sărbătoare pentru toate popoarele care se bucură de darul celor patru anotimpuri. *Primăvara* înseamnă *renaștere, bucurie, speranță, optimism, vitalitate*, dar și *angajare, ancorare, implicare*. Celor ce își dedică munca propășirii culturale a membrilor comunității, primăvara aceasta este cu adevărat un nou început. Este pentru prima dată când avem, oficial, pe **15 ianuarie** o **Zi a Culturii Naționale** în chiar ziua omagierii nașterii poetului nepereche al literaturii române, **Mihai Eminescu**, geniul care a transformat natura într-o metaforă inegalabilă, iar limba în muzica polifonică a consoanelor și vocalelor românești. Eminescu a iubit și cântat teiul, iar teii sunt pentru gălățeni emblema orașului lor.

Sunt acestea suficiente argumente pentru responsabilizarea noastră, a celor ce lucrăm în împărăția cărții, față de misiunea onorantă de a înlesni și stimula cunoașterea, informarea, studiul cetățenilor de pe riviera Dunării. Aș spune că, de data aceasta, contextul ne avantajează. Oamenii simt nevoia să evadeze din realitatea tensionată, opresivă în care trăiesc, într-o lume apropiată de adevăratele valori umane, etice și morale. Revenirea publicului în sălile de spectacol, de expoziție, la concerte sau lansări de carte, la întâlniri cu personalități din domeniul științei și culturii se explică, parțial, prin același fenomen: oamenii s-au săturat de spectacolul de prost gust al realității, deversat inclusiv prin canale media. Nevoia de calitate a creat astfel orizontul de așteptare al publicului, în întâmpinarea căruia dorim să venim printr-un management eficient, performant care să pună în miezul preocupărilor cetățeanul și nevoile sale culturale.

Dintr-o asemenea perspectivă ne propunem să optimizăm serviciile publice oferite în primul rând gălățenilor, dar și celor care ne vizitează sau doresc să ne cunoască, așa fel încât să contribuim la modelarea personalității prin valori estetice și orientarea spre încorporarea frumosului în viață și activitate; facilitarea comunicării interpersonale, creșterea sociabilității și adaptării în societate; diseminarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii; stimularea creativității și a spiritului participativ prin voluntariat ca deziderat al specificului european din acest an. Resursele noastre sunt atât noile titluri de carte achiziționate de bibliotecă, abonamentele la principalele periodice, accesul la baze de date din varii domenii de interes, dar și manifestările integrate **brandului cultural „AXIS LIBRI”**: revista de cultură, salonul literar și festivalul de carte.

Menit a fi punct de întâlnire între specialiști și public, de a crea o legătură între editori-autor-critici-public-cititor, **Festivalul de carte „AXIS LIBRI”** vă invită la începutul lunii iunie la cea de-a treia ediție, care-și propune să devină eveniment internațional. Pe lângă scopul de a stimula gustul pentru lectură sau a facilita accesul la o gamă largă de produse bibliofile, târgul se vrea un mecanism viu de transmitere a informației și a cunoașterii. Dorim ca toți cititorii bibliotecii, atât cei activi, cât și cei potențiali să considere **Anuarul evenimentelor culturale** ca pe o invitație multiplicată, la manifestările și activitățile culturale organizate de instituția noastră în anul 2011.

Biblioteca „V.A. Urechia” vă așteaptă ca o carte deschisă pentru a fi răsfoită și cunoscute comorile ei vechi și noi.

Și întrucât acest număr al revistei va apare la **1 Martie**, este prilej fericit pentru mine de a adresa tuturor doamnelor și domnișoarelor un călduros **LA MULȚI ANI**, urări de sănătate, fericire și reușite cât mai importante în plan personal și profesional!

Galați, martie, 2011

Prof. **Zafir Ilie**,
Director

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați

Din Colecțiile Bibliotecii

Enciclopedia României.

Ediție anastatică. 4 vol + anexa,

Iași: TipoMoldova, 2010

Mia Băraru

În cadrul ediției din 3 februarie 2011 a Salonului literar „Axis Libri” am participat la una din manifestările de înaltă ținută grație prezenței d-lui academician Gheorghe Buzatu, istoric, cercetător, scriitor și profesor universitar, în calitate sa de coordonator al colecției „Opera omnia”, a editurii Tipo Moldova, Iași (director Aurel Ștefanachi), colecție din care s-au tipărit peste 410 titluri, de un număr însemnat putându-se bucura și cititorii bibliotecii gălățene.

Cu emoție și entuziasm am întâmpinat, alături de ediția critică semnată Dumitru Murărașu a operei poetice eminesciene, lansarea ediției anastatice a uneia din „marile cărți ale neamului”, Enciclopedia României, în patru volume însoțite de o Anexă cu hărți. Biblioteca „V.A. Urechia” a achiziționat 2 exemplare, deși ne-am fi dorit mai multe, pentru a putea înzestra și filialele noastre din municipiu și de peste Prut. Să sperăm că efectele crizei ce o traversăm nu vor fi de lungă durată, astfel încât să putem materializa o politică de achiziții în spiritul liniei imprimare de patronul nostru spiritual, V.A. Urechia.

Biblioteca publică de rang județean, având colecții enciclopedice, instituția noastră și-a făcut o datorie de onoare din a-și dezvolta fondul de referință, care numără în prezent peste 300 de titluri de enciclopedii și dicționare enciclopedice, între care, cu doar două excepții figurează „realizările românești în domeniu” menționate de dl prof. Buzatu în argumentul ediției la care facem referire, inclusiv două exemplare din prima ediție a Enciclopediei României (1938-1943) „...operă de solidă și exemplară informație și ținută științifică... un monument al civilizației române moderne, o

dovadă nepieritoare - dincolo de timpuri și spații, de accidente și patimi sălbatice - a capacității creatoare de excepție a românilor, cărora le-a fost, din start, dedicată” (1). Chintesență a valorii documentare a lucrării de referință, spusele profesorului sunt susținute de bogăția informațiilor cu privire la istoria marilor enciclopedii ale lumii, dar și ale românilor între care, cu siguranță un loc meritat va ocupa și aceasta.

„Enciclopedia României” este o lucrare de amploare, care reușește să propună o monografie a lumii românești de la începutul secolului al XX-lea, între deceniile al treilea și al patrulea. Bazată pe studii amănunțite și cercetări asidue, „Enciclopedia României” realizează o excelentă biografie a vieții din România, de la începutul secolului trecut și nu numai.

Proiectată în șase volume, dar scoasă în patru volume (1938-1943), „a apărut când trebuia, cum trebuia și se adresa cui trebuia, subliniază dl acad. Gh. Buzatu în argument „ Adică: – exact la 20 de ani după fondarea României Mari, în momentele sale de maximă stabilitate și înflorire și reflectând cel mai strălucit bilanț al inegalabilei Uniri de la Alba Iulia; - în condiții grafice deosebite și conținând materiale de excepție sub raporturile concepției, realizării și obiectivității științifice impecabile, datorate unor nume ilustre ale culturii și științei naționale: N. Iorga, C. Rădulescu-Motru, Andrei Rădulescu, Virgil Madgearu, Dimitrie Gusti însuși, Constantin C. Giurescu, Mircea Vulcănescu, Dan Botta, George Alexianu, Paul Negulescu, general Radu Rosetti, Sabin Manuilă, Constantin Moisil, H. H. Stahl, Constantin Garoflid, Gh. Ion Vântu, N. P. Arcadian, M. Popescu-Spineni, Cezar Petrescu ș.a.), rațiuni pentru care, după peste 70 de ani, opera nu și-a pierdut din interes, din calitate și actualitate... (2)

În prefața la vol. I, 1938, Dimitrie Gusti atenționa cititorii: „Enciclopedia României va fi

deci o Enciclopedie națională, nu universală, și vie, nu abstractă, a timpului în care trăim; ea va fi deci expresia vieții și a unei epoci.” (3)

Dimitrie Gusti a stabilit cele trei mari capitole împărțite în șase volume programate ale Enciclopediei: a) Organizarea politică-administrativă, în primele volume (I - Statul; II - Județe și orașe); b) Economia în volumele III - Economia Națională și IV - Întreprinderi și Instituțiuni economice; c) Cultura în volumele V - Cultura Națională și VI - Instituții și personalități culturale)

În fapt, din lucrare au apărut doar 4 volume:

Vol I: STATUL, 1055 p.

Vol II: ȚARA ROMÂNEASCĂ, 753 p. Cuprinde: Spiritul noului regim administrativ, de Armand Călinescu; Structura organizării României pe ținuturi administrative; Județele dispărute ale României, de C-tin C. Giurescu; Monografiile județelor României, după următorul plan: stema; geografie; istorie; populație; înfățișare socială; economie; cultură; religie; administrație; principale așezări; localitățile județului respectiv.

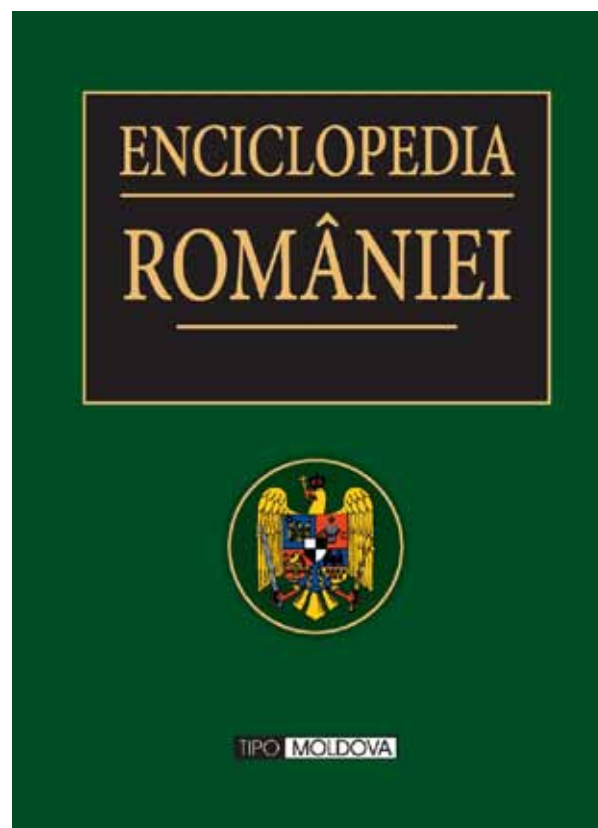
În partea a 2-a a acestui volum sunt tratate Orașele reședință, după următorul plan: stema; geografie; istorie; populație; înfățișare socială; economie; cultură; religie; administrație; urbanistică, și se încheie cu Indicele localităților României.

Vol III: Economia națională: Cadre și producție, 1180 p. Organizat pe 9 capitole tematice urmate de: Tabele statistice generale; Indicii materiei și Hărți și planșe în afară de text.

Vol IV: Economia națională: circulație, distribuție și consum, 1083 p. Organizat în 12 capitole tematice urmate de: Tabele statistice generale; Indicii materiei și Hărți și planșe în afară de text.

Anexa cuprinde: Harta fizică, administrativă și politică a României; Noua organizare administrativă a României (Mari); Câmpurile și conductele de gaz metan din Transilvania.

În cele „Câteva lămuriri preliminare” ale Comitetului de redacție se spune: „...volumul IV al Enciclopediei - conceput și lucrat în parte înainte de 1940 - continuă să înfățișeze icoana României întregi, dacă nu așa cum o cuprind visurile noastre, măcar așa cum au realizat-o, de fapt, părinții noștri... Comitetul de Redacție al Enciclopediei României a vrut să lase contemporanilor și generațiilor viitoare o imagine integrală a realizărilor neamului

românesc din nordul Dunării, în cursul scurtului răgaz de 22 de ani de unitate politică pe care i l-au îngăduit împrejurările, din cei peste două mii de ani de dănuire istorică, ele constituind nu numai o dovadă a capacității sale de creație, dar și o întărire a nădejzii pe care lumea o poate pune în realizările lui, într-un viitor în care, scăpat de nesiguranța ceasului de față, va izbuti să-și consacre toate puterile strălucirii chipului lui Dumnezeu pe pământ, în felul său ...” (4)

Îmi doresc să cred că aceste lămuritoare cuvinte, spuse în 1943 își păstrează actualitatea pentru a fi dătătoare de speranță, dar și imbold și responsabilitate generațiilor actuale și viitoare pentru ca neamul românesc să fie ce-a fost și.. ”mai mult decât atât”.

Note:

1. Enciclopedia României. Vol 1. Iași: Tipo Moldova, 2010, p. 10.
2. Enciclopedia României. Vol 1. Iași: Tipo Moldova, 2010, p. 9-10.
3. Enciclopedia României. Vol. 1. București: Imprimeria Națională, 1938, p. VIII.
4. Enciclopedia României. Vol. 4. București: Imprimeria Națională, 1938, p. 5.

Ce știm despre Biblioteca „V.A. Urechia”

Sondaj

Paula Balhui

Prestigiul unei biblioteci este dat de istoricul ei ca instituție de cultură și de capacitatea de a furniza servicii variate, care să corespundă exigențelor membrilor comunității. Cunoașterea istoricului și serviciilor Bibliotecii contribuie la realizarea unui canal de comunicare

eficient pentru implicarea utilizatorilor în activitatea Bibliotecii și în același timp la promovarea imaginii instituției.

„Adecvarea promptă a activității bibliotecii la nevoile utilizatorilor impun și justifică efectuarea unor studii privind utilizatorii proprii”, potrivit afirmației lui Ionel Enache, în *Marketingul în structurile infodocumentare*, iar analiza acestor studii ajută utilizatorul să înțeleagă că Biblioteca „V.A. Urechia” îl consideră un partener de comunicare culturală.

Informația reprezintă o verigă esențială în „lanțul” comunicării și de aceea Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” a organizat un sondaj, utilizând ca instrument de investigare, chestionarul cu tema „*Ce știm despre Biblioteca „V.A. Urechia”*”.

Chestionarul a fost distribuit în perioada 08-14.nov. 2010 cu ocazia sărbătoririi a *120 ani de la înființarea Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”*, iar manifestările organizate cu ocazia acestui eveniment au fost un bun prilej pentru a evalua gradul de informare a utilizatorilor cu privire la istoricul și serviciile Bibliotecii, iar la final cei 50 de respondenți au primit un fluturaș cu răspunsurile la întrebările din chestionar, pentru autoevaluare și promovare.

Obiectivele urmărite în acest demers al Biroului Marketing au vizat realizarea unui dialog cu publicul și eficientizarea serviciilor oferite pentru dezvoltarea imaginii instituției în comunitatea galățeană.

Pentru structura chestionarului s-a utilizat tehnica pâlniei, prin care se pornește de la întrebări generale și se ajunge la întrebări specifice; întrebările închise dihotomice au fost folosite pentru a ușura

completarea chestionarului, iar conținutul întrebării a fost precizat în întregime.

La întrebarea *Știați că la inaugurarea din 11 nov. 1890 Biblioteca însuma 6007 volume*, reprezentând *biblioteca personală a academicianului, profesorului, bibliofilului și omului politic Vasile Alexandrescu Urechia* ?, 44% au răspuns **da**, 56% au răspuns **nu**.

Respondenții întrebați dacă *au cunoștințe despre mărimea fondului de carte deținut de Biblioteca „V.A. Urechia”*, care însumează 700.000 unități de bibliotecă?, au răspuns cu **da** 52% și cu **nu** 48%.

Răspunsurile la primele două întrebări confirmă o bună cunoaștere a informațiilor cu caracter general despre Bibliotecă, iar în viitor o promovare mai intensă a acestui tip de informații va favoriza creșterea numărului de subiecți care dețin informații noi, ce pun în valoare patrimoniul cultural gălățean.

Filialele Bibliotecii sunt în atenția publicului gălățean, fapt dovedit de cei 82% și respectiv cei 74% dintre respondenți, care știu unde sunt poziționate în Galați Filiala nr. 1 „Costache Negri” și Filiala nr. 4 „Grigore Vieru” și care este oferta lor de servicii. La momentul realizării anchetei Filiala nr. 3 Tehnologia Informației de la Parcul de Soft nu era deschisă, însă între timp ea a fost inaugurată și în prezent oferă servicii de asistență în informare și documentare de specialitate, întocmire bibliografii de specialitate în urma interviului de referință, acces la resurse globale de informare – Internet, Referințe Electronice și acces la periodice de specialitate.

Următoarele întrebări se axează pe evaluarea gradului de cunoaștere de către public a resurselor informaționale deținute de Bibliotecă.

Oferta **Biroului de Referințe electronice/ Internet** este cunoscută, astfel: 90% dintre subiecți *dețin informații despre servicii de transfer date pe suport electronic* (CD, DVD, stick USB); 84% despre *imprimare sau acces la baze de date legislative*; 78% dintre respondenți *dețin informații despre instruirea minimală oferită la utilizarea calculatorului de bibliotecar*.

La întrebarea *Știați că la Oficiul de Informare Comunitară (CIC) găsiți răspuns la întrebări despre:*

- informații de interes comunitar din diverse domenii: 66% au răspuns **da**;
- informații și materiale furnizate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci: 36 % au răspuns **da**;
- evenimente și manifestări culturale, pe **blogul CIC**, de pe site-ul BVAU: 50% au răspuns **da**.

Întrebați dacă știu că prin intermediul **Compartimentului Multimedia al Sălii de lectură**, punem la dispoziție colecții multimedia, ce cuprind:

- cursuri de limbă străină: 72% dintre subiecți au răspuns **da**;
- cărți electronice: 62% dintre respondenți au răspuns **da**;
- filme documentare, biografice și artistice: 86% dintre cei chestionați au răspuns **da**;
- muzică de toate genurile: 82% dintre respondenți au răspuns **da**.

Secțiile de Împrumut fac rezervări de titluri prin telefon, fapt cunoscut de 60 % dintre cei întrebați, iar **serviciul de împrumut interbibliotecar** oferite de **Secția Săli de Lectură** sunt cunoscute de 52% dintre respondenți.

Întrebați dacă știu că **Laboratorul Legătorie** execută contra cost următoarele lucrări:

- legare dosare, registre: 52% dintre respondenți au răspuns **da**;
- confecționare mape, casete, lucrări de cașeraj: 36% dintre respondenți au răspuns **da**;
- coperte cartonate imitație de piele pentru lucrări de: licență, master, teze de doctorat: 58% dintre respondenți au răspuns **da**;

Concluzionând, în urma răspunsurilor primite s-a observat că oferta serviciilor oferite de Bibliotecă este cunoscută în medie de 50% din cei chestionați și pe viitor se recomandă:

- Centrul de Informare Comunitară să obțină un număr mai mare de materiale și informații de la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, pentru a le furniza publicului larg în vederea creșterii numărului de persoane informate cu 15% mai mult ca în prezent;
- Derularea de manifestări, care să punteze informații cu caracter general despre Bibliotecă, gen: fond de documente aflat în permanentă evoluție, istoricul sediului central al Bibliotecii, evoluția Bibliotecii de la înființare până în prezent, prezentarea titlurilor noi intrate în bibliotecă etc.;

● Pliantele Compartimentului Multimedia să evidențieze oferta de cursuri de limbă străină și cărți electronice deținute, observând că cei mai mulți respondenți dețin informații despre filmele artistice și documentare aflate în colecțiile multimedia;

● Serviciul Relații cu Publicul, Serviciul Săli de Lectură și filialele să insiste pe utilizarea de către cititor ca alternativă la negăsirea unui document pe serviciile de rezervări de carte și împrumut interbibliotecar.

● În vederea creșterii veniturilor proprii se recomandă promovarea serviciilor contra cost oferite de Laboratorul Legătorie, în special activitățile de confecționare mape, casete și lucrări de cașeraj.

Completarea chestionarului și distribuirea fluturașului cu informațiile prevăzute în chestionar au adus o plus valoare în dobândirea și în sedimentarea cunoștințelor cititorilor despre Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”. Această analiză a avut un efect benefic și pentru instituție, care astfel a reușit să identifice punctele slabe ale procesului de prezentare a ofertei de servicii pentru public și pe baza unui strategii de marketing să le transforme în puncte tari.

Omul - obiect și subiect în muzică și dans

Dana Pruteanu

În viață două lucruri sunt de neegalat „*Ființa umană și Arta prin dans și muzică*”. O să vă întrebați acum ce legătura au? Da, eu vă voi răspunde că legătura dintre ele este foarte strânsă, deoarece arta face parte din om pentru că omul însuși e creat artistic.

Dansul este o formă de exprimare încă din cele mai vechi timpuri.

Ca și muzica, dansul este artă, așa spune că dans fără muzică nu se poate, dar nici muzică fără dans. Ele se contopesc și se completează reciproc. Unul este începutul, celălalt este sfârșitul și apoi invers. Ambele se practică de când a apărut omul pe pământ. De fapt, acestea două au fost darurile creatorului pentru ființa umană.

Înainte de toate, dansul a fost un ritual prin care cei care dansau își arătau supunerea și adorația față de zeități cărora le erau închinete acele mișcări. De exemplu, la înmormântări egiptenii găseau dansul ca modalitatea cea mai potrivită de a-și exprima supărarea, în timp ce grecii sărbătoreau începerea jocurilor olimpice cu dansuri realizate de către fecioarele templelor, pentru ca mai târziu, tot la greci, să devină o componentă principală a pieselor de teatru. Dar dacă lăsăm trecutul și ne uităm în prezent, dansul acum are tot ceea ce-i trebuie, este complex, definitiv, evoluat până la perfecțiune. Ce-i drept, bazele s-au pus în trecut, dar rafinamentul se vede în prezent.

Prin dans se poate exprima o întreagă gamă de sentimente. De la iubire la ură, de la blândețe la agresivitate, de la tristețe la veselie, de la finețe, rafinament la vulgaritate, de la mânie la extaz. Deci dansul rămâne întotdeauna un mijloc de exprimare, un stil de viață, o modalitate de cucerire (de exemplu la popoarele arabe unde femeia utilizează dansul pentru a cuceri bărbatul), de venerare și supunere (la egipteni pentru zeități), iar pentru noi toți este un mijloc de distracție. Dansul poate exprima emoții, poate spune o poveste, sau te poate deconecta de la viața de zi cu zi, te poate relaxa în cel mai plăcut și minunat fel, așa cum spunea Henry Havelock Ellis, marele sexolog, psihanalist, fizician și reformator, „*Dansul este cea mai frumoasă artă, pentru că el nu este traducerea sau abstractizarea vieții, el este viața însăși*”.

Dansul este o mișcare ritmică a tuturor părților corpului indiferent câte forme îmbracă el și oricum este el făcut: profesionist (balet, vals, tango, step, samba, flamenco, salsa, rumba, jive, quick-step, etc.) sau neprofesionist (dans de stradă, dans ca hobby) deși, și aici sunt niște reguli. Regula numărul unu este aceea de a dansa nu numai cu trupul, ci în primul rând cu ceea ce simți, cu ceea ce vine din interiorul

tău, adică sufletul, deoarece trupul este doar partea expresivă din individ. Sufletul face să iasă la iveală, să transmită tot ceea ce există în interior, așa cum spunea celebra dansatoare și coregrafă Martha Graham „*Dansul este limbajul ascuns al sufletului*” sau cum spunea Edward Demby „*Dansul este puțină nebunie care ne face tuturor mult bine*”. În ansamblu, dansul rămâne artă, indiferent cum este el structurat sau cum este făcut profesionist sau nu.

Ca toate celelalte arte, și dansul are o zi în care se sărbătorește. „Ziua Internațională a Dansului” este serbată pe 29 Aprilie, încă din anul 1982, și de atunci toți dansatorii lumii se reunesc în anumite locații de cultură (săli de teatru, săli de operă etc.). Dintre cei mai mari dansatori din lume sunt de menționat: Maya Plisetskaya, Anna Pavlova, Mikhail Baryshnikov, Oleg Danovski, Puiu Fonta, Joaquin Cortes, Michael Flatley, Colin Dunne, Andre Prokovsky, Polina Semionova, Fred Astaire, Alina Somova, Anton Korsakov, Herman Cornejo, Ana Maria Lopez Huerst, Margot Fonteyn, Cornel Patrichi, Alina Cojocar, Simona Noja, Evelyn Hart și Dominique Khalifouni, Alessandra Ferri, Lorna Feijoo etc. Acești minunați dansatori ne-au încântat privirea cu dăruirea și perfecțiunea cu care dansează și cu tot ceea ce transmit către noi, publicul.

În colecția Multimedia a Bibliotecii „V.A. Urechia” deținem documente cu muzică pentru balet, tango, cha-cha-cha, salsa, vals, jive, foxtrot, slow-fox, quickstep și filme cu și despre dans. Aici voi enumera câteva documente:

- Cântând în ploaie (DVD);
- Chicago (DVD);
- Dansează cu noi (DVD);
- În ritm de hip-hop (DVD);
- Nopti albe (DVD);
- Parfum de femeie (DVD);
- Să dansați bine (DVD);
- Șatra (DVD);
- Victor/Victoria (DVD);
- Gold-Michael Flatley (dans pe muzică irlandeză) - (DVD);
- Riverdance-Colin Dunne (dans pe muzică irlandeză) - (DVD)
- Dance Music Best Collection (cha cha) - (CD);
- Valsurile lui Frederic Chopin (CD);
- The World Of (rumba) - (CD);
- Astor Piazzolla și celebrele sale tango-uri (CD);
- Tango Passion (CD);
- An Evening At The Ballet (628);
- Top Hat, White Tie & Tails (CD) - Fred Astaire(step);
- Tango Passion (CD) - Carlos Gardel;
- Let's Dance (foxtrot/quickstep, slow-fox, jive) - (CD).

Invităm cu mult drag cititorii de toate vârstele ai Bibliotecii să se bucure de aceste minunate produse de artă care, cu siguranță, le vor îmbogăți și spiritul și inima dăruind bucurie, plăcere, relaxare.

Internetul în lumea bibliotecii

Cătălina Oprea

nu se mai limitează numai la sursele proprii ci, din ce în ce mai mult, ea trebuie să ofere acces la surse externe și în acest context Internetul tinde să devină sursa preferată pentru informare. Acest lucru impune integrarea permanentă în activitatea tradițională a bibliotecii a noilor sarcini pe care le presupune această nouă sursă de informare.

Internetul oferă posibilitatea consultării a nenumărate resurse electronice răspândite în toată lumea, la care apelează atât consumatorii, cât și producătorii de informații. Pentru biblioteca publică, accesul la mediul electronic generează căi mai eficiente și mai rapide de obținere sau de transmitere a informației.

Biblioteca „V.A. Urechia”, încă din anul 1994, a început derularea programului de informatizare, fiind realizate pregătiri pentru restructurarea serviciilor Bibliotecii și pentru adaptarea acestora la noile cerințe ale utilizatorilor. În momentul de față, *Biblioteca „V.A. Urechia”*, prin intermediul *Compartimentului Referințe electronice/Internet*, oferă acces gratuit la Internet prin intermediul celor 9 posturi disponibile în sala special amenajată.

Serviciile oferite în cadrul *Compartimentului Referințe electronice/Internet* sunt numeroase, ele nerezumându-se la oferirea unui loc în care utilizatorul are la dispoziție un calculator cu acces Internet, ci completându-se și cu servicii specifice noului mediu electronic: acces la baze de date (OPAC, Indaco), la resursele globale de informații și comunicare via Internet, la programe de aplicații.

Posibilitățile oferite de mediul virtual sunt enorme. Un computer conectat la Internet poate rezolva probleme de timp și spațiu, prima senzație de abundență a utilizatorului, copleșit de multitudinea resurselor informaționale, fiind în scurt timp depășită de numeroasele oportunități și posibile răspunsuri la

întrebările sale. Prin urmare, o problemă importantă a utilizatorului nu este legată de acces, ci aceea de selectivitate și de evaluare. Aici intervine munca bibliotecarului de a selecta și de a evalua resursele. Nevoia de organizare a resurselor pentru a putea fi regăsite cât mai ușor de către utilizatorii Bibliotecii „V.A. Urechia”, a fost satisfăcută prin introducerea, pe pagina web a bibliotecii, a unei secțiuni dedicată webliografiilor cu caracter special. În acest sens, contribuția compartimentului *Referințe electronice/Internet* poate fi remarcată prin intermediul următoarelor activități:

- actualizarea și completarea permanentă a secțiunii „*Resurse electronice*” de pe site-ul Bibliotecii;
- căutarea în mediul electronic a resurselor electronice ce îndeplinesc criteriile de evaluare stabilite pentru includerea în secțiunea „*Resurse electronice*” de pe site-ul Bibliotecii;
- descrierea resurselor electronice găsite pentru completarea colecției de site-uri web de interes local, național și global, organizate pe domenii de interes în secțiunea „*Resurse electronice*”;
- elaborarea și actualizarea permanentă a webliografiilor speciale în domeniile de interes solicitate de utilizatorii instituției;
- realizarea de activități de cercetare bibliografică și documentare asupra resurselor accesibile pe internet;
- contribuția la întocmirea bibliografiei locale prin semnalarea de site-uri și părți componente de site-uri gălățene sau despre Galați.

Biblioteca oferă un mediu favorabil lecturii și culturii, în general, care nu va fi oferit niciodată de o pagină web sau de un internet cafe. Mai mult, reprezintă o „agora” sau locul unde poate avea loc comunicarea directă între autor și cititori (vezi cenacluri, lansări de carte etc). Acest lucru nu poate fi niciodată compensat cu ajutorul Internetului. Percepția prezenței poate fi creată doar până la un anumit punct, însă nu până la punctul în care să înlocuiască realitatea.

Investițiile imense care se fac pentru restaurarea bibliotecilor, achiziții noi etc. reprezintă un nou argument că publicul dorește să beneficieze de avantajele unice oferite de bibliotecă. Totodată această tendință întărește ideea că Internetul nu este văzut ca un înlocuitor, ci ca o alternativă sau, mai bine zis, ca o extensie a serviciului public care nu poate înlocui complet biblioteca. În plus, mare parte din informația autentică de pe Internet are drept sursă cărțile care se găsesc în biblioteci. A le păstra pe acestea din urmă în bună stare înseamnă a menține accesul la sursele de informație primordiale.

Ghidul de indexare LIVES-Ro

Realizări și perspective

Violeta Moraru

Organizarea resurselor după subiectul pe care-l conțin reprezintă o modalitate eficace de a înlăsa cititorilor bibliotecii accesul la documente, astfel încât necesitățile informaționale ale acestora să fie satisfăcute cu maximă eficiență.

În acest scop, elaborarea *Ghidului de indexare LIVES-Ro*, ca principal instrument de lucru care va fi utilizat la indexarea subiectelor în bibliotecile din România, vine în sprijinul utilizatorilor prin oferirea unui limbaj documentar sub forma unui vocabular controlat, constituit din termeni apropiați de limbajul natural.

În perioada 8-10 decembrie 2010 a avut loc la Bușteni, la Centrul de Perfecționare a Personalului din Cultură, cea de-a 9-a sesiune de lucru cu tema *Validarea regulilor de aplicare și a subdiviziunilor generale și specifice din Ghidul de indexare LIVES-Ro*.

Grupul de lucru, constituit în anul 2008 din bibliotecari cu experiență în domeniul clasificării și indexării resurselor, este coordonat de doamna Denise Rotaru, șefa Biroului

„Fișiere de autoritate” din cadrul BNR, și reprezentat de un număr de 11 biblioteci universitare și publice: Biblioteca Națională a României – inițiatore a proiectului, Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța, Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj,

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București, Biblioteca Centrală Universitară „L. Blaga” Cluj, Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu” Iași, Biblioteca Centrală Universitară „E. Todoran” Timișoara, Biblioteca Universității „Danubius” Galați și Institutul de Memorie Culturală.

La actuala sesiune, doar 17 membri, din cei 27 cât sunt în total, au fost prezenți, absența celorlalți fiind cauzată, în mare parte, de criza economică ce a afectat întreg sistemul de biblioteci din țară.

Din partea Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați au participat 4 din cei 5 reprezentanți ai instituției în Grupul de lucru: Băraru Mia, Bălan Dorina, Căluian Catrina și Moraru Violeta.

Această întrunire a avut ca obiect discutarea capitolului „Etnonime” din *Ghidul de indexare*, validarea subdiviziunilor de formă referitoare la suportul documentelor, precum și continuarea validării subdiviziunilor de subiect, începută la întâlnirile precedente.

În ceea ce privește capitolul „Etnonime”, care

cuprinde regulile referitoare la construirea și utilizarea vedetelor care desemnează numele de popoare și de populații, s-a stabilit ca acesta să fie revăzut și aprofundat de membrii echipei, punându-se accent pe modul de aplicare a conceptelor „grup

etnic”, „grup național”, „minoritate națională” în contextul actual al realităților politice și culturale românești, coroborat cu terminologia utilizată în documentele emise sau cu privire la Uniunea Europeană și ținându-se cont, în același timp, de gradul de interferență dintre domeniile abordate.

Au fost discutate, apoi, în ordine alfabetică, subdiviziuni de subiect, în același mod ca și la întrunirile anterioare, prin compararea lor cu baza de date *BN-OPALE Plus* și cu lista de subdiviziuni online a *Ghidului RAMEAU* actualizată în 2009.

Experiența acumulată în domeniul indexării pe subiecte a participanților este hotărâtoare în activitatea complexă de adaptare a termenilor la realitățile istorice, geografice, sociale și culturale românești. Confruntarea structurii subdiviziunilor din *Ghidul LIVES-Ro* cu termenii corespunzători din tezaurul francez și cu înregistrările din catalogul *BN-OPALE Plus* a semnalat faptul că există neconcordanțe între *Ghidul RAMEAU* și baza de date, multe dintre modificările sau actualizările realizate în tezaur nefiind operate în catalog de cel puțin 5 ani. Astfel, în baza de date se găsesc vedete de subiect care au fost modificate sau chiar anulate în lista de subdiviziuni *RAMEAU*. În aceste condiții, bibliotecarii din cadrul Grupului de lucru au marea responsabilitate de a decide care dintre variante este cea mai potrivită și corectă pentru stabilirea soluțiilor în vederea adaptării și validării termenilor din *Ghidul LIVES-Ro*.

În cadrul întrunirii s-a remarcat faptul că experiența membrilor echipei în utilizarea sistemului de Clasificare Zecimală Universală contribuie în mod cert la construirea logică și coerentă a structurilor termenilor și la stabilirea corectă a relațiilor dintre aceștia (ierarhice, asociative sau de sinonimie).

În urma dezbaterilor au fost validate un număr de 44 de subdiviziuni de subiect.

Tot în cadrul acestei întruniri s-a exersat, sub îndrumarea doamnei Denise Rotaru, modalitatea

D.N.R. LIVES	Continut Inregistrare	Stare: Corectata	Canaj Insi
Inregistrari LIVES	473c1962210844548		
Căutare avansată	BNR0000000319		
Inregistrare nouă	20101208		
Import Inregistrări	1a0000028bromy0103 bio		
Inregistrări FR	101 # # 1aRo		
Transfer LIVES	102 # # 1aRo		
Utilizatori	103 1a001		
Biblioteci	152 # # 1aLIVES-Ro		
Rapoarte	250 # # 1aAspecte ale mediului		
Caractere Speciale	330 0 # 1aUn utilizator cu subdiviziuni de subiect pentru forțe armate, război, industrie, livă, materii, produse chimice, vehicule și subiecte substantive comune corespunzătoare (tipuri de construcții, de echipamente, de mașini, de procedee) pentru problemele de mediu pe care acestea le generează		
Help	450 1aAspect ecologic		
UNIMARC	450 1aAspect al mediului		
	450 1aImpact asupra mediului		
	450 1aInfluente asupra mediului		
	450 1aAspecte ale mediului inconjurator		
	550 1aBNR000000407 1aCepeni 550- 1aClădire		
	550 1aBNR000000619 1aPrat 550- 1aLupta contra		
	550 1aBNR000000670 1aSubstanțe 550-		
	550 1aBNR000000736 1aZgomet 550-		
	550 1aLupta		
	550 1aBNR000000727 1aVapor 550- 1aLupta contra		
	801 1aRo 1aBNR		

de creare și modificare a înregistrărilor în aplicația *LIVES-Ro*, dedicată subdiviziunilor generale și specifice. În acest sens, a fost creat un cont de utilizator, în care toți membrii echipei pot adăuga termeni sub formă de „test”. Doamna Denise Rotaru ne-a informat cu privire la evoluția construirii bazei de date *LIVES-Ro*: până în decembrie 2010, din cei peste 25100 de termeni introduși și verificați, au fost validate 545 de subdiviziuni de formă și de subiect.

În condițiile în care restricțiile de ordin financiar determină reducerea numărului sesiunilor de lucru, dar și pe cel al participanților, posibilitatea lucrului la distanță rămâne o variantă care trebuie luată în considerare în vederea finalizării în timp util a *Ghidului*. De altfel, BNR a întocmit un material cu scopul de a informa factorii de decizie la nivel național asupra complexității activității de elaborare a *Tezaurului LIVES-Ro* și a *Manualului de indexare* aferent. În continuare, se încearcă obținerea resurselor financiare necesare continuării proiectului.

Activitatea extrem de laborioasă de construire și validare a termenilor și de stabilire a relațiilor dintre aceștia impune desfășurarea cu regularitate a întrunirilor, precum și participarea tuturor membrilor Grupului de lucru constituit. Numai în acest fel *Tezaurul LIVES-Ro* se poate finaliza într-un timp util, devenind un instrument de lucru performant și un material de referință necesar atât bibliotecarilor indexatori, cât și utilizatorilor.

Achiziții în Biblioteca „V.A. Urechia”

Lidia Ignat

Unul din domeniile de bază ale biblioteconomiei îl reprezintă completarea colecțiilor care presupune, pe lângă creșterea colecțiilor (prin realizarea unei analize a nevoilor de informare a beneficiarilor) și activități de restructurare și evaluare a acestora. Una din atribuțiile pe care o are personalul din Biroul Completare, achiziții. Evidența colecțiilor o reprezintă dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă în vederea satisfacerii cerințelor de lectură și de informare a utilizatorilor. Bibliotecarii trebuie să își asume responsabilitatea caracterului enciclopedic al colecțiilor bibliotecii încercând să culegă informații cât mai variate furnizate pe suport tradițional (cărți, reviste), dar și pe suporturi electronice (CD-uri, DVD-uri). Amprenta universalității fondului de bază al Bibliotecii „V.A. Urechia” ridică problema obligației achiziționării de documente referitoare la toate zonele cunoașterii umane, în scopul îmbunătățirii relațiilor cu utilizatorii care trebuie să plece de la bibliotecă mulțumiti că au primit răspunsuri la toate informațiile solicitate. Trebuie pornit de la premisa că o carte este bună dacă folosește cuiva, dacă se potrivește cu opțiunile beneficiarilor în privința lecturii, cu nevoia lor de informare.

Formarea și dezvoltarea fondurilor oricărei biblioteci publice se realizează prin: achiziție curentă sau retrospectivă, Depozit legal, abonamente la ziare, reviste, schimb interbibliotecar, donații.

Achiziția de carte de la diferiți furnizori (edituri, librării etc.) reprezintă sursa primordială de completare a colecțiilor. Opțiunea pentru un anumit difuzor de carte, pentru o anumită editură depinde întotdeauna de calitatea serviciilor oferite de furnizor, de regularitatea livrării cărților, de reducerile de preț practicate, de cât sunt de valoroase lucrările oferite etc.

Colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia” au crescut în 2010 cu un număr de 30.469 u.b. din care 14.664 provin din achiziții.

Principiile generale ale politicii de achiziție se aplică și în sfera publicațiilor periodice: se pornește de la structura tematică a fondului tradițional de

periodice, urmărindu-se completarea colecțiilor deja existente, dar și de la noile solicitări ale beneficiarilor întrucât aceștia nu mai vin la bibliotecă doar pentru a împrumuta cărți, ci solicită informații concrete despre societate, despre schimbările socio-politice și culturale din localitatea în care trăiesc etc. Ei trebuie să aibă posibilitatea de a obține informațiile la fața locului răsfoind presa locală și națională, citind reviste de specialitate sau participând activ la manifestări culturale (vizitând expoziții, participând la lansări de carte etc). În anul 2010 Biblioteca „V.A. Urechia” a încheiat abonamente la 99 de publicații dintre care 2 cu acces on-line.

Activitatea de completare a colecțiilor implică un nivel ridicat de dificultate pentru că se află la intersecția dintre avalanșa de tipărituri de pe piața editorială, nivelul scăzut al resurselor bugetare destinate completării colecțiilor de bibliotecă și sporirea interesului beneficiarilor față de serviciile bibliotecii, utilizatorii dorind să primească tot mai multe și mai variate informații despre oameni, despre știința, cultura și istoria lor.

Documentar

Din presa gălățeană a primului deceniu al secolului al XX-lea (II)

Leonica Roman

În perioada **10 martie–8 noiembrie 1905** apare *Ecoul*, o publicație zilnică, scoasă de C. Graur. În același timp ia ființă „*Purim*”. *Ziar festiv al Cercului cultural zionist „Francisc Montefiore” din Galați*, ce va avea o periodicitate neregulată.

Numărul 2, din luna aprilie apare cu titlul: *Pessach*, păstrând același subtitlu; în loc de ziar, pentru numărul 3, apare „*Masacrarea Evreilor*” de Maxim Gorki, iar numărul 4 din luna iulie apare cu titlul: *Dr. Th. Herzl. Ziar al Cercului cultural zionist „Francisc Montefiore” din Galați*.

La **8 mai 1905**, ia naștere, sub conducerea unui comitet, *Cuvîntul. Ziar conservator*. La început are o periodicitate bisăptămânală, din 1906 săptămânală, iar din 1907 apariția sa este neregulată până în **decembrie 1906**. Reapare în perioadele **8 aprilie-**

16 decembrie 1907 și 9 martie-3 iulie 1914 și își modifică subtitlul începând cu 8 aprilie 1907 în *Ziar săptămânal*, iar începând cu 9 martie 1914 în *Ziar conservator democrat*. La început este imprimat la tipografia G. Bălășescu, din 8 aprilie 1907 la tipografia „Moldova”, iar din 9 martie 1914 la tipografia „Nouă”, T. Dimitriade.

În **iunie 1905**, apare *Revista Asociației învățătorilor și învățătoarelor din România*, continuând *Revista învățătorilor și învățătoarelor* (apărută la Buzău, în perioada iunie 1900-mai 1905). Revista are redacția la Galați și administrația la Smulți; din septembrie 1905 redacția și administrația se mută la Smulți, iar din iunie 1908 redacția se stabilește la Teișani, Prahova. Cât timp a apărut la Galați și Smulți, a avut o periodicitate lunară.

În același timp, apare *Revista bibliografică pentru drept, jurisprudență, economie politică, știință*

financiară și sociologie. Este imprimată la tipografia „Buciumul Român” având ca editor pe Benacitta. Deși menționează o periodicitate lunară, nu se știe dacă au mai apărut alte numere. În **septembrie 1905**, apare revista *Iataganul*, avându-l ca director și proprietar pe Anton Pappadopol. Pe publicație este menționat că „Apare la nevoie”.

Tot în această lună ia naștere și *Steaua Sionului. Ziar al Cercului cultural sionist „Francisc Montefiore” Galați*. Are o periodicitate bilunară și apare până la 10 iunie 1906.

La **11 noiembrie 1905**, apare *Reforma. Organul partidului conservator*. Are o periodicitate săptămânală, fiind publicat până la 26 martie 1906, exceptând perioada 18 decembrie 1905-5 februarie 1906.

La **15 noiembrie 1905**, cu o periodicitate lunară, apare revista literară *Curentul nou*. În primul număr H. Sanielevici publică un protest puternic antisămănătorist, afirmând fără temeii că literatura *Sămănătorului* idealizează „beția, haiducia, brigandajul, impulsivitatea bestială, crima chiar și mai presus de toate, instinctul războinic ca cea mai înaltă virtute a omului”. Sanielevici se pronunță pentru un realism clasic, precum cel susținut de *Noua revistă română* și încearcă să promoveze un curent nou, care ar fi putut să permită „libera circulație a valorilor europene (culturale și materiale) în România”, cultura națională fiind „doar o varietate a culturii”. Revista tipărește proză semnată de Jean Bart, Victor Crășescu, Paul Bujor, Spiridon Popescu și versuri de C.Z. Buzdugan și Radu D. Rosetti. După cinci numere, la **15 martie 1906**, își încetează apariția. A doua serie, apare la București, săptămânal, între **1 februarie și 28 septembrie 1920**. (1)

La **5 februarie 1906**, ia ființă *Votul Universal. Organ național-liberal*. Are o periodicitate săptămânală, apare până la 24 ianuarie 1908, mai puțin în perioada 29 aprilie–4 noiembrie 1907. La **10 februarie 1906** apare *Revista Uniunii Comerciale și industriale din Galați* având o periodicitate bilunară. În articolul *Primul cuvânt* al primului număr, semnat de comitetul revistei, este menționată principala menire a revistei și anume, apărarea intereselor

industriașilor și comercianților din Galați:

„...Revista aceasta fiind a «Uniunii Comerciale și Industriale» este de fapt revista tuturor comercianților și industriașilor și a tuturor care au ocupațiuni și interese în ramura industrială și comercială, de la lucrători la proprietarul întreprinderii.

În aceste condițiuni, voim să ne facem datoria către pătura cea mai productivă din țară și față de orașul Galați care odinioară era fala țării.

„Așa dară, înaintăm în luptă și cu încrederea și sprijinul acelor pentru care vom lupta, avem ferma convingere că vom reuși.” (2)

La **23 aprilie 1906**, apare bilunar *Sionistul. Organul oficial al Federațiunei Sioniștilor din România*. În perioada 28 mai 1906-iulie 1907 îl găsim ca apariție la Brăila. Tot în luna **aprilie**, dar în ziua de **27**, apare sub direcțiunea unui comitet *Tecuciul. Organ al Partidului Național-Liberal*. Are o periodicitate săptămânală și este imprimat la tipografia „Universală”, Const. P. Nicolau, Brăila, iar din 4 mai la tipografia Iancu G. Balaș, Tecuciu.

În perioada **12 octombrie–18 noiembrie 1906**, cu o periodicitate săptămânală apare *Vestea. Ziar independent*, fiind imprimat de I.E. Vasiliu, la tipografia „Moldova”.

La **1 noiembrie 1906** apare *Mesagerul Teatrelor* la tipografia „Moldova”. Tot la această tipografie, pe **17 noiembrie** apare *Ecoul teatral. Revistă pentru spectacole, artă și muzică*.

Sub direcțiunea unui comitet central, la **15 decembrie 1906** apare la Smulți în Covurlui *Gazeta învățătorilor. Organ al „Asociației Învățătorilor și Învățătoarelor din România”*, fiind imprimată la tipografia Teodor C. Dimitriade – Galați, având o periodicitate bilunară.

La **1 februarie 1907**, apare *Legea. Revistă pentru drept și comerț*, sub direcțiunea domnilor G.N. Caranfil și Virgil Benișache. Are o periodicitate fie bilunară, fie lunară în perioadele: 1 februarie-decembrie 1907; 15 decembrie 1908; 1 septembrie 1912-1 aprilie 1913; septembrie 1915-mai 1916; reapare în aprilie 1919. La 1 aprilie 1907 este însoțită de un supliment cu paginație separată. Începând cu 15 aprilie 1907 își schimbă subtitlul în *Legislație, Doctrină, Jurisprudență*, iar la 15 decembrie 1908, adaugă la subtitlu: *Publicația <Cercul Avocaților din Galați>*, avându-l ca director pe D. Tăzlăuanu. Din septembrie 1915, director devine Virgil Benișache, care, din ianuarie 1916, e menționat ca director-

proprietar. În aprilie-mai 1916, prim-redactor este Pascu N. Stanciu.

Din articolul *Un prim cuvânt* apărut în primul număr al publicației reținem:

„Revista ce ne propunem a publica, cuprinde două părți și anume: una juridică destinată în special chestiunilor de drept comercial și o altă parte pur comercială, unde pe lângă chestiunile economice, financiare și comerciale de interes general, ne vom ocupa mai de aproape de găsirea mijloacelor, prin care s-ar putea remedia, în parte, cel puțin starea de decadență a orașului nostru.” (3)

În perioada **8 aprilie–20 mai 1907**, apare *Cuvîntul adevărat. Ziar independent* la tipografia „Moldova”, având o periodicitate săptămânală în cele numai 3 numere. La **20 aprilie 1907** apare *Vremea. Ziar conservator* cu o periodicitate variabilă: zilnică, săptămânală sau bisăptămânală, iar după 18 iunie 1911 neregulată. Subtitlul suferă modificări, astfel că, la 16 octombrie 1907, are subtitlul: *Ziarul Partidului Conservator*, între 18 octombrie 1907 și 12 februarie 1908, are subtitlul: *Organul Partidului Conservator*, iar de la 13 februarie 1908 are subtitlul: *Organul Partidului Conservator-Democrat*. Ziarul este imprimat la tipografiile: G. Bălășescu,

Galați; „Schenk” S-sor proprietar Burbea; tipografia „Nouă”, Galați (proprietar: T. Dimitriade); „Dunărea”, Frații Romulus și George Cristescu, Galați; „Minerva”, Moscu Haravon, Brăila.

La **8/9 septembrie 1907** apare unicul număr al publicației *Serbarea. Ziar festiv al serbărilor societății „Sentinela Dunărei de Jos” de scrimă, tir și muzică din Galați*. La **29 septembrie** apare la tipografia A. Friedmann, *Stindardul Evreu. Revistă Săptămânală Sionistă*.

Tot în anul **1907** ia naștere *Steagul* avându-l proprietar pe C. Fortunescu.(4)

Note:

1. *Dicționarul general al literaturii române*. [Vol. 2]: C/D. București: Univers Enciclopedic, 2004, p. 524-525.

2. Guruianu, Virgil, *Publicații periodice gălățene*, în: *Dominus*, nr. 38, martie, 2003, p. 15.

3. Guruianu, Virgil, *Publicații periodice gălățene*, în: *Dominus*, nr. 39, aprilie, 2003, p. 15.

4. Munteanu, George. *Galații : Partea II : 1900-1938: Oameni și fapte: În presă, literatură, comerț, etc.* Galați Tipografia „Eminescu”, [1938].

(Va urma)

Biblioteca virtuală de proprietate industrială

Pași spre dezvoltarea sistemică în cadrul bibliotecii globale

Globalizarea este caracterizată de un foarte intens flux de informație rezultat din sisteme electronice foarte rapide și din promovarea utilizării și aplicării continue a informației ca sursă productivă și generatoare de cunoaștere. Acest nou mod de interacțiune este cunoscut oamenilor de știință, experților în tehnică, politicienilor și chiar și umaniștilor prin termenul de **societate informațională**. Această nouă paradigmă țintește acumularea cunoașterii și creșterea semnificativă a nivelului de sofisticare în procesarea informației.

Bibliotecile, cu ajutorul tehnologiilor informației și comunicării, se regăsesc printre instituțiile care sunt obligate să-și creeze o nouă interfață cu utilizatorul pentru ca majoritatea cetățenilor să aibă acces la cunoaștere. *Cyber*-spațiul, dezvoltat de universități și favorizat de sectorul de afaceri, ușurează acest acces.

Această idee a cunoașterii universale, asimilată în „cartea completă”, a fost dezvoltată în „biblioteca completă” și cu avantajul fibrei optice și a Internetului. Această idee a dobândit cea mai importantă semnificație: bibliotecă globală. Mai târziu, în sfera bibliotecii globale, hârtia a pierdut hegemonia suportului pentru memoria umană colectivă, făcând-o să pară irelevantă, ceea ce a făcut posibilă era digitală.

Biblioteca globală poate fi considerată importantă nu numai pentru a afla ce au dezvoltat și experimentat alții, dar și ca un complement de neînlocuit al învățământului; o cale de a proteja misiunea socio-culturală a comunităților, pentru a prezerva producțiile lor intelectuale și pentru a permite popoarelor să se redescopere pe ele însele și să-și împărtășească creațiile științifice, literare și sociale, mai bine spus, identitatea lor culturală (1).

Există multe definiții pentru „biblioteca virtuală”. Termeni ca „bibliotecă digitală” și „bibliotecă

electronică” sunt adesea folosiți în mod sinonimic. Elementele care au fost identificate ca fiind comune în aceste definiții (2) sunt:

- bibliotecă virtuală nu este o entitate singulară;
- bibliotecă virtuală pretinde tehnologia necesară legării numeroaselor resurse;
- colecțiile bibliotecii virtuale nu sunt limitate la surrogatele de documente: ele se extind la artefactele digitale care nu pot fi utilizate sau distribuite în format *hârtie* (3).

Obiectivele unui sistem de biblioteci virtuale sunt:

- accelerarea dezvoltării sistematice a înțelesului termenilor „a colecta”, „stoc”, a organiza informațiile și cunoștințele în formă digitală și a reuni colecțiile mai multor biblioteci virtuale;
- promovarea distribuirii eficiente, economică și rapidă a informației tuturor sectoarelor societății;
- încurajarea eforturilor comune pentru a pune la punct un mecanism de pârghii pentru investiții considerabile în scopul cercetării resurselor, informatizare și rețele de comunicare;
- consolidarea comunicării și colaborarea dintre cercetare, afaceri, guvern și comunitățile educaționale;
- contribuția la educarea continuă a tuturor membrilor comunității (4).

Necesitatea creării de biblioteci web ar trebui considerată ca o oportunitate de a studia fezabilitatea construirii unor site-uri web pentru bibliotecile specializate.

Biblioteca virtuală specializată pe **proprietate industrială** este scopul demersului nostru.

Dacă ați avut ocazia să accesați pagina web a Bibliotecii OSIM <http://www.osim.ro/bibl/pbibl.htm>, ați observat că, în afară de baza de date internă și de cele externe, există un link, o trimitere către **Biblioteca virtuală**, unde informația existentă pe web, relevantă pentru domeniul proprietății industriale, este organizată pentru a putea fi regăsită cât mai ușor:

- bibliotecă virtuală de proprietate industrială;
- oficii și organizații;
- uniunea europeană și protecția proprietății

industriale;

- legislație internațională;
- legislații naționale;
- portaluri dedicate proprietății intelectuale.

Această pagină îndrumă utilizatorul avizat și neavizat către informația specifică, existentă pe anumite site-uri, baze de date etc., în funcție de subiectul de interes.

Intenția noastră este de a construi o bază de date sau un sistem de baze de date care, la o simplă căutare după un cuvânt-cheie sau după mai multe criterii, să ofere informațiile și, mai ales, documentele relevante căutării respective.

Acest lucru se poate realiza, în primul rând, prin schimbarea structurii bazei de date deja existente: BIBOSIM. Aceasta este o bază de date bibliografică ce trebuie adaptată și transformată într-o bază de date *full text*.

De la fiecare descriere bibliografică, va trebui să pornească un link, o trimitere, către textul integral al documentului. Acesta va fi indexat pentru a putea fi regăsit la căutarea după cuvinte cheie. Pentru aceasta trebuie scanate toate documentele existente în bibliotecă, „tratate” cu un OCR (Optical Character Recogniser) pentru a putea fi indexate.

Al doilea pas ar fi schimbarea politicii de achiziție, mai exact să fie preferate publicațiile pe suport electronic (CD-ROM) ce pot fi stocate într-un juke-box și interogate în orice moment de BIBOSIM sau publicațiile *on-line*.

BIBOSIM trebuie adaptat pentru uniformizarea căutărilor: când se va face o căutare, răspunsul va conține o listă de documente care pot fi: monografii, periodice din Biblioteca OSIM, publicații *on-line* sau de pe CD-ROM. Acest lucru nu este posibil acum deoarece baza de date a fost construită din două părți: CĂRȚI și PERIODICE.

După ce aceste etape vor fi parcurse: uniformizarea bazei de date, scanarea tuturor documentelor relevante pentru domeniul proprietății industriale, completarea *juke-box*-ului cu documentele existente pe CD-ROM, modificarea softului pentru a fi posibilă căutarea în fondul de documente electronice după cuvinte cheie, date de apariție, editură, titlu, autor, clasificare sau alte criterii, urmează etapa

cea mai dificilă: **construirea bibliotecii virtuale de proprietate industrială** - în sensul definiției prezentate mai sus : „ Biblioteca virtuală nu este o entitate singulară”. Biblioteca virtuală trebuie să fie un sistem de baze de date. În cazul nostru, biblioteca virtuală de proprietate industrială trebuie să reunească bazele de date ale tuturor bibliotecilor de proprietate industrială din lume. Acest lucru se poate realiza prin colaborarea cu oficiile naționale de PI care înțeleg necesitatea construirii unui asemenea sistem. Ar putea fi varianta EPOQUE-ului pentru **literatura nonbrevet**.

Note:

1. Miranda, Alice; Echavarria, Ana Lorena. *The global library and the Central American identity* din Conferința Generală IFLA, Ierusalim, Israel 13-18 August 2000;

2. Drabenstott, Karen - *Analytical review of the library of the future*, Washington, DC: Council Library resources, 1994;

3. Association of Research Libraries - *Definition and Purposes of a Digital Library*, 25 Octombrie 1995, din www.ifla.org;

4. Association of Research Libraries - *Definition and Purposes of a Digital Library*, 25 Octombrie 1995, din www.ifla.org;

Bibliografie:

1. ASSOCIATION of Research Libraries - *Definition and Purposes of a Digital Library*, 25 Octombrie 1995, din www.ifla.org;

2. ASSOCIATION of Research Libraries - *Definition and Purposes of a Digital Library*, 25 Octombrie 1995, din www.ifla.org;

3. DEABENSTOTT, Karen - *Analytical review of the library of the future*, Washington, DC: Council Library resources, 1994;

4. McCLENNEN, Michael, MEMMOTT, Patricia - *Roles in Digital Reference*. <http://www.ala.org/ala/lita/litapublications/ital/2003mccledden>;

5. MIRANDA Alice, ECAVARRIA Ana Lorena - *The global library and the Central American identity din Conferința Generală IFLA*, Ierusalim, Israel, 13-18 August 2000;

6. NETTIE, Lagace; McCLENNEN, Michael - *Managing an Internet-based distributed reference service*. In : *Computers in Libraries* , Feb. 1998, Vol. 18, Nr.2, p 24-28;

7. SECTION of Social Science Libraries: *The Social Science Virtual Library, 1996 project proposed to the IFLA „CB Division on Special Libraries*, <http://ifla.org/VII/s5/ssv196.htm>.

8. A STRATEGIC Policy Framework for Creating and Preserving Digital Collections , <http://ahds.ac.uk>, 2001;

Salonul literar „Axis Libri”

Cronica evenimentelor

Silvia Matei

Prima joi din decembrie 2010 a găzduit întâlnirea gălățenilor iubitori de cultură cu doi oaspeți de seamă de pe meleaguri moldovene. Este vorba de scriitorii Cassian Maria Spiridon, red. șef al revistei „Convorbiri literare”, director al Editurii „Timpul”, și președinte al Filialei Iași a Uniunii Scriitorilor și Gheorghe Adrian Neagu, red. șef al revistei „Oglinda literară” din Focșani. Au mai fost prezenți, tot de la Iași, criticul Marius Chelaru, iar de la Cluj, Valentin Ajder, directorul Editurii Eikon, vechi colaborator și prieten al Bibliotecii „V.A. Urechia”. Scriitorul Cassian Maria Spiridon a adus în atenția publicului prezent în sala „Mihai Eminescu”, recentul volum de eseuri, *Farmecul discret al dreptei cumpăniri*, apărut la Editura Eikon, iar vrânceanul Gheorghe Neagu, romanul „Arme și

de cea ce se întâmplă în ultimii doi ani la Galați, scriitorul și-a exprimat regretul că Iașul nu are un „Axis Libri”... Marius Chelaru a făcut de asemenea o pledoarie pentru dimensiunea europeană a „Convorbirilor literare” și a ceea ce reprezintă revista în spațiul cultural național. Cărțile lui Gheorghe Neagu au fost prezentate de Ioana Chicu și Oana Dugan. Au avut intervenții și aprecieri poetul Paul

Sân-Petru, Angela Baciuc, Speranța Miron, Radu Moțoc și Neculai Staicu-Buciumeni.

Moderatorul Salonului literar, Theodor Parapiru, a încheiat întâlnirea remarcând valoarea

eseurilor din volumul lansat de Cassian Maria Spiridon, de fapt, editoriale apărute în decursul timpului în „Convorbiri literare”, dar și curajul lui Gheorghe Neagu de a publica, precum Vasile Alecsandri, o baladă în formă cultă.

De remarcat este prestația actorului și directorului Teatrului Dramatic „Fani Tardini”, Vlad Vasiliu, invitat special, care a recitat cunoscuta poezie a lui Mihai Eminescu, „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, închinată Zilei Naționale a României.

Ultima ediție din 2010 a găzduit dezbaterile cu tema „Cantemireștii”, personalitatea și rolul familiei de cărturari și domnitori români în istoria și cultura română fiind intervenții susținute de Dan Râpă Buicliu, Nicoleta Crânganu și Ivan Ivlampie. Dan Râpă Buicliu a subliniat formația multiplă

lopeți” și o baladă cultă, „Mireasa neagră”. Despre opera și activitatea publicistică ce poartă semnătura Cassian Maria Spiridon cât și despre importanța revistei ieșene „Convorbiri literare”, înființată la 1867, a vorbit Letiția Buruiană, director adjunct al Bibliotecii „V.A. Urechia”. Plăcut impresionat

a lui Dimitrie Cantemir și a remarcat faptul că a fost primul român primit în Academia din Berlin, contemporan cu Leibnitz, deschizător de drumuri în cultura românească. Nicoleta Crânganu a făcut o incursiune în opera literară a lui Dimitrie Cantemir, iar Ivan Ivlampie, decanul Facultății de Filosofie din cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați și Victor Voicu, specialist în filosofia românească, au făcut referire la contribuția filosofică a domnitorului.

auditoriul prezent în sală. Deschiderea dezbaterii a fost făcută de Ilie Zanfir, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, cu prezentarea întregului program dedicat Zilei Culturii Naționale și Marelui Poet, desfășurat pe parcursul a trei zile, după care moderatorul Theodor Parapiru a invitat participanții să-l redescopere pe Eminescu în adevărata lui valoare. Au vorbit despre personalitatea poetului și opera sa Neculai Staicu-Buciumeni, Speranța Miron, Aurel Stancu și Sterian Vicol. O sinteză documentară a legăturilor lui Eminescu cu orașul de la Dunăre a făcut-o Camelia Toporaș, șef serviciu Referințe în

Reprezentanta etniei turce la Galați, Abdula Gulden Nazare, a vorbit despre urmele scriitorului la Istanbul, cât și despre creațiile sale muzicale, unele dintre ele cântate și acum în Turcia. În încheiere, Ilie Zanfir, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, a oferit, ca de obicei diplome de excelență celor trei vorbitori de marcă ai acestei ediții, iar Theodor Parapiru a tras concluziile: „trebuie să păstrăm de la Dimitrie Cantemir ceea ce a fost cu adevărat durabil și neîntâmplător”. Și pentru că a fost ultima ediție din anul 2010, nu puteau să lipsească colindele special dedicate celor prezenți de un grup de elevi de la Seminarul Teologic „Sfântul Andrei”.

cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia”, iar poetul Viorel Dinescu a recitat două poezii, una din creația lui Mihai Eminescu - „Rugăciune” și una din creația proprie - „Poetul cu vorbă de aur”. Nu în ultimul rând, Nicoleta Crânganu a făcut referire la Eminescu ca prozator. În încheierea serii Theodor Parapiru a remarcat „fraternizarea sufletească întru Eminescu”.

Joi, 20 ianuarie, invitații salonului literar au fost scriitorii și colegii noștri de breaslă, Cătălin Bordeianu și Valeriu Stancu, director și respectiv, director adjunct la Biblioteca Județeană „Gheorghe Asachi” din Iași. Veniți pentru a doua oară la Galați, aceștia au adus cu ei cele mai recente apariții editoriale ce le poartă semnătura, dar și un grup de bibliotecare ieșene venite să „fure rețeta salonului”, după cum, cu umor remarcă Letiția Buruiiană, director adjunct la Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați. Cărțile prezentate în această ediție la Galați au fost: „Cumințenia iubirii” și „Gestionarea și managementul crizelor militaro-politice contemporane, dimensiunile securității în epoca globalizării”, autor Cătălin

de editor și scriitor profesionist independent în România de azi.

Ediția din 27 ianuarie a fost dedicată evocării

memoriei a două personalități de marcă din cultura gălățeană, Paul Păltănea și Nicolae Spirescu, dar și lansărilor a două cărți apărute la Editura Eikon din Cluj: „Voci în vacarm – un dialog cu Monica Lovinescu și Virgil Ierunca”, autor Vasile Gogea și „De la Eliade la Culiănu”, autor Dorin

David.

Personalitatea pictorului Nicolae Spirescu, născut la 24 ianuarie 1926, de Ziua Unirii, care ar fi împlinit anul acesta 85 de ani, a fost evocată de artistul plastic Gheorghe Andreescu, iar cea a profesorului și istoricului Paul Păltănea a fost readusă în memoria gălățenilor prezenți la salon de Cristian Căldăraru, Directorul Muzeului de Istorie din Galați. De asemenea, Ilie Z. Pleșcan și Ghiță Nazare au povestit câteva din amintirile lor legate de întâlnirile pe care le-au avut de-a lungul timpului cu distinsul PROFESOR.

Partea a doua a salonului a fost dedicată oaspeților veniți de la Cluj, Vasile Gogea și Valentin Ajder. Producțiile editoriale au fost amplu prezentate de directorul Editurii Eikon, Valentin Ajder, prietenul constant al salonului și cel de-al doilea moderator al serii, desemnat de directorul bibliotecii, Ilie Zanfir. Valentin Ajder a susținut și lucrarea scriitorului brașovean Dorin David, absent

Bordeianu și „Suflete cu ieșire la mare” și „Cămașa lui Hristos și Apocalipsa roșie”, autor Valeriu Stancu. O introducere în opera celor doi autori a fost făcută de colegele noastre bibliotecare, Dorina Bălan și Letiția Buruiiană. Autorii au citit alternativ, din creațiile lor lirice. Theodor Parapiru a incitat publicul la un schimb de replici contradictorii legate de calitatea

de la întâlnirea cu cititorii săi din motive de sănătate. O introducere în conținutul celor două cărți a fost făcută de reprezentanții bibliotecii, Violeta Opaț și Andrei Parapiriu. Discuțiile au fost aprinse de poziția obiectiv-critică a moderatorului Theodor Parapiriu, care a descoperit în studiul lui Dorin David o referire nemeritat de exagerată cu privire la non-performanțele școlare ale lui Eliade. Pentru a da culoare prezentării cărții sale, Vasile Gogea a adus și o înregistrare audio cu vocile Monicăi Lovinescu și a lui Virgil Ierunca.

Prima ediție din luna februarie (3 februarie) a fost dedicată în totalitate academicianului și istoricului Gheorghe Buzatu și celor mai recente apariții ale Editurii Tipo Moldova. *Enciclopedia României*, amplă lucrare istorică, în 6 volume, a fost

prezentată, din partea bibliotecii, de colega noastră Mia Bararu. Prezentarea, amplu documentată, a fost remarcată de academician, care a promis publicarea ei în cel mai scurt timp, într-o revistă de specialitate.

Celelalte volume, *Pro și contra Titulescu* - autor George G. Potra, *Istoria civilizației românești, perioada interbelică* autor Ioan Scurtu, precum și primul volum din *Poeziile* lui Mihai Eminescu, completează colecția *Opera Omnia*, a Editurii Tipo Moldova. Și pentru că a fost 30 ianuarie, ziua de naștere a marelui

scriitor Ion Luca Caragiale, atmosfera a fost destinsă de actorii Teatrului Dramatic „Fani Tardini” din Galați, Vlad Vasiliu, Grig Dristaru și Stelian Stancu care au interpretat sceneta *C.F.R.* de Ion Luca Caragiale.

Recenzie

**Stancu, Valeriu. *Suflete cu ieșire la mare*,
București: Tritonic, 2010, 304 p.**

Letiția Buruiană

Fiind un reprezentativ scriitor optzecist, Valeriu Stancu păstrează și în acest roman rețeta cu puternică amprentă autobiografică aplicată în trilogia anterioară alcătuită din *Pelerinul de cenușă* (2000), *Conspirația vagabonzilor* (2001) și din *Crematoriul de suflete* (2003), o rețetă care conține caracteristicile unui roman de tip postmodernist. Scriitura dovedește și de data aceasta o abilitate tehnică deosebită a asamblării colajului din fragmente de jurnal, epistole, articole de presă, schițe de studii sociale, poeme mizând pe strategia autenticității în explorarea viului. Totodată, se perpetuează și preocuparea pentru teme și motivele predilecte: promiscuitatea morală a unor personaje "emanate" într-un regim comunist (de exemplu Che Guevara), degradarea vieții sociale, angoasa individuală și colectivă, devitalizarea culturii unui popor sub dominația interminabilului regim totalitar, totul cartografiat într-un anacronic insularism al falsei ideologii întretinută de Fidel Castro. În acest context, cu o puternică atitudine critică la adresa sistemului, autorul decupează o poveste de dragoste - "o iubire interzisă în Cuba lui Fidel Castro", prin care încearcă o contrabalansare, o reîntoarcere la valorile tradiționale și miturile ancestrale. Demitizarea și mitizarea celor două planuri divergente se întrepătrund și interacționează în jurul unei jertfe. Sacrificiul eroinei, urmat de o puternică criză de conștiință a personajului principal, adus în imposibilitatea de a-și realiza misiunea salvatoare, reprezintă nu numai o dramă individuală, ci transmutarea perspectivei faptelor reale într-un plan simbolic al semnificațiilor. În acest sens personajul central, care este și narator al

propriei sale drame, reconstituie toată povestea de dragoste într-un registru dublu, realist și simbolic a cărui interpretare și deciptare este ușurată de elemente explicite etalate cu generozitate. Astfel, toată simbolistica medievală întâlnită în "le roman de la rose" este pastișată începând de la fântâna secată care-și recapătă brusc funcția de a îndestula o comunitate pauperizată până la limita supraviețuirii (raționalizarea apei - fiecare cubanez are dreptul la 10 litri de apă pe săptămână pentru toate necesitățile), continuând cu numele personajului feminin Ania-Rosa (trandafirul mistic), probele inițiatice (înfruntarea piedicilor, botezul, regăsirea ființelor pierdute), până la șlefuirea caracterului (relevarea și exersarea calităților în corelație cu identificarea și lepădarea defectelor). Intenția remităzării lecției de iubire este declarată de personajul-narator „ab initio”: "M-a obsedat multă vreme afirmația lui Mircea Eliade că nu își amintea data și locul când/unde a cunoscut-o pe Maitreyi. Ei bine, eu știu exact anul, luna, ziua, clipa când am cunoscut-o pe Ania-Rosa". Această trimitere este o justificare a modului în care debutează relația celor doi iubiți, care se recunosc instantaneu ca două jumătăți complementare ale unui cuplu în ciuda diferențelor de vârstă, de apartenență la societăți a căror mentalitate a evoluat diferit, a barierelor politice și diplomatice.

Intersecția celor două destine este percepută de personaje ca fiind determinată de ideea de libertate. Dacă pentru Tim Troțușanu, scriitorul român ajuns la vârsta maturității depline, trecut printr-un regim comunist, libertatea este câștigată sub aspectul drepturilor la liberă circulație și exprimare, pentru Ania-Rosa, studenta cubaneză aflată în pragul vieții, libertatea este o dimensiune interioară recuperată prin iubire și înfruntarea restricțiilor regimului în care s-a format. Astfel, fiecare din cei doi deține, în mod complementar, anumite segmente de libertate, acest fapt inspirând și denumirea romanului - „Suflete cu ieșire la mare”.

Recenzie

Bordeianu, Cătălin. *Cuminenia iubirii*.

Iași: Vasiliana, 2010, 603 p.

Dorina Bălan

Antologia de versuri „*Cuminenia iubirii*”, lucrare parțial bilingvă româno-franceză, adună din volumele poetului cele mai frumoase poezii, ilustrând etapele dezvoltării atât a omului, cât și a poetului Cătălin Bordeianu.

Selecția de autor grupează poezii din cele 11 volume publicate anterior

la diverse edituri, începând cu anul debutului său în volum, 1975, până în anul 2007.

Opera poetică a dlui Bordeianu poate fi structurată corespunzător celor trei etape ale ciclului de viață, parcurse de autor.

Prima perioadă - **adolescența** - este reprezentată prin *Doi* (1976) și *Fluturii de smalț* (1978), volume în care albul, simbol al făgăduinței, speranței și purității, dă substanță poeziei.

Cea de-a doua etapă a creației autorului - **tineretea** - este reflectată în tomurile *Calendar* (1981) și *Grădina gânditoare* (1986) unde universul cromatic se extinde și devine expresia omului care dorește să se elibereze de sentimente, de trăiri, de tradiții, de cunoștințe sau crezuri, împărțându-le și celorlalți din prea plinul său. Culoarea reprezintă aici o formă de a transfigura realitatea, de a-i schimba forma, de a o reduce la ceva nepalpabil. Alături de culori, un loc aparte îl ocupă simbolurile, acestea determinând motivul pentru care este necesară utilizarea culorii în exprimarea stărilor sufletești ale creatorului.

Etapa **maturității** poetului îmbogățește paleta culorilor cu verdele atât de cunoscut din *Baladă somnambulă* sau *Romanța somnambulă* a lui Federico Garcia Lorca, culme a lirismului spaniol, armonie de trăiri grave, enigmatice care abordează dragostea și moartea așa cum înceacă și reușește să o facă și Cătălin Bordeianu în volumele *Sub axa de iarnă* (1996) și *În Zodia Gemenilor* (1997).

În 1999, autorul reușește trecerea peste barierele

lingvistice ale creației și scrie volumul de versuri în limba franceză *Les mots d'or roumain*.

În această perioadă intervine în viața sa o schimbare care îi va da creației un plus de candoare și poveste. Astfel, în tomurile: *Mic tratat dinspre copilărie* (1995), *Alexandra sau povestea despre umbră* (2004) și *Mă visez în zodia inorogului* (2006), poeziile vor căpăta valoare prin intermediul personajelor specifice etapei copilăriei pe care o re trăiește împreună cu cele două fiice ale sale, el însuși nedesprinzându-se niciodată de dulcea amintire, poate tocmai pentru că s-a născut pe 1 iunie.

Sinceritatea copilăriei și modul în care sunt puse întrebările, direct și fără menajamente, îl pun ușor în încurcătură pe autor fiind silit, ca de altfel și noi ceilalți, de a răspunde evaziv sau metaforic chestionărilor inocente.

Replica dojenitoare a copilului nu întârzie să apară chiar dacă, uneori, îi este subestimată inteligența. Aceasta vine să-i amintească și de trecerea necruțătoare a timpului:

„Tată, într-o zi,
Nu o să mă mai poți minți/
Spunând atâtea vorbe frumoase/
Despre lacrimi mari cât niște case -
N-ai să poți ascunde nimic/
Sufletul tău gol și curat/
Îmi va intra în pumnul strâns/
Pe dat” (Inima mică)

Lucrarea abundă de ilustrații alb-negru și color care însoțesc cea mai mare parte a versurilor, susținând textul sau invitând la meditație.

Prin natura ocupației, autorul știe că cercetarea documentară ocupă o mare parte a timpului specialiștilor din biblioteci și nu numai, și rezervă o bogată paginație pentru aprecierile critice, biobibliografia personală, toate acestea îmbogățite cu fotografii în care sunt immortalizate momente petrecute alături de colegi, în țară sau străinătate.

Referindu-se la opera poetului, Constanța Buzea spunea: „*Cătălin Bordeianu este muzical, generos, scrie versuri ample, explicite, cultivând cu delicatețe metafora în favoarea poemului patriotic, pastelului și poeziei de iubire*”.

Recenzie

Gogea, Vasile. *Voci în vacarm.*

Cluj: Eikon, 2010, 67 p.

Andrei Parapiriu

În interviul luat de Vasile Gogea, Monica Lovinescu își expune perspectiva asupra rolului intelectualității în plan spiritual-cultural, după evenimentele din decembrie 1989. Ea consideră clar că democrația superficială ar putea fi numită democratură și că, de fapt, conduce la un exil interior până când cauza realității românești va ajunge manifestată drept regimul reprezentativ autentic, atât de mult dorit: „Exilul, din păcate, nu cred că a încetat nici din punct de vedere spiritual, nici altfel, pentru că va înceta în momentul când se va instaura o democrație reală, care nu poate fi obținută în atât de puțin timp și nici nu e pe cale de a fi obținută.” (Voci în vacarm, p. 5) Și își menține punctul de vedere, chiar dacă moderatorul insinuează că asta ar putea fi doar din pricina demisiei intelectualilor de la răspunderile ce le revin. Ceea ce o preocupă să sublinieze este potențialul de bine declanșat în România, sub toate aspectele vieții, de momentul Revoluției.

În peisajul vacarmului haotic al noii perioade istorice, Monica Lovinescu observă că discursurile coerente ajung totuși să se audă foarte bine. Și susține că, pe acest fond aparent bulversant, se produce o decantare a valorilor, manifestată spre exemplu prin apariția a noi cuvinte, prin umplerea de înțeles a altora în vreme ce clișeizările limbajului de lemn ajung intens eliminate: „Cuvântul libertate”, afirmă ea, „a fost întrebuințat așa cum știm, declișeizarea este absolut necesară. Trebuie să putem vorbi de dreptate, trebuie să putem vorbi de libertate, trebuie să putem vorbi de democrație, fără ca aceste cuvinte schimonosite de totalitarism să ne jeneze.” (Voci în vacarm, p. 11)

Jurnalista de referință a exilului românesc solicită aducerea morală spre existență a unui tribunal al tăcerii, capabil să crediteze sau să discrediteze pe actorii scenei politice, în funcție de evoluțiile lor de până atunci. Acesta ar fi un tribunal de onoare care ar resuscita autenticitatea salubrizantă a spiritului național.

Cât privește literatura de sertar, Monica Lovinescu ține să precizeze că i-a sosit vremea publicării. Și, foarte cu puțință, cea efectiv scrisă ar fi posibil să se dovedească limitată pe când cea adăpostită în conștiințe și în inimi este aceea realmente favorizată acum spre exprimare. Memoria limbii române este accentuată drept adevărata patrie a literaților noștri, din toate timpurile și de oriunde, tocmai aceasta înlesnind încetarea exilului interior al artiștilor din planul configurării cuvântului. Pe o asemenea linie, în tendințele convergent-identitare ale întregului ei discurs, jurnalista reasează pe albia devenirii creative toți afluenții de inimă ai spiritului național și constituie tabloul moderat-optimist în care-și reflectă ideea binelui pentru România.

Violeta Opaș

Volumul prezintă interviul pe care Monica Lovinescu și Virgil Ierunca i l-au acordat autorului în aprilie 1990, la București, când cei doi scriitori au revenit în țară după 43 de ani de exil, pentru a participa la Conferința Națională a Uniunii Scriitorilor din România. A fost publicat apoi în numerele 5(224) și 6(225) ale revistei brașovene „Astra”.

Virgil Ierunca (pseudonimul lui Virgil Untaru, n. 16 august 1920, Lădești, Vâlcea – d. 28 septembrie 2006, Paris) a fost critic literar, publicist și poet român. A fost căsătorit cu Monica Lovinescu, om de litere, ziarist, critic literar. Au fost unele dintre cele mai importante voci ale postului de radio Europa Liberă.

Vacarmul găsit de cei doi soți, Virgil și Monica, la întoarcerea în țară era întreținut de puterea care se instalase, folosind aceleași instrumente pe care le folosiseră și regimul totalitar – manipularea, ipocrizia, minciuna. Drumul pe care pornise societatea românească nu era cel corect. Și, așa cum propunea Monica Lovinescu, se impunea înființarea unui tribunal al onoarei, cel puțin în rândul intelectualilor, care să impună celor compromiși o minimă decență; nu relativizarea și instituirea unei culpe generale, ci, așa cum spune Vasile Gogea – autorul volumului, o ierahizare a culpelor.

Dar, așa cum spunea Virgil Ierunca: „Am asistat la un fenomen paradoxal: oamenii care au vorbit în România despre vinovăția colectivă au fost oameni care nu aveau să-și reproșeze nimic, în vreme ce ceilalți, care aveau să-și reproșeze multe lucruri, de la tăcere până la lașitate manifestă, au tăcut.” Principala cauză a vacarmului în care ne aflăm este, în opinia lui Virgil Ierunca, abdicarea intelectualilor de la principii, părăsirea uneltelor profesionale și abandonarea cetății în schimbul unor favoruri oferite de putere.

Un subiect interesant propus de Vasile Gogea a fost instituirea unei noi geografii morale a țării având ca repere Sighetul și Piteștiul. Virgil Ierunca sugerează că această transformare a poporului în populație (după cum spunea Noica), n-ar fi fost posibilă dacă regimul comunist n-ar fi dus la bun sfârșit planul de creare a omului nou; omul nou, cel care cere instituirea unei democrații originale, a acestui soi de democratură în care încă ne ducem zilele de pe o zi pe alta. Minciuna a fost generalizată și instituționalizată prin manipulările la care populația a fost supusă.

Întrebat dacă este sau nu nevoie de un recurs la Caragiale, Virgil Ierunca consideră că da, dar nu la Caragiale „zeflemitorul democrației românești” și nici la „cel serios și tragic”, ci la un „Caragiale intermediar”, părintele cetățeanului turmentat. Azi, cetățeanul turmentat de bere și de vin s-a transformat în „cetățeanul turmentat de minciună”, care nu mai știe cu cine să mai voteze.

Azi, vacarmul s-a acutizat. Voci „clare”, precum ale celor doi, sunt pe cale de dispariție și suntem la cheremul unei clase politice profund decăzută moral. Speranța vine din partea tinerilor care să impună adevărata schimbare și să pună capăt „tradiției nenorocului”.

Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale o instituție în slujba comunității

Adrian Pohrib

Scurt istoric. Ca urmare a prevederilor Regulamentului Organic, în 1831, în Țara Românească, și 1832, în Moldova, a luat ființă una dintre cele mai vechi instituții de cultură din țară, Arhivele Statului, despre care Gheorghe Asachi, cel dintâi arhivist al statului în Moldova, spunea că reprezintă

„sanctuarul drepturilor compatrioților”.

O reglementare modernă a activității administrației de stat, și implicit a statutului arhivelor, apare abia după anul 1832, când are loc organizarea arhivelor instituțiilor de stat și apariția Arhivelor Statului, ca organ cu atribuții în acest domeniu, fapt ce atrage concentrarea în depozitele Arhivelor Statului a unor fonduri de arhivă de pe cuprinsul județului Galați.

Până la înființarea Arhivelor Statului la Galați, documentele create în această parte a țării au fost fie predate Arhivelor Statului din Iași, fie păstrate de către creatorii de arhivă.

Filiala Arhivelor Statului Galați a luat ființă în urma H.C.M. nr. 472/1951, prin care se stabileau atribuțiile și normele de funcționare ale Arhivelor Statului în noile condiții istorice și se extindea rețeaua unităților acestora. Efectiv, filiala și-a început activitatea la 15 septembrie 1951, sub denumirea de Serviciul Arhivelor Statului - regiunea Galați, având inițial în subordine filialele Brăila și Tulcea. În februarie 1956, în urma modificării împărțirii teritorial-administrative a țării, filiala Tulcea a trecut în cadrul Serviciului regional Constanța, iar în subordinea Serviciului regional Galați au trecut filialele Tecuci și Focșani. Ca efect al noii împărțiri administrative din anul 1968, Serviciul Arhivelor Statului Galați s-a transformat în filială, având rază de competență județul Galați.

În decursul existenței filialei, în funcție de posibilitățile materiale și de îmbogățirea cantitativă și calitativă a bazei documentare, instituția și-a desfășurat activitatea succesiv în mai multe sedii, cu spații de depozitare tot mai mari.

În prezent Serviciul dispune de un local relativ

nou, construit în anul 1979, care corespunde necesităților specifice instituției, situat în unul din modernele cartiere ale orașului Galați, Țiglina. Prin amplasament, concepție arhitecturală, elemente de finisare exterioară și decorare, clădirea se integrează armonios în ansamblul arhitecturii locale, evidențiind, în același timp, specificul instituției culturale pe care o adăpostește. Aceasta asigură condiții corespunzătoare pentru păstrarea și conservarea tezaurului arhivistic existent, pentru preluarea în continuare a documentelor care fac parte din Fondul Arhivistic Național, pentru modernizarea activității arhivistice și de valorificare.

În primii ani ai activității filialei, principala sarcină a constituit-o preluarea documentelor aflate în păstrarea diferitelor instituții și întreprinderi, în vederea salvării lor de la distrugere sau degradare. Ulterior, baza documentară s-a îmbogățit și cu alte fonduri importante, în special pentru perioada modernă și contemporană.

Ca obiect de activitate, conform prevederilor legale, Arhivele Naționale au atribuții în ceea ce privește administrarea, supravegherea și protecția specială a Fondului Arhivistic Național.

Fondurile și colecțiile de arhivă deținute. Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale deține în prezent mare varietate de fonduri și colecții arhivistice, care, după specificul organizațiilor care le-au creat și după conținut, se pot clasifica în: fonduri administrative, judecătorești, jandarmerești și polițienești, portuare, economice, fonduri privind problemele de muncă, sănătate și asigurări sociale, învățământ și cultură, fonduri ale unor organizații internaționale, totalizând peste 6.750 metri liniari.

Fondurile administrative, deosebit de importante prin varietatea și valoarea informațiilor pe care le cuprind, au fost create de instituții ca: prefecturi, preturi, sfaturi populare regionale și raionale, primării municipale și comunale. Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale are în prezent 132 de fonduri administrative, din perioada anilor 1828-1977. Printre acestea, se detașează, prin importanța lor, fondurile: Rezidența Regală a ținutului Dunărea de Jos, Inspectoratul General Administrativ Galați, Prefectura județului Tecuci, Primăria municipiului Galați, Sfatul Popular al Regiunii Galați.

Fondurile judecătorești, aproximativ 30, au ca date extreme anii 1836-1968. Informații istorice

valoroase se găsesc mai ales în fondurile arhivistice Curtea de Apel Galați și Tribunalul județului Covurlui.

Fondurile economice reprezintă o altă categorie importantă, remarcându-se fonduri agricole, fonduri privind activitatea industrială, comercială, bancară, vamală etc., care cronologic acoperă perioada 1900-1970 (Consilieratele Agricole ale județelor Covurlui și Tecuci, Camerele de Comerț și Industrie Galați și Tecuci, Serviciul Docurilor Galați, Comisia Județeană de Reformă Agrară Covurlui etc.).

Categoria fondurilor jandarmerești și polițienești este reprezentată de un număr destul de mare de fonduri, din anii 1917-1948, informații importante din perspectivă istorică oferind fondurile: Inspectoratul Regional de Poliție Galați, Poliția orașului Galați, Inspectoratul Regional de Jandarmi Galați, Legiunea de Jandarmi Covurlui ș.a.

Fondurile portuare conțin documente date în perioada anilor 1879-1958, cele mai importante fiind Inspectoratul General al Navigației și Porturilor și Căpitania Portului Galați.

Un loc aparte în tematica informațiilor istorice, furnizate de documentele Serviciului, îl ocupă acelea referitoare la *relațiile internaționale și politica externă a României* în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea, în special în legătură cu problema Dunării, aflate în fondurile: *Comisia Europeană a Dunării și Comisia Mixtă a Prutului*. Acestea sunt cu atât mai importante, cu cât ele sunt printre puținele fonduri ale unor instituții internaționale, aflate în păstrarea Arhivelor Naționale.

În anul 1856, prin Tratatul de Pace de la Paris, se înființează Comisia Europeană a Dunării (C.E.D.) având ca membri marile puteri europene, sediul urmând să fie stabilit la Galați. În ansamblu, prevederile Tratatului de Pace de la Paris referitoare la Dunăre marchează un progres, reglementând navigația pe Dunăre în baza unei convenții internaționale multilaterale. Înființarea C.E.D., în condițiile concrete de atunci, a avut un caracter pozitiv Comisia constituind, prin însăși existența sa, o stavilă în calea tendințelor expansioniste ale marilor puteri vecine. În același timp, lucrările de

amenajare a fluviului pentru navigație efectuate de Comisie vor permite intensificarea transporturilor fluviale și maritime, a legăturilor comerciale ale României cu Europa și întreaga lume și, implicit, la dezvoltarea economică a orașului și a țării. Comisia, inițial constituită pentru o perioadă de 2 ani, și-a prelungit activitatea până în anul 1949, reprezentând un instrument pentru apărarea intereselor și impunerea dominației marilor puteri europene în această zonă de importanță economică și strategică.

Acest fond de arhivă conține peste 5.800 unități arhivistice (dosare) însemnând 176 metri liniari de arhivă și reprezentând o parte din Serviciile C.E.D., respectiv: Secretariatul General, Contabilitatea Generală, Delegatul României, Delegatul Angliei. O mare parte din arhivă lipsește din cauza distrugerilor provocate în urma bombardamentelor asupra Galațiului în 1917 și a preluării arhivei celorlalte

Servicii ale C.E.D., în anul 1939, de Serviciul Dunării Maritime de la Sulina, arhivă care ulterior nu a mai putut fi găsită. Este vorba despre: Casa de Navigație, Serviciul Tehnic, Inspectia de Navigație, Căpitania Portului Sulina și Serviciul Spitalelor.

Fondul oferă în engleză, germană, franceză, italiană, rusă,

română, dar în special în limba franceză, informații privind aspectele relațiilor internaționale legate de problema Dunării, a relațiilor României cu C.E.D., privind circulația navelor pe Dunăre, taxele și regulamentele de navigație, traficul de mărfuri, evoluția meteorologică și hidrografică în sectorul Dunării, accidentele și naufragiile. Documentele fondului, datate 1856-1949, sunt variate ca gen: protocoale, rapoarte diplomatice, dări de seamă, situații statistice, fotografii, planuri, hărți și dosare personale ale angajaților.

Principalele probleme care pot fi abordate pe baza documentelor din fond sunt: evoluția relațiilor internaționale în problema Dunării; poziția României de apărare a intereselor și suveranității sale pe Dunăre; istoricul lucrărilor de amenajare pentru navigație a sectorului Dunării maritime; rolul economic al gurilor Dunării în comerțul european și mondial; consecințele primului război mondial asupra navigației pe Dunăre.

În ceea ce privește fondul *Comisia Mixtă a Prutului*, documentele lui oglindesc încercările de amenajare pentru navigație a Prutului efectuate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX de către statele membre ale acestei comisii: România, Rusia și Austro-Ungaria.

Din punct de vedere cronologic, documentele deținute de Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale acoperă perioada 1941-1992.

Cel mai vechi document aflat în depozitele acestei instituții îl are ca emitent pe unul dintre domnitorii cei mai de seamă ai Moldovei, de numele căruia se leagă cele mai multe dării de sate din județul Covurlui, Ștefan cel Mare. Documentul, datat 1491, este redactat în limba slavă pe pergament și reprezintă un hrisov prin care domnitorul întărește lui Stanciu stăpânirea asupra satului Drăghișani. În ordine cronologică, urmează uricul de întărire dat de Petru Rareș în 1528 unor boieri pentru satul Oțelești, de pe râul Berheci, care este un original în limba slavă, cu pecete mare atârnată, din ceară roșie.

Din punct de vedere al geografiei istorice, un interes deosebit îl prezintă cele nouă hărți medievale, din perioada 1691-1766. Editate la Viena, Nurnberg și Paris, de către geografi de seamă ai timpului, ele înfățișează sud-estul Europei și bazinul Dunării, inclusiv Țările Române.

Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale păstrează importante fonduri și colecții personale. Fondul personal „Prof. Ioan C. Bohociu”, cu anii extremi 1887-1968, scoate în evidență o mare personalitate a muzicii simfonice românești. Ioan Bohociu s-a născut în comuna Crăiești din județul Covurlui, a fost absolvent al Conservatorului din Leipzig, compozitor, dirijor și profesor de muzică la Liceul „Vasile Alecsandri” din Galați. În anul 1919 a dirijat primul său concert simfonic la Ateneul Român din București, unde s-au interpretat lucrări de Mozart, Bohociu și Maischner. Societatea Compozitorilor Români a hotărât, în anul 1930, la solicitarea revistei muzicale „Tempo” din Praga, care urma să editeze un număr special închinat muzicii românești, să fie prezentată activitatea prof. Bohociu. Fondul este extrem de interesant și cei cu preocupări în domeniu sunt invitați să-l studieze.

De incontestabilă valoare este și colecția

personală „Ștefan Bujoreanu”, donatorul, fost profesor de latină la Huși, manifestând preocupări pentru istorie, s-a preocupat mult de strângerea, studierea și publicarea vechilor documente istorice care vorbesc de ținutul Horincei, locul său de baștină. Colecția conține 297 unități arhivistice din anii 1742-1978.

Începuturile epocii moderne găsesc orașul Galați într-un proces de dezvoltare economică, socială și culturală. După Pacea de la Adrianopol s-au creat condiții favorabile dezvoltării economice a Țărilor Române și extinderii comerțului extern. În această conjunctură a fost introdus regimul porto-franco la Galați, eveniment care a dat un puternic impuls dezvoltării pe multiple planuri a unicului port al Moldovei. Astfel, prin hrisovul de la 1 octombrie

1837, domnitorul Mihail Sturza acordă statutul de porto-franco orașului Galați.

În lupta pentru Unirea Principatelor orașul Galați a fost unul din cele mai active centre unioniste din țară. Sub îndrumarea unui comitet special constituit, unioniștii gălățeni au desfășurat o vie propagandă, prin apeluri adresate populației

și demascarea abuzurilor săvârșite de partida antiunionistă.

Unirea Moldovei cu Țara Românească și reformele realizate sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza sunt pe larg oglindite în documentele din fondul Primăriei orașului Galați și în colecția „Documente”. *Actul declarării unirii* din 1856 și *Petițiunea pentru unirea definitivă a Moldo-României* din 1861 reflectă atitudinea unionistă a populației orașului Galați. Un număr de 165 de telegrame adresate lui Alexandru Ioan Cuza și Mihail Kogălniceanu de către locuitorii din orașe și sate din întreaga țară, prin care își manifestă adeziunea față de măsurile luate de domnitor și reforma agrară din 1864, se păstrează în colecția „Documente”.

În aceleași fonduri se găsesc informații și despre Războiul de independență. Printre acestea se remarcă brevetul prin care se conferea generalului Alexandru Cernat *Medalia militară pentru merite deosebite în Războiul de independență* și documentele care atestă oficial înființarea la Galați a unui spital pentru soldații români răniți.

Cinstirea marelui nostru poet național Mihai Eminescu s-a făcut și la Galați prin dezvelirea în anul 1911 a statuii poetului. Se păstrează *Actul comemorativ* de la dezvelirea monumentului, semnat de mari personalități ale vremii: C. C. Arion, Episcopul Nifon Niculescu, Duiliu Zamfirescu, Mihail Sadoveanu, Maria Filloti, Costin Petrescu, Ion Minulescu, Emil Gîrleanu. Dimitrie Anghel ș.a.

Informații deosebite din perspectivă istorică în legătură cu participarea României la primul război mondial se regăsesc în cele peste 100 de comunicate oficiale ale Prefecturii județului Covurlui, din perioada 16 august 1916-11 februarie 1917. Meritele deosebite ale gălățenilor în timpul războiului au fost recunoscute și de aliații noștri. O publicație a Primăriei, din anul 1921, informa opinia publică despre sosirea generalului Badoglio la Galați, pentru decorarea orașului cu Crucea de război a Italiei, urmând ca anul următor generalul Berthelot să acorde Crucea de război franceză.

De asemenea, un bogat material documentar regăsim în fondurile și colecțiile deținute de Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale pentru perioada interbelică și în legătură cu participarea României la cel de-al doilea război mondial.

Activitatea de valorificare a informațiilor din documente. În decursul existenței, Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale a desfășurat o bogată activitate de valorificare științifică și cultural-educativă a documentelor aflate în păstrarea sa, activitate care îmbracă două aspecte: valorificarea documentelor de către cercetătorii care studiază la sala de studiu în vederea elaborării unor lucrări de specialitate și valorificarea de către lucrătorii din sistemul Arhivelor Naționale. Astfel, colectivul instituției, din dorința de a veni în sprijinul cercetării istorice a întocmit volumele *Comisia Europeană a Dunării - inventar arhivistic* și *Tezaur documentar gălățean*, colecție de documente referitoare la istoricul orașului Galați, publicate în 1987 și 1988.

Arhiviștii Serviciului au mai publicat, în decursul anilor, numeroase studii și articole în *Revista Arhivelor* și alte periodice de specialitate, cu tematică de arhivistică și istorie. O altă formă de valorificare în scopuri științifice a patrimoniului arhivistic a constituit-o și participarea cu comunicări la sesiuni științifice și simpozioane, pe plan național și local.

În cadrul activității de popularizare și valorificare cultural-educativă, un rol principal l-au avut, și îl au în continuare, expozițiile de documente. Trebuie menționată, în primul rând, expoziția permanentă a Serviciului, cu o temă adaptată specificului local și

anume *Dunărea în istoria poporului român*. Pe lângă aceasta, Serviciul a organizat numeroase expoziții temporare cu tematică variată, de la sigilografie și heraldică, la trecutul urbanistic al orașului Galați.

Activitatea de valorificare din perspectivă practică a căpătat noi valențe după anul 1990 când s-a amplificat importanța instituției noastre în cadrul societății civile. Activitatea desfășurată de angajații Arhivelor a fost și este puternic ancorată în realitățile sociale, prin implicarea în efortul general de repunere în drepturi a persoanelor fizice și juridice, pe baza legislației în vigoare. Astfel, s-au eliberat mii de acte, numai în anul 1998 au fost eliberate aproximativ 8.000 acte, documente referitoare la proprietăți, certificate de vechime în muncă, certificate de școlarizare, acte de stare civilă etc.

De remarcat faptul că în deceniul șapte al secolului trecut Arhivele au fost printre primele instituții ale statului care au adoptat sistemul informațional pe alți suporturi decât cel clasic. Discuțiile purtate la al XII-lea Congres Internațional al Arhivelor (C.I.A.) de la Montreal din anul 1992 s-au axat, în mare parte, pe problema informatizării și a formării de cadre. Din păcate constrângerile de natură materială au făcut ca începuturile atât de promițătoare să intre într-un con de umbră, dar avem ferma convingere că imperativele vieții de zi cu zi vor rezolva și această problemă, care în opinia noastră trebuie să se bucure de cea mai mare atenție.

Un alt aspect al activităților noastre și o preocupare constantă în vederea păstrării documentelor, a protejării lor cât mai mult posibil, este pregătirea documentelor în vederea microfilmării și microfilmarea acestora, constituindu-se un fond de asigurare care oferă posibilitatea folosirii rolei de microfilm în circuitul de cercetare al documentelor

Asistența de specialitate la nivelul creatorilor și deținătorilor de documente. În conformitate cu prevederile legale, Arhivele Naționale au atribuții în ceea ce privește administrarea, supravegherea și protecția specială a Fondului Arhivistic Național. În acest context Serviciul Județean Galați acordă asistență de specialitate și asigură desfășurarea unitară a operațiunilor arhivistice la nivelul tuturor creatorilor și deținătorilor de documente din raza județului.

În încheiere aș dori să subliniez faptul că sper într-o redimensionare a colaborării instituției noastre cu instituțiile culturale, administrative, economice de pe raza județului pe linia acordării asistenței de specialitate, îndrumării și valorificării documentelor de arhivă.

Pictori gălățeni de altădată

Ludovic Bassarab

Corneliu Stoica

În albumul de artă „Pictori români uitați” (Editura Noi Media Print, București, 2003), autorul acestuia, prozatorul și criticul de artă Tudor Octavian, subliniază că dacă el ar fi coordonat un colectiv ar fi îndreptat cercetarea și căutarea spre alte nume, considerând că numai „travaliul de azi al unei singure persoane nu ajunge”. Printre acele „alte nume” enumerate

(Gheorghe Baba, August Baillayre, Dimitrie Berea, Pericle Capidan, George Catargi, Lena Constante, Gh. Ionescu-Doru, Dem Iordache, Grigore Manea, Ary Murnu, Alexandru Satmary, Vasile Velisaratu etc.) îl include și pe cel al pictorului Ludovic Bassarab, gălățean de origine, artist destul de prolific în primele trei decenii ale secolului XX, de la care se păstrează în colecții particulare și muzee din țară numeroase lucrări de pictură și grafică. Numai în perioada 1995-2009, prin casele de licitație din București, au fost vândute peste 150 de tablouri semnate de acesta.

Informațiile biografice ale celor care au scris, în epocă, despre el, nu sunt atât de bogate, însă opera sa este mărturia unui artist stăpân pe uneltele sale, care trebuie să fie redescoperit. Pictorul s-a născut la 9 septembrie 1868, în Galați. Criticul de artă Theodor Cornel, în cartea sa „Figuri contemporane din România” (Dicționar biografic ilustrat, București, 1909), arată că se trăgea dintr-o veche familie moldovenească, tatăl său, Constantin Barbu Bassarab, fiind nepotul lui Gheorghe Barbu Bassarab, vornic la Hotin, în Basarabia. După mamă, provenea din familia Neumayer, fiind nepotul colonelului Ludovic Neumayer și strănepotul generalului rus Sanders. A urmat clasele secundare la Iași și după obținerea bacalaureatului în litere și științe, a studiat timp de un an la Școala de Arte Frumoase din același oraș cu Gheorghe Panaiteanu-Bardasare. S-a înscris apoi, în 1890, la Politehnica din München, unde urmează cursurile de arhitectură. Vocația pentru pictură îl determină ca, numai după doi ani, să renunțe la arhitectură. Dă examen și este admis la Academia Regală de Arte Frumoase din capitala Bavariei, instituție de învățământ superior pe care a frecventat-o și profesorul său de la Iași și prin care au trecut mulți dintre pictorii și sculptorii români: Constantin D. Stahi, Ștefan Luchian, Octav Băncilă, Gheorghe Petrașcu, Nicolae Mantu, Stavru Tarasov, Dimitrie Hârlescu, Nicolae Vermont, Lascăr Vorel,

Iosif Iser, N.N. Tonitza, Oscar Spaethe, Frederic Storck, Nicolae Mantu, Marius Bunescu etc. Aici a studiat cu profesorii Nicolaus Gysis, Johan Kaspar Herterich și Otto Zeiss. În 1893, expune la Darmstadt, oraș universitar din landul Hessa, iar în anul următor participă la o expoziție müncheneză de la „Glaspalast”. În 1898 era încă în capitala Bavariei, fiindcă aflăm din revista „Familia” (nr. 23, 7/19 iunie 1898, p. 274) că tânărul pictor a fost admis de juriile expozițiilor să expună lucrări ale sale la manifestările din München și Berlin, iar într-un alt număr al publicației orădene (nr. 34, 4/16 octombrie 1898, p. 479) este inserată informația că artistul are la Palatul de Cristal din München „câteva tablouri care au atras luarea aminte a cunoscătorilor”.

Ca mai toți artiștii români care au studiat în capitala Bavariei, Ludovic Bassarab a întreprins călătorii de studii și în Franța, astfel că a avut posibilitatea să cunoască înnoirile din domeniul artei, efervescența artistică a Parisului. Într-o astfel de călătorie din 1898, a realizat în cărbune și acuarelă portretul cufundat în gânduri al pictorului Henri de Toulouse-Lautrec. În 1900 se căsătorește cu Maria Bonachi, fiica filologului Alexandru Bonachi, fratele mai mic al poetului junimist Mihai Bonachi. Împreună cu aceasta călătorește în mai multe rânduri în capitala Franței, prilej cu care aprofundează secretele artei măștrilor din marile muzee.

Stabilit la București, pictorul debutează, în 1904, în expoziția Societății „Tinerimea artistică”, prezentând trei lucrări de pictură, trei de grafică și două de artă aplicată. Devine membru societar al acesteia, expunând la următoarele manifestări colective nu numai pictură și grafică, dar și miniaturi din fildeș. La expoziția din 1907 a „Tinerimii artistice”, a atras atenția criticii prin „Tripticul” prezentat și mai ales prin medalioanele Evangheliștilor sculptați în basorelief. Criticul Theodor Cornel îl reproduce în dicționarul amintit și-l descrie astfel: „*Acest triptic, cu cele două laturi deschise, cu menirea să fie pus înaintea Catapetesmei, este în întregime pictat și sculptat de d. Ludovic Bassarab. Pictura este în stil bizantin, italianizat. În ceea ce privește motivele sculpturale, brâul superior, frontonul, crucile, palmele și lațurile, artistul a căutat să se inspire de la flora decorativă bizantină, stilizată. Subiectul: în partea centrală, Maria cu Iisus în brațe, nimbați; nimbul lui Iisus cruciform; pe latura din stânga se poate observa Sf. Ana, iar pe cea din dreapta, Sf. Ioachim. Fețele din afară sunt sculptate în lemn. Cei patru Evangheliști sunt figurați, cu simbolurile lor respectiv, în medalioane susținute de ramuri de viță cu ciorchini de struguri. Lemnul este patinat în verde auriu*”. Expozițiile personale de la Ateneu, din 1907 și 1908, îl vor impune pe artist atenției

publicului. Participă, de asemenea, cu lucrări și la Salonul oficial. Își organizează în anii următori și alte expoziții individuale. A încetat din viață în decembrie 1933.

Ludovic Bassarab a cultivat o pictură de factură realist-impresionistă, realizată în spiritul școlilor pe care le-a frecventat, a practicat arta decorativă și miniatura, a pictat icoane, a executat desene pentru bancnote și machete grafice ale unor mărci poștale, reprezentând membri ai familiei regale, emise de Poșta Română. Câteva dintre acestea din urmă au figurat în expoziția „Familia regală, o istorie în imagini”, deschisă în mai 2009 la „Muzeul Național de Istorie a României”, din București. Tematica lucrărilor sale este diversă, de la carele cu boi (la modă în acea perioadă), aspecte din viața țăranilor și țiganilor, scene de interior, imagini ale târgurilor, peisaje din diferite zone ale țării, până la compoziții cu mai multe personaje, nuduri și flori. A pictat în tehnica uleiului pe pânză, pe carton, pe placaj, pe lemn, a practicat, în același timp, grafica realizată în pastel, acuarelă, cărbune, creion, sanguină, în tehnici mixte. Referindu-se la lucrările expuse în 1906, la „Tinerimea artistică”, colecționarul și criticul de artă Virgil Cioflec, autor al unor monografii de referință dedicate lui Ștefan Luchian și Nicolae Grigorescu, remarca „înțelegerea microscopică” ce o manifesta pictorul față de subiectele alese, considerându-l a fi în pictură „un buchunist”. Aceasta și datorită dimensiunilor uneori foarte reduse, miniaturale, ale suporturilor pe care el picta. De la Ludovic Basarab se cunosc tablouri precum „Mănăstirea Cozia”, „Interior de biserică”, „În fața mănăstirii”, „Sat dobrogean”, „Convoi de care”, „Dejun în crâng”, „Hora”, „La treierat”, „Cosași”, „Vapoare la Constantinopol”, „Pe ulița satului”, „Piață din Covasna”, „Pe drum de țară”, „La pescuit”, „Casă țărănească”, „Țărnuțul mării la Constanța”, „Cheiul Dâmboviței” etc., care pun cu claritate în evidență calitățile de riguros desenator și bun colorist ale artistului. Peisajele sale, deși de mici dimensiuni, se desfășoară pe spații întinse. Cerurile sunt senine sau împrumută ceva din griurile vineții ale coamelor munților, vegetația este abundentă, apele își păstrează limpezimea și proșpețimea. Adesea pictorul apelează și la tehnica divizionistă a poantilismului, materia picturală fiind așezată în nenumărate puncte de culoare („Peisaj”, „La un pahar”, „La lucru în fața casei”). De cele mai multe ori, peisajele sale sunt însuflețite de prezenta omului. Am putea spune chiar că figura umană l-a preocupat într-un grad foarte înalt pe Ludovic Bassarab. Aproape că nu există peisaj în care țăranul să nu fie surprins la muncile câmpului, întorcându-se acasă,

adăpând animalele, petrecând la hora satului sau trebăluind în propria gospodărie. În același timp, i-a pictat pe țărani participând la Sfintele Liturghii din lăcașurile de cult ortodox, i-a fixat pe pânză, pe carton și pe placaj în ipostaze din viața casnică. Femeia din spațiul rural este înfățișată, în tablourile sale, în postura de păstoriță, pregătind mâncarea, țesând, torcând, scoțând apă din fântână, muncind cot la cot cu bărbatul la prașit, la secerat, la treierat. În lucrările cu case și curți țărănești, ca și în cele înfățișând interioare, pictorul transcrie cu fidelitate elementele de arhitectură rurală, de etnografie și ornamentică populară („Gospodărie țărănească”, „Curte interioară”, „La lucru în fața casei”, „În ogradă”, „Interior țărănesc”, „În fața vetrei”, „Hora”). Tablourile cu țigani aduc imagini specifice ale unei etnii în continuă migrare („Nomazi”, „Spoitor”, „Ursari”).

Ludovic Bassarab

Numeroasele portrete de femei, evrei, turci, lipoveni, monahi, țărani, intelectuali îl arată pe Ludovic Bassarab preocupat de psihologia personajelor, de conturarea unor individualități cu trăsături bine precizate („Bătrân la cârciumă”, „Cioban”, „Spoitoareasă”, „Florăreasă”, „Cărturar”, „Călugăr odihnindu-se”, „Portret de bărbat”, „Bătrân cu pălărie”, „Țărăncuța”, „Doamnă cu turban”). În compozițiile cu mai multe personaje construiește cu siguranță, iar elementele sunt bine așezate în pagină („În cârciumă”, „Interior cu trei personaje”, „Întoarcerea de la câmp”, „Spoitori”). În „Interior cu trei personaje”, chipurile celor trei bărbați, antrenați într-o conversație contradictorie, sunt realizate cu accente expresioniste.

Indiferent de motivul abordat, Ludovic Bassarab construiește cu ingeniozitate imaginile, este atent la punerea în evidență a detaliilor, rezolvă cu finețe coloristică raporturile lumină-umbră dintre planurile apropiate și cele depărtate. Stăpânirea deplină a științei compoziției, respectul pentru regulile perspectivei, pentru arhitectura fragmentului și a întregului, conjugate cu rigoarea desenului și noblețea cromatică sunt alte atribute care definesc o identitate artistică de necontestat. Pictorul nu este „uitat”, așa cum consideră Tudor Octavian, ci doar mai puțin cunoscut.

Posesor al unor mijloace diverse de exprimare, artist care s-a manifestat cu dărnicie în pictură, grafică, precum și în sculptura decorativă, Ludovic Bassarab și-a iubit profesia și a slujit cu sinceritate și pe măsura talentului său arta în contextul epocii în care a trăit, lăsându-ne o operă bogată și variată, asupra căreia se cuvine să ne aplecăm cu înțelegere și condescendență.

Caloianul și Paparuda (II)

Legarea și dezlegarea ploilor

Eugen Holban

Legarea și dezlegarea ploilor

În verile secetoase flăcăii satului profanau mormintele celor care-și dăduseră duhul dincolo de hotarul satului deoarece exista credința că aceștia leagă ploile. Totul se petrecea în mare taină,

în toiul nopții. Un mic grup de flăcăi săpau în mormânt, până la sicriu, apoi ridicau un pic capacul și turnau înăuntru nouă găleți de apă. După aceea așezau totul la loc în așa fel, încât nimeni să nu mai poată bănui că acolo s-a întâmplat ceva. Se făcea acest lucru - de obicei - la mormintele celor care decedaseră în ultimul an, dar, uneori, se mai umbla și la mormintele acelor care decedaseră în ultimii doi ani. Numai flăcăii puteau face acest act, deoarece erau curați. Dar ei erau îndemnați de bătrâni.

Această credință a existat în marea majoritate a satelor și mai există încă și astăzi. În ultimii ani, se toarnă cele câteva găleți de apă în sicriul celor morți în alte localități din țară, în văzul tuturor, înainte de a fi coborâți în mormânt. S-a recurs la acest procedeu pentru a se evita profanarea unui număr considerabil de morminte deoarece, în condițiile actuale, când sătenii pleacă în număr mult mai mare pe alte meleaguri și, din diferite cauze nefericite mult mai mulți morți sunt aduși în satul natal pentru odihna veșnică.

De asemenea, când nu ploua se fura toaca de la

biserica și se arunca în fântână. Era lăsată aici două-trei zile, apoi, tot cel care o aruncase o scotea din fântână și o ducea înapoi la biserică.

Se arunca uneori și clopotul tot în fântână și, bineînțeles, după câteva zile era adus înapoi la locul lui. Nu am primit informații referitoare la vreun conflict iscat între preotul paroh și săteni din cauza acestor practici.

Când apăreau nori grei prevestitori de grindină, gospodinele înfigeau toporul în pământ, exact în fața pragului casei și apoi aprindeau candela și mai multe lumânări (în casă) și se rugau la Dumnezeu să dea o ploaie curată.

Paparuda în trecut

Tot pentru a de-lega ploile, femeile gravide furau o oală de la un vânzător ambulant, când acesta trecea cu căruța prin sat și o aruncau într-o fântână.

În comuna Nămoaloasa se furau crucile de pe mormintele morților înecați în Siret. Se furau, de asemenea, cărămizi de la țiganii cărămidari, „căci ei legau ploile”, prin „legarea unui ștergar alb într-un băț, chiar în apropierea cărămidăriei”.

În ultimul timp sunt învinuiți și stuparii de astfel de practici, pentru motivul că și ei agață cârpe colorate în prăjini înalte sau în copacii din preajma

stupinei. Bineînțeles, ei agață aceste cârpe ca semn de orientare pentru albine, atunci când se schimbă locul stupinei, procedură din stupăritul pastoral.

Tot în volumul aflat sub formă de manuscris la Biblioteca Academiei, „Răspunsuri la chestionarul

lingvistic al limbii române” al lui B.P. Hașdeu, găsim unele informații deosebit de valoroase referitoare și la această temă.

Iată câteva atestări pentru afirmațiile de mai sus:

Galați - Mavramol. „O bucată de brâu roșu ca focul îl târâie cărămidarul prin roua dimineții, apoi, împreună cu un cuțit de găsit le pune în vatra focului, murmurând cuvintele: *«Cum este vatra focului de uscată și cum cuțitul taie cărămida, așa să fie vremea de uscată și ploaia tăiată până voi mântui de făcut cărămida»*”. Iar la dezlegat trebuie să dezgroape și să le arunce pe apă, zicând: „Cum curge apa pe Dunăre, așa să curgă ploaia”... etc. (op. cit., Tom Covurlui 3420).

Comuna Vlădești. „Cărămidarii strâng rouă dimineața și o pun într-un burduf și apoi îngroapă burduful în vatra focului. Și când dezleagă ploile, dau drumul la roua din burduf înțepându-l cu acul”. (op. cit., Tom Covurlui 3420, f. 506).

Satul Tuscani. „Legarea și dezlegarea ploilor. Pun apă într-un burduf și îl îngroapă în vatra focului și oprește ploaia cu vrăjitoriile. Când vor să dea drumul la ploi împung burduful cu o sulă și slăbind câte puțin. Dacă ar vărsa toată apa, ar îneca lumea”. (op. cit., Tom Covurlui 3420, f. 478)

Satul Fundeni. „Cărămidarii descântă și pun câteva cărămizi într-un burduf și-l dau într-o fântână părăsită”. (op. cit., Tom Tecuci 3432, f. 137).

Satul Oncești. „(...) Legarea ploii se face de oameni numiți zidari, spre a-și termina zidirea începută” (op. cit., Tom Tecuci 3432, f. 382).

Satul Giurgiuana. „Legarea și dezlegarea ploilor se face de unele babe, care, luând un burduf și punând rouă în el, când îl leagă la gură se zice că **au legat ploile**. Când îl dezleagă de la gură, pică o picătură din burduf pe pământ, atunci se zice că **au dezlegat ploile**”. (op. cit., Tom Tecuci 3432, f. 193).

Satul Slobozia Conachi. „Oprirea ploilor. Când aruncă cărămidarul un tipar de cărămidă în fântână”. (Tom Covurlui 3420, f. 403).

Orașul Tg. Berești. „Prin «fapți» - punerea cuțitului în pământ și darea cu argint viu. Poporul înțelege că punerea cuțitului în argint împiedică

Dansul paparudelor

grindina de a mai cădea”. (op. cit., Tom Covurlui 3420, f. 441).

Comuna Băneasa - Plasa Horincea. „Legarea ploilor de către cărămidari. Caută un ied, îl taie, îl jupoie și fac un burduf, pun apă din trei râuri, în trei miezuri de noapte. Îl pun apoi într-o groapă adâncă, săpată sub vatră, unde fac mâncarea în tot timpul cât lucrează la cărămidă”.

Dezlegarea ploilor: „Să se ducă un copil mic - o fetiță - să fure un topor de la cărămidărie, de la țigani. Apoi să-l ia un om mai în vârstă, să-l ducă la marginea pământului, între hotară și să-l arunce într-o fântână; și când se întoarce să nu mai vină pe calea care s-a dus, ci pe altă cale”. (op. cit., Tom Covurlui 3420, f. 31).

Semne prevestitoare de ploaie

Balintești. „Când melcii scot coarnele e semn că plouă.” (B. P. Hașdeu, op. cit., Tom Covurlui 3420, F. 17)

Frumușița. „Curcubeul este scaunul pe care șade Dumnezeu și că ivindu-se, numaidecât plouă.” (op. cit., Tom Covurlui, F.198)

Foltești. „Curcubeul, un instrument ceresc, ca o tulumbă, care bea apa din fântâni și bălți și apoi se varsă în formă de ploaie. Îndată ce se ivește curcubeul se oprește ploaia.” (B. P. Hașdeu, op.cit., Tom Covurlui, F. 5)

Băleni. „Sf. Ilie este cel mai mare sfânt dintre sfinți, iar Dumnezeu i-a dat toată stăpânirea asupra ploilor, tunetelor și fulgerelor (...)” (B. P. Hașdeu, op. cit., Tom Covurlui, F. 5).

Biblioteca Raională Cahul

Activități și parteneriate

Rodica Dermengi

Biblioteca Raională Cahul a fost fondată la 8 decembrie 1896.

Biblioteca oferă diverse servicii printr-o rețea eficientă care include:

- sediul central;
- 4 filiale (filială copii „Grigore Vieru” și trei filiale mixte).

Serviciile oferite:

- facilități pentru studii studentilor, copiilor, autodidacților;

- facilități pentru teme de acasă (elevilor până la 14 ani);
- împrumut la domiciliu;
- împrumut interbibliotecar;
- acces internet;
- servicii imprimantă, xerox.

Colecția Bibliotecii Raionale Cahul este constituită din 157.329 exemplare/121.549 titluri.

O sursă importantă de informare și documentare o constituie documentele seriale - 64 de titluri, (reviste 27, ziare 37).

Numărul utilizatorilor - 11 289 persoane. Creșterea constantă a numărului de utilizatori se datorează unei reconsiderări a activității biblioteconomice. În primul rând, diversitatea serviciilor orientate spre atragerea tuturor grupurilor sociale, furnizarea serviciilor specializate, achiziția unui fond de carte variat.

Pe parcursul anului de referință, BRC a fost un mediu atractiv și indispensabil pentru 6154 copii - utilizatori cu vârsta până la 15 ani.

Fiecare din cei 11 289 utilizatori activi au vizitat biblioteca în medie de 10 ori, numărul de vizite fiind de 109.088. Indicele de frecvență înregistrează o ușoară creștere. Acest rezultat poate fi argumentat prin implementarea eficientă a programelor de atragere și ghidare a utilizatorilor, calitatea serviciilor prestate, lărgirea condițiilor de acces la resurse, elaborarea și promovarea materialelor promoționale, acțiuni de atragere a utilizatorilor. Sugestiile utilizatorilor se referă la îmbunătățirea și modernizarea condițiilor de funcționare.

Pentru a-și valorifica întregul potențial, Biblioteca Raională Cahul oferă servicii digitale, capabile să faciliteze utilizatorilor atât atingerea scopurilor personale, într-o lume în permanentă schimbare, cât și aportul lor la crearea unei societăți informaționale.

Centrul de Informație Economică oferă beneficiarilor următoarele servicii:

- acces online la informațiile de afaceri;
- facilitatea de fotocopiere a materialelor din fondul

de literatură;

- servicii de asistență la găsirea și utilizarea diverselor surse de informare și documentare;
- acces la fondul de literatură.

Utilizatori - 363 (studenți, oameni de afaceri, persoane ce doresc să inițieze o afacere, fermieri).

Sala Multimedia oferă următoarele servicii beneficiarilor:

- accesarea programelor de calculator;
- navigarea pe Internet;
- consultarea CD - urilor;
- pregătirea temelor pentru acasă;
- școlarizarea elevilor privind funcționarea calculatorului;
- folosirea poștei electronice;
- cursuri de instruire în crearea paginii web personale.

Activitatea este reflectată astfel:

- Utilizatori - 1312;
- Vizite - 6904;
- Instruire - 700.

Pe parcursul anului de referință, Biblioteca Raională a fost un mediu educațional pentru copiii până la 15 ani, stimulând și creând deprinderi de lectură, contribuind la alfabetizarea funcțională, digitală, vizuală.

Deservirea informațională a copiilor o realizează: filiala copii și 3 filiale mixte. Biblioteca Raională Cahul oferă servicii de instruire, lectură, divertisment la 6154 utilizatori copii. Spectrul de servicii pentru copii a fost foarte divers, fiind oferit în incinta bibliotecii, online prin website și în colaborare cu instituțiile școlare. Promovarea Bibliotecii Raionale a fost o acțiune complexă care a îmbunătățit diverse forme și metode, susținută de fiecare structură: pliante, programe - invitații, panouri informaționale, ziua bibliotecii.

Ziarul „Universul cărții” reflectă activitatea bibliotecii. Informația despre activitatea bibliotecii a fost publicată în ziarele republicane și locale: *Florile dalbe*, *Timpul*, *Gazeta bibliotecarului*, *Cahul - Express* și relatată la radioul și televiziunea națională și locală.

Orice îmbunătățire a activității, orice satisfacție a utilizatorului, a serviciilor oferite ca răspuns la necesitățile lor, Biblioteca Raională le-a obținut numai prin munca angajaților săi. La realizarea obiectivelor lucrează o echipă de 24 angajați.

Filiala de carte românească a fost fondată în 1998, având un fond inițial de carte de 5316 exemplare. În aprilie 2010 a fost semnat Acordul de colaborare înregistrat la nr. 1602/29.04.2010, respectiv nr. 6/29.04.2010, încheiat între Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați și Biblioteca Raională Cahul.

Scopurile acestui acord sunt îmbunătățirea cooperării dintre cele două biblioteci, având în vedere

Localia • Localia • Localia • Localia • Localia • Localia

obiectivele lor comune – susținerea, promovarea și valorificarea culturii scrise prin mijloace profesionale specifice în context național și internațional, precum și participarea la diverse proiecte și programe.

În 2010-2011, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați a donat Bibliotecii Raionale Cahul 710 documente și un roll-up cu sigla instituției.

Cărțile oferite provin din donațiile primite de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” de la Trusturile „Cotidianul” și „Jurnalul Național”. Intenția Bibliotecii este de a dota Filiala numai cu apariții tipografice noi, iar ca domeniu să predomine literatura beletristică și, în special, clasicii literaturii române. În prezent fondul total de carte românească cuprinde 6.026 cărți.

Este un gest deosebit făcut de domnul director Zanfir Ilie. Pe această cale Biblioteca Raională Cahul își exprimă mulțumirea și recunoștința față de colegii de la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați.

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați în parteneriat cu **Biblioteca Raională Cahul** își propun următoarele manifestări culturale în 2011:

Ianuarie

- Eminesciana – Eminescu – 161 ani de la naștere – 15 ianuarie – 15 februarie

Expoziții de documente din colecțiile ambelor biblioteci; depuneri de coroane la Statuia lui Eminescu din Parcul Eminescu din Galați – participă bibliotecari de la Biblioteca Raională Cahul.

Februarie

- *Grigore Vieru Aspecte din Biblioteca Raională Cahul* – In memoriam – 14 februarie

Expoziție de documente inedite aflate în colecțiile Bibliotecii Raionale Cahul, organizată la Filiala nr. 4 „Grigore Vieru” a Bibliotecii „V.A. Urechia” din Galați – Vernisaj.

Martie

- *Mărțișorul, simbol al primăverii – 1 martie* Expoziție de desene realizate de copii de la școlile din Galați și de cele din Raionul Cahul. Coordonator: Biblioteca Raională Cahul – Concurs.

Aprilie

- 100 ani de la nașterea lui Emil Cioran – 8 aprilie

În vizită la Biblioteca Franceză „Eugen Ionesco” din Galați. Invitați bibliotecari de la Biblioteca Raională Cahul.

- Săptămâna bibliotecarului – 23 – 30 aprilie Colocviul profesional la care participă bibliotecari de la Biblioteca Raională Cahul, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională a României etc.

Mai

- Ziua Europei – „Mai aproape de Europa” 9 mai

Simpozion organizat de Biblioteca din Cahul la Sediul Bibliotecii. Participă invitați din România.

Iunie

- Zilele Cărții pentru copii – Carnavalul Cărții - 1 – 7 iunie

Eveniment concurs organizat de Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați în parteneriat cu Biblioteca Raională Cahul pe ambele maluri ale Prutului.

- Festivalul Național al Cărții „Axis Libri” Târg de carte cu participarea bibliotecarilor de la Biblioteca Raională din Cahul.

August

- 100 ani de la moartea lui Badea Cârțan – 7 august

Expoziție infodocumentară cu documente din colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia”, realizată la sediul Bibliotecii Raionale Cahul.

Septembrie

- Zilele Europene ale Patrimoniului – 19 – 26 septembrie

Expoziția de documente din colecțiile Bibliotecii Raionale Cahul și colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați.

Noiembrie

- Zilele Bibliotecii „V.A. Urechia” – 11 – 18 noiembrie
- Dezbateri culturale, colocvii, lansări de carte.

Colocviu profesional la care participă bibliotecari de la Biblioteca Raională Cahul, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională a României etc.

- Zilele Galațiului – 28 – 30 noiembrie „Dansuri și voie bună”. Participă Ansamblul de dansuri și cântece populare „Izvoraș” din Cahul și Ansamblul „Doina Covurluiului” din Galați.

Decembrie

- Ziua Națională a României - 1-2 decembrie Simpozion cultural – participă personalități din Galați și Cahul, bibliotecari, poeți, alți iubitori de cultură.

- Ziua Internațională a drepturilor omului – 10 decembrie 2011

Expoziție de documente din colecțiile Bibliotecii Raionale Cahul – vernisaj.

- Crăciunul – sărbătoarea bucuriei – 15-23 decembrie

Manifestări culturale, tradiții și obiceiuri românești moștenite din străbuni – participă copii din Cahul și Galați.

Un proiect îndrăzneț de translare a bisericii „Sfântul Gheorghe” din Galați

**Cristian Dragoș
Căldăraru**

După cutremurul din anul 1977, s-a luat hotărârea de a se consolida, cu precădere la București, toate imobilele vechi. Familia prezidențială a României a pus la punct un plan diabolic, acela da a dărâma o serie de biserici și imobile vechi din București. În locul lor au fost proiectate și construite o serie de blocuri precum și Casa Poporului, astăzi Palatul Parlamentului. Numai că o serie de oameni de cultură și specialiști în construcții au reușit să salveze o parte din bisericile ce urmau a fi demolate în București. Pentru acest lucru s-a propus procedeu de *translare* al bisericilor.

Până acum se știa că ideea translării bisericilor a aparținut inginerului Eugen Iordăchescu, director tehnic al Institutului *Proiect București*, cel care a salvat mai multe biserici din București, dar și din țară.

O cercetare atentă a istoriei bisericii „Sfântul Gheorghe” din Galați a adus la lumină o informație privind elaborarea unui proiect de translare a bisericilor, care ar fi determinat oprirea de la demolare a imobilelor, monumente istorice, în perioada anilor 1962-1982.

În general se știe despre biserica cu hramul „Sfântul Gheorghe” din Galați, că este o ctitorie negustorească ridicată în anul 1664, pe timpul domniei lui Eustatie Dabija Voievod. De asemenea se cunoaște faptul că a fost închinată la „Sfântul Mormânt” – Ierusalim, fiind numită și biserica „Ierusalim” din Galați. În biserica „Sfântul Gheorghe” din Galați a fost înhumat a treia oară hatmanul Ucrainei Ivan Mazepa, în anul 1709. O perioadă de timp, această biserică a făcut parte din sistemul defensiv al orașului Galați, alături de celelalte mănăstiri gălățene; „Precista” și „Sfântul Nicolae”. Există și o informație potrivit căreia între mănăstirea „Precista” și „Sfântul Gheorghe” ar fi fost o galerie subterană de aproximativ 300 de metri.

Biserica „Sfântul Gheorghe” din Galați a avut de suferit, ca de altfel toate bisericile din Galați, ca urmare a jefuirilor și distrugerilor făcute de turci, tătari, ruși, austrieci, cu precădere în secolul al XVIII-lea și până în anul 1921. Cutremurele au afectat și ele stabilitatea acestei biserici. Cu toate acestea a rămas până la mijlocul secolului XX semeată, așteptând vremuri și oameni care să-i redea importanța cuvenită. Cutremurul de pământ din anul 1940, a afectat serios zidurile acestei biserici. În planul Episcopiei Dunării de Jos de refaceri și consolidări de biserici, a intrat și biserica „Sfântul Gheorghe” din Galați, pentru anii 1956-1961. Construită din piatră și cărămidă, avea o lungime de 18 metri, lățimea de 7 metri și 16 metri înălțime. Împreună cu pridvorul avea aproximativ 130 mp (1).

Într-o „*Notiță istorică*” asupra bisericii „Sfântul Gheorghe” – monument istoric din Galați, ultimul preot paroh al acestei biserici, Ion Baltă, menționa faptul că în rapoartele înaintate de Episcopia Dunării de Jos, Ministerului Culturii și Instrucțiunii Publice, între anii 1892-1893, se preciza că biserica avea „*ferestrele sub formă de crenel, cu zidurile foarte groase, de 1,5 metri*” (2). Era printre cele trei biserici vechi din Galați care mai dănuiau după secole. Între anii 1956-1960 au loc lucrări sporadice de restaurare a bisericii „Sfântul Gheorghe” – Galați. Din păcate, soluții nefericite de sistematizare a zonei cuprinse între bisericile: „Precista”, „Sfântul Gheorghe”, „Sfântul Nicolae” și „Sfinții Voievoz – Metoc”, se vor finaliza cu distrugerea din temelii a bisericii „Sfântul Gheorghe” Galați.

Prin adresa nr. 6617/1958, Episcopia Dunării de Jos înștiința Departamentul Cultelor București că „*în luna martie starea de degradare a bisericii Sfântul Gheorghe a fost constatată de domnii arhitecți Bilciulescu și Miculescu, care au vizitat toate monumentele de arhitectură din Galați*” (3).

În luna februarie 1960, Episcopia Dunării de Jos înștiința Direcția Monumentelor Istorice că „*biserica „Sfântul Gheorghe” – Galați este expusă de a fi atinsă de alinierea unei străzi noi, prevăzută a trece între biserică și malul Dunării*”, și solicită acesteia o intervenție la Direcția de Sistematizare

Arhitectură și Proiectare Construcții Galați, pentru a „determina proiectantul sistematizării orașului Galați de a menaja monumentele de arhitectură din Galați”.

Arhitectul V. Bilciulescu atrăgea atenția autorităților locale din Galați că, „biserica „Sfântul Gheorghe” – Galați este un monument istoric care trebuie conservat și pus în valoare”. Același lucru îl menționa și arhitectul I. Vasilescu de la Direcția Monumentelor Istorice, arătând că „în curând cartierul (Faleza Dunării) va fi sistematizat, iar restaurarea acestei clădiri se impune ca o necesitate de întregire a cadrului urbanistic”.

În timp ce Episcopia Dunării de Jos și cei doi arhitecți de la Direcția Monumentelor Istorice făceau eforturi deosebite pentru salvarea bisericii „Sfântul Gheorghe” – Galați, președintele Sfatului Popular al Regiunii Galați, Dumitrache Constantin, solicita în august 1962 Departamentului Cultelor demolarea lăcașului de cult. Arhitectul Bilciulescu insistă pentru consolidarea și efectuarea lucrărilor de subzidire generală, la o adâncime totală de 7 m. Aceste lucrări urmau să se realizeze ținându-se cont de stabilitatea terenului

din acea zonă. Cu toate acestea, prin referatul de specialitate din 14.09.1962, întocmit de inginerul Barbu T., din cadrul Direcția Monumentelor Istorice, se aprecia că biserica „Sfântul Gheorghe” – Galați poate fi *translată*, ca urmare a soluțiilor inginerului Ion Teodorescu din București. În condițiile în care solul nu permitea efectuarea lucrărilor de subzidire pentru translare, se putea opta pentru demolarea bisericii. Prin adresa nr. 19.066/06.10.1962 I. Teodorescu solicita Direcției Monumentelor Istorice aprobarea pentru deplasarea și rotirea construcției bisericii „Sfântul Gheorghe” – Galați către biserica „Sfinții Voievozi – Metoc”.

Dorința celor care considerau că sistematizarea falezei Dunării trebuie făcută cu orice preț, susținând demolarea bisericii *Sfântul Gheorghe*, a fost dusă la îndeplinire între 31 octombrie – 2 noiembrie 1962, când biserica a fost ștearsă de pe fața pământului. S-a distrus o biserică seculară. S-au distrus porțiuni de frescă de secol XVII și clădirile adiacente bisericii. Toate acestea pentru a se ridica

un bloc cu patru etaje și a lăsa un teren viran folosit ani de zile pentru depozitarea gunoaielor. S-a distrus o biserică, însă nu și credința oamenilor. Acțiunea aceasta, făcută de indivizi „școliți” la Moscova, nu a slăbit sau risipit credința în Dumnezeu a gălățenilor.

Arhivele, scoase acum la lumină, arată că în anii 1960-1962 se preconiza, pentru prima dată în România, transpunerea în practică a unui proiect de translare a clădirilor vechi, proiect propus de inginerul I. Teodorescu. Procedeu de *translare* al bisericilor (procedeu ce din păcate nu a funcționat și în cazul bisericii „Sfântul Gheorghe” – Galați) a dus, mai târziu, la salvarea multor biserici din țară.

Note:

1. Arhiepiscopia Dunării de Jos. Fond *Dosare parohiale*, Dos. 240/1936-1948, f. 77.
2. Arhiva *Direcția Monumentelor Istorice*. Dos. 4853/1955-1963. Dosar nenumărat.
3. Ibidem.

Ion Creangă - „Homer al nostru”

Felicia Soloviev

„Ion Creangă e un mare prozator și numai cititorul de mare rafinament îl poate gusta cum trebuie.”

„Creangă este o expresie monumentală a naturii umane în ipostaza ei istorică ce se numește poporul român însuși, surprins într-un moment de genială expansiune.” (George Călinescu)

Marele clasic al literaturii noastre, scriitor realist, moldovean, este născut la 1 martie

1837, dată precizată chiar de povestitor și preferată și de George Călinescu celei de 10 iunie 1839, în județul Neamț. **Ion Creangă**, supranumit „Homer al nostru” de criticul literar Garabet Ibrăileanu, se situează între marii povestitori europeni: frații Grimm, Perrault, Andersen, după cum apreciază Jean Boutière într-un studiu amplu pe care i l-a dedicat în 1930 - „La vie et l'œuvre de Ion Creangă”, apreciind că „opera lui Creangă este de o mare originalitate”.

Neîntrecutul povestitor humuleștean rămâne scriitorul cel mai apropiat de folclorul național pe care l-a valorificat original în creația sa artistică formată din povești, povestiri și nemuritoarele „Amintiri din copilărie”.

„Creangă a scris – nu mult, dar așa de bine, încât toți cei ce au pretențiunea de a scrie, cel puțin de acei care se ridică ar trebui să-l cunoască și să-l studieze.” (Titu Maiorescu)

A debutat în revista „Convorbiri literare” în anul 1875 cu povestea „Soacra cu trei nurori”. Dintre poveștile sale menționăm: *Capra cu trei iezi* (poveste care trebuie raportată la fabulele lui La Fontaine – capra simbolizează mama iubitoare, iar lupul – omul lipsit de scrupule), *Punguța cu doi bani*, *Dănilă Prepeleac*, *Povestea porcului*, *Fata babei și fata moșneagului*, *Ivan Turbincă*.

Capodopera poveștilor sale este *Povestea lui Harap alb* – apărută în revista „Convorbiri literare” - la 1 august 1877; este un basm complex, este „povestea destinului uman” (Nicolae Manolescu) care este considerat și un *bildungsroman* (roman de formare) – formarea spirituală a fiului de crai, a lui Harap Alb, prin motivul inițiativ, labirintic pe care-l traversează. Valoarea etică a basmului este concentrată în replica dată de Sfânta Duminică lui Harap Alb: „Când vei ajunge și tu vreodată mare și tare îi căuta să judeci lucrurile de-a fir a păr și vei crede celor asupriți și necăjiți, pentru că știi acum ce e necazul.” Poveștile sale sunt: *Moș Ion Roată și Moș Ion Roată și Vodă Cuza* (povestiri istorice), *Popa Duhu*, *Poveste*, *Povestea unui om lenes*, *Acul și barosul*, *Inul și cămeșa*, *Cinci pâini*, iar *Moș Nichifor Coțcariu* este o nuvelă.

Capodopera creației sale literare este intitulată *Amintiri din copilărie* – operă structurată în patru capitole dintre care primele trei au fost publicate antum și au apărut în revista societății „Junimea”, „Convorbiri literare”, între anii 1881-1882, iar ultimul capitol, al IV-lea, a fost publicat postum, în 1892 și este neterminat.

Inimitabilul Creangă este „poporul român însuși surprins într-un moment de genială expansiune”, după cum apreciază criticul literar George Călinescu.

Opera sa este clasică prin valorificarea creatoare a

folclorului autohton, romantică prin mitul copilăriei, realistă prin reflectarea monografică a vieții țărănești și modernă prin deplina libertate pe care și-o ia scriitorul față de limbaj, căci creează cuvinte noi, în „joacă”, la fel ca Nichita Stănescu.

Ca și Lucian Blaga, Ion Creangă sfărâmă granițele dintre mit și realitate, conferind realității, propriilor „Amintiri” dimensiuni mitologice.

Acest scriitor de geniu rămâne un mare creator de viață asemenea scriitorului realist francez Honoré de Balzac. Există identități evidente între Creangă și eroii săi. Povestitorul se reprezintă în țăranul Ion Roată, în Moș Nichifor Coțcariu, în Chiorpec Ciubotaru, în intelectualul Popa Duhu, dar și în protagonistul „Amintirilor”, Nică al lui Ștefan a Petrei.

În finalul capitolului al II-lea al *Amintirilor* este memorabil autoportretul lui Nică, un „alter-ego” al creatorului însuși.

„Ja, am fost și eu, în lumea asta, un boț cu ochi, o bucată de humă însuflețită din Humulești, care nici frumos până la douăzeci de ani, nici cu minte până la treizeci și nici bogat până la patruzeci nu m-am făcut. Dar și sărac așa ca în anul acesta, ca în anul trecut și ca de când sunt, niciodată n-am fost.”

Creangă trebuie raportat și la scriitorul renascentist francez François Rabelais, căci cei cinci monștri, cei cinci prieteni fabuloși ai lui Harap Alb: Ochilă, Setilă, Gerilă, Flămânzilă și Păsări-Lăți-Lungilă amintesc de uriașii „Gargantua și Pantaguel” din romanul satiric și comic cu același titlu al creatorului francez.

Eroii lui Creangă fac deseori haz de necaz și au întotdeauna ceva din spiritul scriitorului însuși.

Creangă „simulează cu umor și viclenie propria lui prostie, în care nu crede o clipă.”

„Aceasta este ironia lui supremă și tâlcul lui moral” (George Călinescu).

Astfel în prefața *Poveștilor* scrie:

„Iubite cititoriu. Multe prostii ai fi cetit, de când ești. Cetește rogu-te și aceste și unde-i vede că nu-ți vin la socoteală, ie pana în mână și dă și tu altceva mai bun la iveală. Căci eu atâta m-am priceput și atâta am făcut. Autoriul.”

Nemuritoarele „Amintiri” reprezintă o operă unică în literatura română prin harul cu care este evocată vârsta inocenței, prin farmecul jocului, al limbajului și al umorului robust, țărănesc.

Creangă evadează în universul feeric al copilăriei.

„Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea singură este veselă și nevinovată.”

Întoarcerea spre copilărie reprezintă întoarcerea la fericire, căci autorul însuși mărturisește: „parcă-mi saltă și acum inima de bucurie.”

Criticul literar George Călinescu apreciază îndreptățit că în lumea „Amintirilor” Creangă surprinde „copilăria copilului universal”.

Povestitorul însuși precizează: „Așa cum e la vârsta cea fericită și așa cred că au fost toți copiii de când îi lumea asta și pământul, măcar să zică cine ce-a zice.”

„Amintirile” după cum sugerează chiar titlul evocă o suită de amintiri, iar amintirea este o specie a genului epic cu puternice implicații lirice și cu un pronunțat caracter autobiografic.

Această capodoperă este considerată de Zoe Dumitrescu

Bușulenga „primul roman al copilăriei țărănești”.

Este în același timp și un *bildungsroman* (roman de formare), deoarece eroul principal, Nică al lui Ștefan al Petrei, este urmărit din copilărie și până în pragul adolescenței (Traseu inițiativ).

„Amintirile reprezintă epopeea poporului român”, iar satul Humulești, „leagănul copilăriei lipsite de griji”.

Amintirile sunt structurate pe două planuri – un plan obiectiv care dezvăluie lumea satului moldovenesc din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, de unde rezultă și caracterul monografic al operei și un plan subiectiv care ne reprezintă anii de școală urmați de Nică la: Humulești, Broșteni, Târgu-Neamț, Fălticeni, încheindu-se cu drumul spre Seminarul de la Socola din Iași – de unde și caracterul de roman de formare.

Tehnica narativă a operei sale este „povestirea în povestire” (sau „povestirea în ramă”). Este o tehnică străveche folosită în literatura antică arabă (în „Halima” sau „O mie și una de nopți”), dar și o tehnică modernă folosită în cinematografie.

Ceea ce conferă unitate structurală operei este prezența eroului central Nică, autorul tuturor năzbâtiilor, precum și descrierea satului natal Humulești la începutul fiecărui capitol, satul fiind considerat „centrul universului”.

Protagonistul „Amintirilor” este martor și actor el însuși la clăci, șezători, jocuri, petreceri, la bogata viață tradițională a satului, integrându-se afectiv în colectivitatea rurală pe care o admiră statornic.

Evocarea are puternică vibrație lirică, este scrisă la persoana I, căci povestitorul Creangă este reprezentantul realismului liric și artistic.

Imaginea satului Humulești este luminoasă, emoțională și poetică, dezvăluind sentimentele de nostalgie și duioșie ale povestitorului, sentimente care stimulează sensibilitatea oricărui cititor adevărat.

„Dragu-mi era satul nostru cu Ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul, în care se odihnește cu mânăre Cetatea Neamțului de atâtea veacuri!

Dragi-mi erau tata și mama, frații și surorile și băieții satului, tovarășii mei din copilărie, dragi-mi erau șezătorile, clăcile și horele și toate petrecerile din sat la care luam parte cu cea mai mare însuflețiere!”

În contextul „Amintirilor” naratorul își rafinează glumele, le alternează abil cu episoade duioase și cu reflecții filosofice.

Opera scriitorului realist Ion Creangă are caracter dramatic, impresionând prin arta dialogului și a monologului, prin aglomerarea de verbe, propoziții juxtapuse, secvențe cinematografice, dinamism, naturalețe, jovialitate, erudiție paremiologică (citarea proverbelor și a zicătorilor în contexte adecvate) și umor robust, țărănesc pe care criticul literar George Călinescu îl numește „umor inefabil”.

Dacă *Amintirile* trăiesc între realitate și mit, poveștile sale impresionează prin umanizarea fantasticului prin realismul profund al poveștii, prin apetitul lingvistic fabulos, prin oralitatea stilului.

Accentul se deplasează de la ceea ce spune la felul cum spune, povestitorul fiind un „alchimist al vorbei”.

Creangă vorbește ca un povestitor, ca un om care stă pe laviță și istorisește altora, fiind el însuși erou în narațiune” (George Călinescu).

Într-adevăr, scriitorul crează permanent iluzia că dialoghează cu toate generațiile de cititori, îmbinând cu măiestrie vorbirea directă cu cea indirectă, arta dialogului cu cea a monologului interior.

Modalitățile de realizare a oralității sunt: dialogul, folosirea dativului etic, exclamații, interogații, expresii onomatopoeice, imprecății, apostrofe, adresarea directă, formule specifice oralității (ex.: *vorba ceea, vorba unei babe, vorba cântecului*), proverbe și zicători plasate în contexte care le explicitează, versuri populare sau fraze ritmate, cuvinte și expresii populare, regionalisme (moldovenisme – ex.: *hatârul* – plăcerea, *farmazoană* – vrăjitoare, *a mâna porcii la jir* – a sforăi).

Umorul este captivant și este realizat prin: exprimare mucalită, combinații neașteptate de cuvinte, caracterizări pitorești, vorbe de duh („Vorba ceea: dă-i cu cinste, să piară rușinea”) autopersiflarea, ironia, caracterizarea personajelor, poreclele personajelor (Păsărilă, Buzilă), situațiile și întâmplările în care sunt puși eroii, diminutivele cu valoare augmentativă. (ex.: „buzișoară pentru buzoaie groasă”).

Tudor Vianu apreciază inspirat: „Poporul întreg a devenit artist individual în Creangă.”

„Creangă rămâne verde ca stejarul codrilor, limpede ca apele Ozanei, mândru de el ca Cetatea Neamțului de o poveste veche și întotdeauna legat de vatra satului.”

Pe Creangă nu-l poate nimeni depăși, acolo unde s-a depășit pe sine, în „Amintiri”.

Înainte de viața lui zâmbim ca înaintea copilăriei noastre, pe care el ne-a scris-o și ne-a povestit-o inimitabil.

„Vecin de tâmplă” cu Mihai Eminescu de care-l leagă o prietenie statornică, precum prietenia dintre Goethe și Schiller, amândoi – Eminescu și Creangă – au traversat hotarul veșniciei în același an – 1889, **Eminescu** pe 15 iunie, **Creangă** pe 31 decembrie.

Și amândoi sunt membrii post-mortem ai Academiei Române.

Valeriu Cristea îl numește pe Ion Creangă „miticul centaur” de o unică splendoare al culturii noastre, căci iese pe jumătate din trunchiul viguros al literaturii populare pentru a se înscrie în specia literaturii culte.

„În Creangă trăiesc credințele, eresurile, datinile, obiceiurile, limba, poezia, morala, filosofia poporului cum s-au format în mii de ani de adaptare la împrejurările pământului dacic” (Garabet Ibrăileanu).

Opera scriitorului realist **Ion Creangă** are nu numai un puternic caracter național, ci și universal, este „un ban de aur, pus în circulație universală”, după cum precizează Mihail Sadoveanu, care-l consideră pe Ion Creangă unul dintre părinții săi spirituali.

Bibliografie:

1. LOVINESCU, Eugen. *Critice*, X, 1923.
2. BOUTIÈRE, Jean. *La vie et l'oeuvre de Ion Creangă*, 1930.
3. IBRĂILEANU, Garabet. *Scriitori români și străini*, 1926.
4. CĂLINESCU, George. *Viața lui Ion Creangă*, 1938.
5. VIANU, Tudor. *Arta prozatorilor români*, 1941.
6. STREINU, Vladimir. *Clasicii noștri*, 1943.
7. SADOVEANU, Mihail. *Evocări*, 1954.
8. DUMITRESCU BUȘULENGA, Zoe. *Ion Creangă*, 1963.
9. CIOCULESCU, Șerban. *Varietăți critice*, 1966.
10. POMPILIU, Constantinescu. *Scrieri II*, 1967.
11. MUNTEANU, G.. *Introducere în opera lui Ion Creangă*, 1976.
12. APOSTOLESCU, Mihail. *Ion Creangă între marii prozatori ai lumii*, 1978.

Ion Creangă

Cioran într-o corespondență inedită

Ionel Necula

Cu apetența recunoscută față de Cioran și față de moștenirea sa spirituală, Editura Humanitas a publicat în anul 2009 întreaga corespondență întreținută de sceptic cu filosoful austriac Wolfgang Kraus - descoperită întâmplător de George Guțu la Biblioteca Națională din Viena. Cioran a purtat cu prietenul său vienez o corespondență lungă, de 18 ani, iar cele 158 de scrisori expediate conțin informații despre stările de spirit și de sănătate încercate, despre reacțiile sale la provocările lumii și ale vremii pe care o traversa și despre ideile - tot năstrușnice - de care era animat.

Modifică, acest schimb epistolar, ceva din imaginea lui Cioran, așa cum s-a înțelenit în mulțimea relatărilor despre el? N-aș risca un răspuns afirmativ, dar e sigur că întărește și consolidează imaginea creditată de mulțimea referințelor cumulate, ce-au îmbogățit până la saturație bibliografia cioraniană postumă. Căci, dincolo de ciudățeniile modului său de viață inconfundabil - cu retrageri gasteropodice în propria sa carcasă ipohondrică sau cu izbucniri colocviale sastisite - Cioran a intrigat multă lume care l-a căutat, l-a urmărit și l-a receptat cu interes, cu căldură sau, dimpotrivă, cu o reticență pedantă și astrigentă.

În cele aproape 300 de pagini găsim multe informații noi despre disconfortul de sănătate resimțit de sceptic, despre relațiile sale cu divinul, despre versiunile în diferite limbi europene ale cărților sale și despre multe alte aspecte ale vieții sale cotidiene. Cel puțin informațiile privind mersul traducerilor sale sunt așa de generoase, că putem reconstitui întregul traseu al receptării lui Cioran în lumea europeană și transatlantică.

În câteva epistole este amintit numele lui Wolf Aichelburg cu care Cioran se afla în corespondență și față de care arăta multă apreciere. În iulie, când regimul comunist de la București i-a acordat în cele din urmă viza pentru a vizita Occidentul, își exprimă speranța că *va avea curajul de a se întoarce în iad*. Așa s-a și întâmplat, dar, în 1975, când a încercat să se reîntoarcă în Occident, s-a lovit de dificultăți imense căci *în ultimul moment, înainte de plecare, i-a fost retras pașaportul fără nici o explicație* (p. 200). Ceva mai târziu, în 1981, când va părăsi

România definitiv, era deja prea târziu. *A venit prea târziu și nu are nici o șansă de a face ceva în Occident pentru că reacționează fundamental altfel decât inteligenția de aici. Cu timpul se va simți singur, regretând iadul în care era totuși cineva* (p. 207). După atâția ani petrecuți în Franța, ursuzul din Rășinari ajunsese să înțeleagă bine mentalitatea lumii galice. *Pretutindeni*, preciza în scrisoarea din 4 septembrie 1981, *predomină hedonismul. Până și eu m-am molipsit* (p. 207). Regăsim în această succintă notație și o discretă mărturisire a vâlvătăilor erotice prin care trecea, ca amarez al tinerei profesoare din Köln, Friedgard Thoma, în mrejele căreia septuagenarul s-a prins cu o ardoare adolescentină. Chiar așa, frântă, mărturisirea lui Cioran lasă să se înțeleagă amploarea vâlvătăilor erotice de care se lăsase cuprins la o vârstă când era de așteptat o potolire a impulsurilor voluptoase.

Tot în anul 1981, Cioran este vizitat de fratele său rămas în România, Aurel Cioran, pe care nu-l mai văzuse de peste patru decenii. *Peste câteva zile, fratele meu și soția lui vin pentru două săptămâni. Nu l-am mai văzut de mai bine de patruzeci de ani și mă tem de această revedere* (p. 201). A fost prima din cele patru vizite pe care Aurel Cioran le-a făcut fratelui său parizian, de care istoria și regimul comunist înscăunat la București l-a despărțit, l-a înstrăinat și l-a îndepărtat multă vreme. Oricum, scepticul s-a purtat față de el ca un adevărat „big brother” grijuliu și n-a încetat niciodată să-i scrie și să-i expedieze tot felul de pachete și ajutoare. Suferea pentru destinul său atroce, care includea și câțiva ani buni de întemnițare politică și de ultragiurie mai apoi ca **foșt deținut politic**. Ținea la el și, atunci când a trecut printr-un moment de dezzechilibru homeostatic n-a ezitat să-și exprime îngrijorarea față de prietenul său vienez. *Cauza imediată a stării sale depresive, îi scria la 23 mai 1980, a fost un interogatoriu la poliție (citește securitate, ad.n.), la câteva zile după ce s-a căsătorit. Acești indivizi cumpliți au vrut să facă din el un agent (au încercat timp de douăzeci de ani), iar el a refuzat, firește. Dar de data asta a fost prea mult. N-a putut să mai suporte* (p. 189).

Ca și în alte schimburi epistolare, scrisorile lui Cioran către Wolfgang Kraus sunt economicoase, reduse la esențial, deși fiecare conține și câte o străfulgerare de gând mai adânc, fără să se distribuie în toate dezvoltările așteptate. În scrisoarea din 25 septembrie 1980, bunăoară, aduce în discuție ideea de **nihilism**, iar precizările sale pot fi reținute ca

Personalialia • Personalialia • Personalialia • Personalialia • Personalialia

rezolubile. Nihilismul este un cuvânt care ascunde conținuturi incompatibile. În Rusia, radicalii de stânga și teroriștii ultimelor decenii au fost considerați în mod eronat nihilști. Denumirea era greșită, căci toți erau luptători și credeau în posibilitatea unei îmbunătățiri, în utopica fază finală a istoriei datorată revoluției. Adevăratul nihilist ar trebui să fie, pur și simplu, cineva care aduce o schimbare radicală, cineva care nu renunță, care distruge în mod pasiv (p. 192). De unde se vede că esența nihilismului constă tocmai în absența oricărei convingeri sau credințe, într-o negare absolută a toate.

Pus sub semnul acestei perspective radicale, Cioran trebuie să admită că nici el, cu toată tăgăda de care era traversat, nu corespunde pe deplin ideii de nihilism. Nu am onoarea de a fi un nihilist, dar am avut destul de des în viața mea accese sau, cu mai multă modestie, izbucniri de nihilism. Recunoaște în schimb că varietatea de concepții nihiliste e atât de mare, încât e imposibil să le găsești tuturor o definiție valabilă. Și mai precizează că nihilismul politic și cel metafizic sau teologic n-au în comun decât cuvântul care le desemnează (Ibidem).

În 1980, recitește Biblia, mai exact Vechiul Testament, și mărturisește că în tinerețe, cartea lui Iov și cea a lui Solomon au avut o mare influență asupra mea. Aceste două cărți sunt realmente inseparabile de succesele mele de atunci. Simone Weil a atacat neobișnuit de vehement vechiul Dumnezeu și legământul cu evreii, după care s-a îndepărtat de iudaism. Ceea ce îmi place, mai bine zis mi-a plăcut – pentru că nu mai sunt atât de entuziast ca odinioară – la acest Dumnezeu și la acest legământ este incredibila provocare. Sublima degajare. O religie obtuză nu putea să devină religie universală, dar prin puternica ei amprentă națională i-a separat pe evrei de ceilalți oameni și, astfel, i-a salvat, nu spiritual, ci istoric, ca popor. Și mai precizează ceva care trebuie reținut. Cea mai puternică reacție împotriva lui Iahve o găsim la Marcion, poate cea mai interesantă figură a gnozei. Acest eretic a fost nucleul din care s-a născut *Demiurgul cel rău...* (p. 181).

De altfel, problema relației sale cu divinitatea revine deseori în scrisorile lui Cioran. La 29 octombrie 1976, îi comunica prietenului austriac că propovăduitorii creștinismului timpuriu exercită asupra mea o atracție mai mare decât Părinții Bisericii, deoarece ei nu aveau nici un viitor, câtă

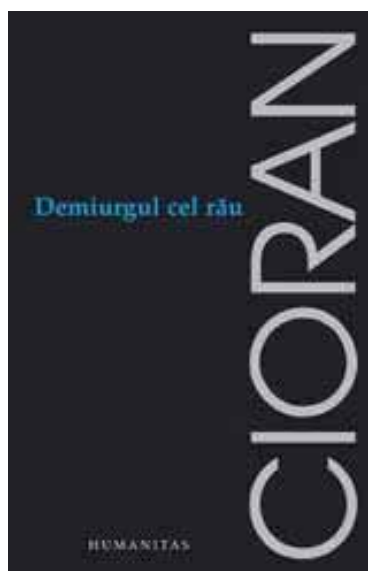
vreme cei din urmă apar ca niște complici și tovarăși (p. 133). Ideea nu este nouă. Ea poate fi întâlnită frecvent în aforismele lui Cioran. Dacă primii creștini, cei din catacombe, trăiau credința și se consumau în aspirația lor spre divin, cei din urmă o gândeau, o așezau în canoane, în cutume, în dogme și afuriseau pe toți cei ce-ar fi ieșit din statutul configurat de ei.

Cartea despre care ne-am propus să vorbim în aceste rânduri include la sfârșit și câteva pagini din jurnalul ținut de Wolfgang Kraus – cele care se referă la Cioran. Într-una din ele, cea din 22 februarie 1981, consemnată după o mai lungă conversație cu Cioran, mărturisește că pentru el *religiozitatea este gradul de intensitate a trăirii*. Și tot cu acest prilej mai notează: *trăirea mistică este capitalul său, el trăiește din amintirea acesteia. Nu s-a rugat niciodată, dar a fost întotdeauna preocupat de rugăciune* (p. 269-270).

Cred că eseistul vienez și-a înțeles bine partenerul de dialog epistolar. Într-o formulare asemănătoare poate fi întâlnită și la acad. Jean d’Omersson, dar și la alți comentatori ai scepticului rășinărean.

Repet, cartea nu schimbă imaginea lui Cioran, așa cum s-a articularat în mărturiile celor ce l-au cunoscut, dar accentuează mai apăsător asupra unor laturi și aspecte ce l-au impus printre contemporani ca *hoinar al ideilor negre*.

Și mai subliniem, tot așa, telegrafic, că această carte este a patra care îmbogățește bibliografia cioraniană în ultimul timp, după cea semnată de Marta Petreu (*Bolile filosofilor. Cioran*, Editura Apostrof), Stelian Tănase (*Cioran și securitatea*, Editura Polirom) și tandemul Luca Pițu cu Sorin Antohi (*Le Neant roumain*, Editura Polirom). Dacă la toate acestea mai adăugăm și cele trei volume apărute la Editura L’Herne din Paris, patronată de inimoasa moștenitoare a lui Constantin Tacou, Laurence Tacou, care i-a lăsat în proprietate nu doar editura, la care a publicat atâtea cărțurari români din emigrația galică, dar și interesul pentru Cioran, putem spune că a fost anul Cioran, că toate aceste cumuluri hermeneutice reprezintă un excelent pat germinativ din care se va întrupa viitoarea monografie consacrată scepticului din Rășinari.

Valeriu Gorunescu un prieten al Galațiului

Tena Bezman

Poet și prozator prolific sau „luceafăr al Dunării”, cum l-a numit cu mulți ani în urmă prozatorul Fănuș Neagu, Valeriu Gorunescu s-a remarcat pe frontispiciul literaturii românești îndeosebi printr-o literatură scrisă sub semnul locurilor natale, a dragostei și a credinței. Chiar dacă s-a născut în Siliștra, ținutul Durostorum (Cadrilater), anii tinereții petrecuți pe meleagurile orașelor Brăila și Galați au rămas în amintirea scriitorului ca „anii de lipsuri și căutări furibunde, în acei ani întunecați de război și orori fără sfârșit.” Sunt orașele unde, după cum mărturisește însuși scriitorul, „am luptat din răspuțeri, alături de toți oamenii de bine de acolo, pentru ridicarea, pe toate planurile, a acelei părți de țară mai lovită de vitregiile istoriei.” Însă, în aceeași perioadă a vieții sale, a avut norocul să-l întâlnească pe George Serafimov, poet și om de cultură, sub a cărui îndrumare a făcut cunoștință cu literatura marilor scriitori ai lumii, astfel că „mi-am încântat adolescența mi-am lărgit orizontul intelectual, m-au purtat cu ei pe culmile veșnic însorite ale Frumosului, unde am rămas până astăzi”. Și poate doar Frumosul i-a dat puterea să treacă peste multele injustiții și înfrângeri pe care a trebuit să le îndure în anii tinereții (a fost judecat de două ori de Curtea Marțială din București, în 1941 și 1944, ca delicvent politic fiindcă s-a raliat mișcării antifasciste) când a fost marginalizat, uitat cu premeditare de potentații unor regimuri samavolnice.

„Cetățean al literaturii române, unul dintre cei care merită să fi evocat, când se vorbește despre poezie românească” după cum spunea scriitorul Constantin Gherghinoiu, Valeriu Gorunescu în cele peste șapte decenii dedicate scrisului a publicat peste 40 de volume (cele mai multe cărți de versuri), activitate care i-a fost răsplătită cu aproape 30 de premii literare ca dovadă a recunoașterii talentului său. Încununare a muncii îndelungate, care n-a cunoscut niciodată gestul disperat al abandonării, stau și cele peste 120 de lucrări în manuscrise.

Considerat gălățean prin adopție, pentru că a fost redactor al publicațiilor gălățene: „Viața nouă” (1956-1968), „Dunărea” și „Pagini dunărene”, dar și datorită faptului că a călăuzit spre afirmare tinere talente în timpul cât fost director al Casei Județene a Creației Populare din Galați și președinte al Cenaclului „Ștefan Petică” din Galați (1969-1972), scriitorul Valeriu Gorunescu păstrează legătura de suflet cu orașul Galați, dovadă fiind generoasa donație de cărți făcută Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, în luna ianuarie 2011, cu ocazia

unei vizite făcute de scriitor în județul nostru. Nu putem decât să ne plecăm capetele în fața unui asemenea om care și-a pus viața în slujba cărții și care s-a luptat să supraviețuească literar, știind că „părăsirea idealului cunoaște înfrângerea” (Georges Clemenceau) și care declara că „osânda vieții mele este literatura”.

Donația scriitorului făcută Bibliotecii „V.A. Urechia” cuprinde cărți ale acestuia publicate în perioada 1995-2011:

- ✓ Beatificarea viesparelor : versuri. București : Editura Destine, 1995;
- ✓ Bostănila plînsului : 101 poeme creștine (2003-2004). București : Editura Amurg sentimental, 2010;
- ✓ Crist și Văltorile : poeme creștine. București : Editura „Regina din Arcadia”, 2001
- ✓ Dogoarea diamantelor : poezii cu formă fixă : (1949-1996). București : Editura Amurg sentimental, 2008;
- ✓ Dumnezeu și chipurile : 145 Sonete (1942-2009). București : Editura Amurg sentimental, 2009;
- ✓ Dureroase corăbii : versuri. București : Editura Amurg sentimental, 2007;
- ✓ Eu, muntele arzând : versuri. București : Editura Amurg sentimental, 2007;
- ✓ Evangheliile trezitoare : (1998-2000) : 101 poeme creștine. București : Editura Amurg sentimental, 2008;
- ✓ Golgota necurmată : 101 poeme creștine (2002). București : Editura Amurg sentimental, 2010;
- ✓ Hîrci și miraje : versuri. București : Editura Amurg sentimental, 2007;
- ✓ Holocaust planetar : poem (1958) : poeziile rezistenței românești. București : Editura Amurg sentimental, 2010;
- ✓ Monștrii din apocalipsă : 101 poeme (1944-1970) : poeziile rezistenței românești. București : Editura Amurg sentimental, 2010;
- ✓ Ocne și vîltori : 101 poeme (1978). București : Editura Amurg sentimental, 2008;
- ✓ Osană striga Neantul : 101 poeme. București : Editura Amurg sentimental, 2008;
- ✓ Pădurile fără umbră : primele poeme: 1938-1942. București : Editura Amurg sentimental, 2008;
- ✓ Piine și cer : 101 poeme creștine (1998). București : Editura Amurg sentimental, 2008;
- ✓ Propileele cuvîntului : 155 sonete (1940-1992). București : Editura Amurg sentimental, 2009;
- ✓ Psalmii învierii noastre : poeme creștine. București : Editura Emanuel, 1999;
- ✓ Steaua de la Vrața : (simfonia boteviană) : (1955-1956) : versiunea din 1961. București : Editura Amurg sentimental, 2010;
- ✓ Tăinuiri cu zeul Ra : versuri. București : Editura Amurg sentimental, 2007;
- ✓ Treptele ispășirii : 101 poeme creștine (1944-1989). București : Editura Amurg sentimental, 2009;
- ✓ Țara cu zăbranic negru : poeziile rezistenței românești. București : Editura Amurg sentimental, 2009;
- ✓ Văpăi în marmură : 101 poeme (1955-1966) : poeziile rezistenței românești. București : Editura Amurg sentimental, 2011;
- ✓ Venin și miere : 101 poeme (1984). Ediția a 2-a revizuită. București : Editura Amurg sentimental, 2010;
- ✓ Vinătoarea de luceferi : trei poeme (1949-1960) : poeziile rezistenței românești. București : Editura Amurg sentimental, 2009.

Valeriu Gorunescu

Magda Isanos – rădăcini gălățene

Catrina Căluian

Scriitoarea, poeta, prozatoarea și publicista Magda Isanos s-a născut la Iași, în data de 17 aprilie 1916, în a doua duminică a Tomii, o frumoasă zi de primăvară, purtând, se pare, un destin creat tocmai din acea zi, așa cum avea să mărturisească peste ani:

*„Când m-am născut întocmai ca-n poveste,
O ursitoare știrbă de la ospăț uitată
Un car de rime mi le-a dat drept zestre,
Un suflet trist și-o fire ne-mpăcată.”*

În primăvara anului 1938 devine, împotriva voinței părinților săi, soția scriitorului român Eusebiu Camilar, destinul unindu-i pentru o perioadă extrem de scurtă, dar care a scos din Magda, așa cum spunea Marcel Botez, tot ceea ce era: „esențială ca liniile de forță puse în evidență de magnet.” Prietena sa Veronica Zosin consideră că a fost „cea mai veselă și fericită perioadă din viața Magdei” timp în care se va naște, în 1941, și fiica poetei, Elisabeta.

Ca o recompensă a faptului că a trăit atât de puțin alături de mama sa, Elisabeta Isanos, fiica regretatei poete, merge pe urmele înaintașilor, în romanul „Cosânzenii” reușind să descopere proveniența numelui „Isanos”, care confirmă convingerea măicuței sale, că poartă în sufletul său strămoșii, așa cum singură declara „...și-n mine/E inima străbunilor mei vie”. Ea folosește metode de investigare diferite, și anume, o poveste auzită în familie și o călătorie imaginară, realizată cu ajutorul unui ghid vechi al insulei Samos, desprinzând astfel obârșia ramurii grecești paterne a scriitoarei, care spunea: „...vin din minunata caldă țară./și sufletul fierbinte mi-a rămas...”

Urmașa Magdei găsește aici pe cel care a purtat cel dintâi numele „Isanos”, Iosif Santa, bunicul din partea tatălui scriitoarei - de meserie mecanic agricol pe diverse moșii din jurul orașului Galați. Se pare că lui Iosif, înainte de a se căsători cu Hrisopia

Papadopol, i s-a pretins să-și schimbe numele, pentru a fi în ton cu ceea ce se considera pe atunci a fi „lumea bună”, cu toate că familia de negustori ai logodnicei era de-acum scăpătată.

Argumentul prin care solicita primarului urbei Galați, la 3 octombrie 1885, eliberarea unui „Actu de dovedire ce ține locul de act de naștere” era că certificatul de naștere fusese pierdut și avea nevoie de acesta în vederea căsătoriei. Realitatea era alta: credea că prin schimbarea de nume va ajunge „egalul celor mai sus plasați”. Bineînțeles că este vorba de acordul cu mentalitatea vremii și a locului, Galațiul cuprinzând pe atunci o importantă comunitate elenă. În dovada eliberată la acea vreme de primărie, bărbatul apare drept Iosif Isano, de profesie mecanic, „*flu al D-lui Ioan Isano și al D-nei Carolina Isano, ambii defuncți.*” Se vede clar că și originea străbunicilor fusese schimbată.

Isanos are, într-adevăr, prin sensul astfel dobândit, calitățile unui pseudonim „*avant la lettre*” și dacă etimologia propusă este corectă, devine echivalentul latinescului „*excelsior*”.

Trece în neființă la 17 noiembrie 1944, la București, răpusă de moartea pe care a sfidat-o în scurta sa existență, trăindu-și destinul cu orgoliul unei eroine din tragedia antică:

”...și nu pot crede c-am să mor în curând;

viața mea sună înalt fără-ntristare.”

În literatură există mereu nevoia acută de personalități exemplare, adevărate modele care știu să-și înfrunte destinul cu demnitate, așa cum a făcut-o și scriitoarea Magda Isanos, lasând în urma ei, prin poezie, adevărate pilde:

„...și-mi pare-așa ciudat că se mai poate găsi atâta vreme pentru ură, când viața e de-abia o picătură între minutu-acesta care bate și celălalt - și-mi pare ne-nțeleș și trist că nu privim la cer mai des, că nu culegem flori și nu zâmbim, noi, care-așa de repede murim.”

„Distanța dintre tristețea din adânc și veselia din afară dă adevărata măsură nu numai a sufletului, ci și a talentului ei”, spunea Elisabeta Isanos despre mama sa, poeta Magda Isanos.

Repere comune în activitatea artistică a lui Ludovic Feldman și Theodor Grigoriu

Adina Șuşnea

Alăturarea celor două personalități ale componisticii românești nu este întâmplătoare, ele fiind legate prin obârșie de spațiul cultural al orașului Galați. În sensul acestei apartenențe, s-ar putea spune că Ludovic Feldman (1893-1987) și Theodor Grigoriu (n.1926) continuă după al doilea război mondial și în perioada contemporană o bogată listă de muzicieni care sunt legați de numele orașului Galați, fie că s-au născut, au studiat sau au activat pentru o mai mică sau mai îndelungată perioadă pe aceste meleaguri (1).

Din punct de vedere artistic alăturarea celor doi compozitori gălățeni, Ludovic Feldman și Theodor Grigoriu poartă însemnele vocației autentice, prin slujirea deplină a muzicii. Urmând desigur destine diferite, înclinația pentru arta sunetelor s-a manifestat la amândoi din copilărie, mai întâi prin studiul viorii. Dacă pentru Ludovic Feldman acest prim contact cu muzica va evolua până la conturarea profesiei de instrumentist, pe care o va practica timp de mulți ani, la Theodor Grigoriu atracția viorii a însemnat afirmarea unui copil minune și, mai departe, o mare pasiune.

În ceea ce privește statutul de compozitor la care fiecare dintre cei doi muzicieni a ajuns pe căi personale, există de asemenea o particularitate comună, valabilă de altfel în cazul tuturor creatorilor români ai secolului XX, și anume, influența enesciană. La Ludovic Feldman și Theodor Grigoriu modelul enescian a funcționat diferit. Aspirația de a compune, care exista la Feldman în stare latentă, din tinerețe și care se concretizează în jurul vârstei de 50 de ani, este încurajată și stimulată prin contactul pe care acesta îl avea deseori cu Enescu pe estrada de

concert. Se poate spune că atracția pentru domeniul componistic va domina la Ludovic Feldman asupra calității sale de interpret, la fel ca și în cazul lui Enescu, astfel încât după o bogată experiență de instrumentist el va schimba macazul în direcția împlinirii pe tărâmul creației. Exemplul lui Feldman este cu atât mai interesant în contextul breslei sale, cu cât apropierea de compoziție apare la vârsta maturității, o asemenea situație, mai rar întâlnită, fiind cunoscută în muzica românească la colegul său de generație Diamandi Gheciu sau, în muzica universală, la Anton Bruckner.

În privința lui Theodor Grigoriu, influența enesciană acționează indirect, prin profunzimea și complexitatea muzicii sale. La vârsta de 17 ani, în 1943, recunoașterea talentului componistic se concretizează în mențiunea primită pentru primul său cvartet de coarde în cadrul ultimei ediții a Concursului național de compoziție „George Enescu”. Ulterior, creația lui Theodor Grigoriu se va contura sub semnul unei reale afinități cu esența muzicii enesciene, profunda sa adeziune exprimând-o în eseurile pe care i le-a dedicat (2), în versiunea orchestrală a celor „7 Cântece pe versuri de Clement Marot” sau în lucrarea „Omăgiu lui Enescu”.

Ludovic Feldman

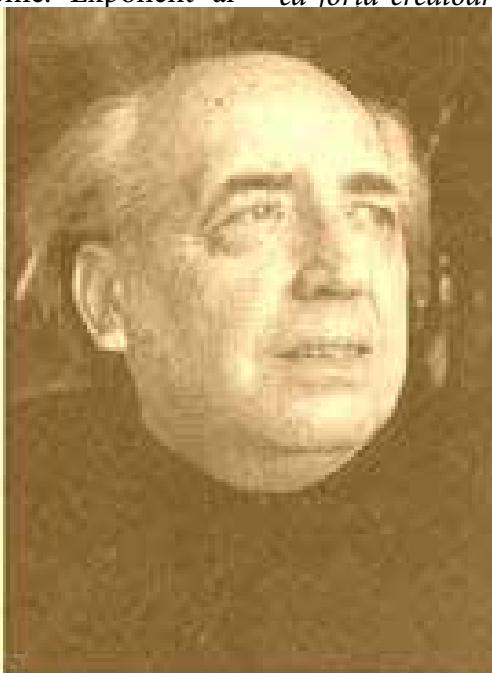
Iată câteva gânduri mărturisite (3) de Theodor Grigoriu din care reiese adâncă venerație pentru marele maestru: „Legătura cu Enescu este o legătură determinantă, am putea să spunem, pentru cei din generația mea”...„toată tinerețea și adolescența noastră a fost marcată de prezența sa”...„ca prezență fizică, această fascinație dă o dimensiune extraordinară vieții noastre spirituale din acea epocă”...Era un mit întruchipat. Pentru noi era un meteor...”

Continuând prezentarea celor doi compozitori gălățeni în sensul reliefării unor coordonate comune conturării personalității și creației lor, amintim, desigur și preocuparea pe care au manifestat-o pentru spiritul muzicii de inspirație folclorică.

Influența melosului popular apare distinct la Ludovic Feldman și Theodor Grigoriu, acest lucru contribuind la o anumită periodizare în procesul creator al fiecăruia dintre ei.

La Ludovic Feldman valorificarea folclorului și transfigurarea sa reprezintă domeniul de desfășurare pentru etapa componistică de început, încadrată între 1946-1958, ulterior, orientarea compozitorului fiind categoric îndreptată spre limbajul serialismului dodecafonic. Exponent al generației enesciene, Ludovic Feldman este un continuator al școlii naționale, al cărui proces creator se sprijină pe elementele tradiției supuse continuu evoluției limbajului artistic. După opinia lui Doru Popovici, drumul feldmanian s-ar concretiza prin orientarea spre „neobaroc, la început mai tradițional, diatonic, modal, legat de citate folclorice, apoi din ce în ce mai îndepărtat de tradiție, prin sintetizarea sistemului serial și a altor procedee expresioniste” (4)(x).

La rândul său, Theodor Grigoriu este supus și îndatorat filonului folcloric care – s-ar putea spune – face parte indestructibilă structurii sale individuale. În acest sens, iată o idee prin care compozitorul își definește stilul: „crezând în virtuțile profunde ale melodismului românesc, cu care mă identific total, l-am acordat mereu la diapazonul muzicii lumii”. Întreaga sa creație este rodul acestui fel de a simți „românesc”, exprimat într-o diversitate de moduri, în care se îmbină armonios (tradiția și cuceririle muzicii moderne). Dacă ne referim la o periodizare a creației sale din acest punct de vedere, apelăm tot la cuvintele compozitorului despre sine, foarte sugestive în sensul amintit. ”Unirea propriului destin artistic cu melosul românesc a trecut un timp foarte scurt prin citatul folcloric, apoi a ajuns la un folclor imaginar „avant la lettre”, intuitiv, pentru a întârzia mai mult într-un folclor imaginar propriu-zis, sugerat de Bartok, care mi s-a părut un teren destul de fertil, declanșând rezonanțe interioare adânci, chiar o autognoză. Nu mă gândeam prea mult la inovație, pentru că aici totul era nou. Mai târziu, integrarea tehnicilor contemporane a servit aceluiași folclor imaginar, bineînțeles, și el până la anumite limite...” (5)

Theodor Grigoriu

Vorbind despre datele caracteristice personalității creatoare a celor doi muzicieni gălățeni, Ludovic Feldman și Theodor Grigoriu, nu în ultimul rând vom reține și tinerețea ca o stare de spirit pe parcursul unei longevități artistice deosebite. Referindu-se la această atitudine și la impactul pe care l-a avut asupra colegilor de breaslă mai vârstnicul Ludovic Feldman, iată aprecierea lui Theodor Grigoriu „Nu cred că exagerez dacă afirm că forta creatoare a venerabilului maestru este pur și simplu excepțională (6)...” Iar despre propria menire de creator, același Theodor Grigoriu se autodefineste sugestiv: „... să scriu muzică românească, cu aceeași neostenită bucurie, dar și cu tristețea că nu pot avea mai multe vieți, pentru a face în continuare același lucru” (7).

Note:

1. Dintre aceștia, Alfonso Castaldi, Theodor Theodorescu, Ioan C. Bohociu, Theodor Fuchs, Dimitrie Cuclin au avut ca principală preocupare domeniul componistic, lor alăturându-se alți muzicieni care au activat în alte domenii ale acestei arte, cum ar fi publicistica sau folclorul, respectiv Grigore Ventura, Constantin C. Cordoneanu, Bazil Anastasescu, Tudor Pamfil.
2. GRIGORIU, Theodor. *Creațiile enesciene, model de umanitate; Enescu, semn al destinului muzicii românești; De-ar fi posibilă o întoarcere în timp; Legendarele, mărețele figuri; Oedip film TV; George Enescu și Sergiu Celibidache; Prima întâlnire cu George Enescu*. În: *Muzica și nimbul poeziei*. București: Editura Muzicală, 1986.
3. MANOLACHE, Laura. *Theodor Grigoriu. În: Șase portrete de compozitori români*. București: Editura Muzicală, 2002, pag. 68.
4. POPOVICI, Doru. *Muzica românească contemporană*. București: Editura Albatros, 1970, pag. 36.
5. MARINESCU, Mihaela. „Columna modală”. Dialog cu compozitorul Theodor Grigoriu. În: revista „Muzica”, Serie noua, nr.2/1993, pag. 28.
6. GRIGORIU, Theodor – *Muzica și nimbul poeziei*. București: Editura Muzicală, 1986, pag.203.
7. GRIGORIU, Theodor – Op. cit. pag. 280.

Maestrul Nicolae Spirescu la cea de-a 90-a aniversare

Aurel Manole

ar fi împlinit 90 de ani pe 24 ianuarie. Maestrul s-a născut în București în 1921 și a fost adoptat de orașul nostru după terminarea studiilor universitare.

Conexiunile afective pe care artistul le-a făcut cu orașul de la Dunăre au fost foarte puternice. Probabil artiștii adevărați au alte legături afective decât celelalte categorii sociale. Născut fiind în ianuarie ca și poetul nostru național, Mihai Eminescu, pe care l-a prețuit și l-a îndrăgit toată viața, a avut o totală deschidere către creația eminesciană, reprezentând-o în nenumărate lucrări. Pentru pictor Eminescu simboliza adevăratul „Luceafăr” al poeziei noastre naționale.

L-am avut profesor și mi-a fost un coleg apropiat în filiala UAP din Galați. Am depănat amintiri, întâmplări cu mari personalități pe care le-a cunoscut și ne-am amuzat împreună, pentru că Maestrul Spirescu avea un pronunțat simț al umorului. Îi plăcea să participe creativ și constructiv la toate proiectele care vizau promovarea artei și culturii în orașul de la Dunăre. Avea o experiență bogată, profesională și expozițională, fiind printre cei mai prolifici pictori pe care i-a avut urbea gălățeană. Și-a adus o mare contribuție la promovarea primului cenaclu al artiștilor profesioniști gălățeni. S-a bucurat de prieteni adevărați din toate domeniile artei și culturii: scriitori, poeți, istorici, muzicieni, actori, arhitecți, fiind o personalitate aparte.

Pictorul **Nicolae Spirescu** nu a dus lipsă de recunoaștere profesională, primind distincții și

premierii naționale și internaționale începând chiar cu anul 1939, când a primit marele premiu „Tinerimea Română” la Arte Plastice.

A iubit istoria, a iubit călătoriile și în special Italia de care era fascinat. În opera pictorului se regăsesc multe peisaje venețiene, din Țara Bascilor, peisaje milaneze și din toate călătoriile pe care le-a făcut în această țară mirifică.

Ca recunoaștere a primit titlul de cetățean de onoare al orașului Mestre - Veneția, pe 31 decembrie 1977.

Și totuși a rămas la Galați, atras iremediabil de peisajul danubian, cu toate că ar fi avut posibilitatea să se stabilească undeva în Europa, având în vedere numeroasele călătorii făcute prin lume.

Nicolae Spirescu

A fost un om activ toată viața și a înființat alături de o altă mare personalitate gălățeană, Nicolae Mantu, primul cenaclu artistic din istoria Galațiului.

Dragostea față de istorie și față de personalitățile care l-au marcat nu l-a părăsit niciodată. A executat numeroase portrete, compoziții în care își făceau apariția personalități ale culturii, istoriei și civilizației românești.

Ne-a rămas o bogată colecție de lucrări destinate poetului Eminescu și operei sale. Cea mai mare parte a acestora a fost donată încă din timpul vieții Bibliotecii „V.A. Urechia”, din Galați.

Lucrările fac cinste astăzi sălii „Mihai Eminescu” din cadrul Bibliotecii.

Nu pot să nu remarc gestul de o nobilă grațitudine pe care Primăria, Consiliul Municipiului Galați și alți iubitori ai artelor vizuale l-au făcut față de acest pictor prin editarea unui album de autor cuprinzând întreaga activitate a Maestrului Nicolae Spirescu.

Interviu cu Theodor Parapiru

Ghiță Nazare

Ghiță Nazare: **Domnule Parapiru, ce ați mai făcut vrednic de reținut în ultimii 10 ani?**

Theodor Parapiru: *Am existat și cred că, socio-profesional, cultural, artistic, științific, istoric etc., în anumiți parametri valorici, faptul ține de performanță. Despre vrednicia realizărilor*

mele, nu mă voi pronunța, fiindcă ultimii zece ani nu s-au consumat încă.

G.N.: **Ca om de școală nu pot să nu vă întreb ceva despre învățământ. Avem o nouă lege a educației naționale, recent adoptată, care își propune, ambițios, reformarea domeniului (pentru a câta oară?). Acum 10 ani spuneți că „ceasul reformei funcționează aiurea”. Ce părere aveți acum, după 10 ani, despre evoluția învățământului românesc în perspectiva noii legi?**

T.P.: Defecțiunile *ceasului reformei* în *învățământul devenit educație* s-au agravat, iar terminologia abuzivă, utilizată în numele înnoirii, a adăugat sensul de *involuție* pentru *evoluție*.

Timp irosit cu ambiții prostești și cu fel de fel de rufe politice, spălate sub pretextul modernizării școlii. Rezultatele sunt lamentabile și nu iartă: înfloresc analfabetismul, ignoranța, indiferența, agresivitatea, pornografia, violența etc. Între *bani* și *studii reale*, opțiunile țin de ipocrizie, copleșitor de mulți visând să fie *proști numărând*, decât *flămânzi studiind*. Perspectiva domeniului este cețoasă: în viitor, învățământul va fi articol de lux, dincolo de carnetul de șofer și de doctoratul susținut la horă pe internet.

G.N.: **Schimbând registrul, vă rog să faceți câteva considerații la evoluția (dacă a fost!) culturii gălățene și naționale în ultimul deceniu.**

T.P.: Cultura *gălățeană* se află într-un moment bun, are multe realizări individuale și colective de bună calitate, evenimentele democrației au permis o exprimare valabilă a talentelor, a capacității, a inițiativelor. Din păcate, *cartea* descentralizării n-a fost suficient asimilată. În schimb, cultura de reprezentare națională se află în mare suferință, fiind *interpretată* de indivizi vocali, snobi și slugarnici, de la ospătar la filozof, de la tinichigiu la licheaua cu pretenții intelectuale.

G.N.: **Au trecut peste 20 de ani de la evenimentul din decembrie 1989. Credeți că au fost publicate toate manuscrisele despre care se vorbea că au umplut sertarele în anii comunismului? Era și speranța mărturisită a Monicăi Lovinescu. S-a împlinit această speranță?**

T.P.: Părerea mea este că au fost publicate mai multe manuscrise decât au existat în sertarele din anii comunismului. După oarece timp, *literatura de sertar* și *rezistența prin cultură* se vor adăuga problematicii basmelor românești. Când observi cum unii exersează la vârf intelectual roluri de slugoi și de oportuniști băloși, înțelegi ușor că, nici în dictatura comunistă, ei nu au fost altfel, indiferent sub ce nume de complezență s-au strecurat.

Monica Lovinescu mărturisea respectiva speranță în aprilie 1990, într-un moment potrivit pentru iluzii și pentru exprimări euforice. Foarte multe întâmplări de atunci încoace mă determină să cred că ar spune cu totul altele acum. Apoi, se zice că speranțele întreținute abuziv conduc la sclavie.

G.N.: **Vă rog să identificați câteva teme predilecte ale literaturii românești din ultimii 20 de ani.**

T.P.: Reconstituiri, revendicări, mistificări, demolări, atracție pentru derizoriu, etalări ale suficienței și ale ambiției de parveniți, povești de succes convertite în ratări etc. – teme *tratate* pe viu în *media* românească, cu adaus de manelism,

Theodor Parapiru

Reflecții dialogice • Reflecții dialogice • Reflecții dialogice

demagogie, exhibiționism, fanfaronadă, golănie științifică și artistică, ambalată cu masterat la domiciliu.

G.N.: Dar scriitorii – poeți, prozatori, dramaturgi, critici literari - care s-au detașat în valori recunoscute?

T.P.: Nu este cazul să exagerăm! Fără lozinci, a fost un interval de secetă și de ofilire. A prosperat numai televiziunea, deoarece acolo *oralul* bate *scrisul*, iar *sonorul* întrece *gânditul*.

G.N.: La granița dintre milenii trăiam sentimentul că avem doi poeți emblematici pentru cultura românească – Ana Blandiana și Mircea Dinescu. Sunt astăzi certitudini?

T.P.: Pentru mine, Blandiana și Dinescu n-au fost niciodată poeți *emblematici*. Nu exclud faptul că am o scară valorică personală, fiindcă nici Cărtărescu (considerat *emblematic* de mulți critici-lăutari) nu mi se pare că trece mult de nivelul de *gogoasă lirică*.

G.N.: După ce ați moderat ani buni Salonul cultural „Anton Holban” al Casei Corpului Didactic sunteți acum moderatorul Salonului „Axis Libri” de la Biblioteca „V.A. Urechia”. Ați acumulat o bogată experiență în acest domeniu. Vă rog să faceți câteva considerații cu privire la această formă de manifestare culturală.

T.P. Salonul cultural/literar/artistic este un format dinamic de manifestare pe teritoriul mai multor arte. Directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, prof. Zanfir Ilie, a integrat această activitate în sistemul unui brand cultural – AXIS LIBRI – devenit un etalon al valorii în domeniu, la nivel național. Este un loc de mare folos spiritual pentru participanți.

G.N.: Este Galațiul mediul spiritual (autorități, comunitatea de creație, calitatea manifestărilor culturale, apetitul publicului pentru cultură, mass-media) pentru afirmarea creativității în domeniul culturii?

T.P.: Cu nuanțe, cu unele rezerve într-o privință sau alta, răspunsul este afirmativ.

G.N.: Ce valori ale spiritualității gălățene credeți că pot face parte din patrimoniul cultural național?

T.P.: Multe. Se impune o conștientizare individuală și publică a acestor valori și o abordare care să

exprime acest punct de vedere, altfel accidentali sfertodocti de capitală, precum și felurite animale politice vor face ca (și) *legea descentralizării* să semene cu una a dictaturii întunecate.

G.N.: Domnule Parapiru, care dintre instrumentele scrisului vă sunt mai la îndemână: versul, fraza acidă, fraza durerii, dialogul, textul publicistic, analiza exegetică, construcția riguroasă, științifică?

T.P.: Cărțile mele arată că îmi sunt accesibile mai multe registre de exprimare, în funcție de genul ales: epic, dramatic, liric, științific, satiric, critic etc. Relațiile cu limba română și cu ideile sunt determinante.

G.N.: Ați făcut retrospectiva scrisului Dumneavoastră? Ce v-a mai rămas din ceea ce v-ați propus?

T.P.: Nu agreez ideea de bilanț. Ce nu voi reuși să realizez vizibil aș vrea să dispară.

G.N.: Care sunt dezamăgirile din care vreți să vă faceți optimismul pentru anii următori?

T.P.: Pentru mine, optimismul și pesimismul sunt egale. În treacăt, fie spus, ambele sunt înțelese greșit. Cele două noțiuni sunt depășite de *fapte* care adeseori merg până la inversarea sensurilor comune.

G.N.: Cum percepe școala de astăzi profesorul Teodor Parapiru, ziaristul Teodor Parapiru și scriitorul Teodor Parapiru?

T.P.: În peisajul globalizării, *școala* tinde spre stadiul de *rezervație* (naturală, artificială).

G.N.: Jucați roluri diferite pe scena culturii gălățene și românești – scriitor, jurnalist, moderator și animator cultural. De asemenea, viața v-a confirmat drept un autentic om de școală, de catedră - profesor, prieten, îndrumător și sfătuitor de suflete tinere. De 40 de ani purtați sub braț catalogul. Ce-i veți spune celui care, inevitabil, îi veți preda catalogul?

T.P.: Profesorul viitorului – *prestator de servicii* pedagogice, didactice – va fi un amestec de hârțogar/birocrat isterizat de solicitări stupide și de bonă calificată la fața locului, un personaj nefericit, cu abilități în utilizarea internetului, terorizat de salariu, de ambiții și de șefi. Nu-i voi spune nimic, fiindcă nu am fost un astfel de profesor.

G.N.: Vă mulțumesc!

Interviu cu Doru Tătar

Între știință și ficțiune

Petru Iamandi

Petru Iamandi: *D-le Doru Tătar, sunteți, cronologic vorbind, unul dintre fondatorii cenaclului SF „A 5-a dimensiune”, cu o activitate notabilă în anii '80. Mai multe articole de știință popularizată v-au fost citite în cadrul emisiunii radio „Exploratorii lumii de mâine”, alături de povestirea*

dramatizată „Orașul spațial” (personajul principal a fost interpretat de Victor Rebengiuc), inclusă ulterior în Almanahul Anticipația. În 1988 ați primit Premiul I pentru eseu „Literatura SF și problema celor două culturi” la Conferința Națională a Scriitorilor SF, iar în 1990 Editura Porto-Franco din Galați v-a publicat Prioritate zero, primul roman românesc de factură SF apărut după Revoluție. În 2008, romanul a fost republicat, împreună cu versiunea în limba engleză (Top Priority). De unde interesul acesta pentru o literatură care în România, spre deosebire de Occident, încă își mai caută locul printre genurile acceptate fără rețineră de cititori?

Doru Tătar: A uni cultura umanistă (cu arta cuvântului, a exprimării) și cea a științei și tehnologiei (cu rolul ei în cunoașterea lumii și în procesul civilizator) într-un singur gen literar mi s-a părut o idee nu tocmai rea. Eram tânăr și perfecționist, iar dihotomia celor două tipuri de cultură reprezenta o provocare pentru realizarea unui profil uman complet, așa cum visam eu. În altă ordine de idei, eram sub influența pasiunii pentru Ortofizica lui Mihai Drăgănescu (am citit și răsцитit cam tot ce apăruse), un model ontologic al evoluției universului cunoscut în care informația era tratată ca o categorie filosofică primară alături de materie, despre care eram în stare să discut zile întregi, fără oprire. Ideea de a populariza această ontologie în rândul tinerilor ca mine, prin folosirea ca vector a unei literaturi apropiate lor, a fost cea care m-a impulsionat.

PI: *Cum explicați succesul de public al romanului dvs., apărut într-un tiraj de 50.000 exemplare, care s-a epuizat în doar două luni?*

DT: Succes de public? Hmm... a fost mai mult ceva conjunctural... eram în 1990, foamea de carte era uriașă, scriitura SF românească se învârtea în jurul prozei scurte care excela mai mult sub

aspect literar decât cel al originalității și abundenței ideilor, uneori „întinse” la disperare pentru a da un conținut justificator apartenenței la gen... Eu n-am făcut decât să observ și să ofer opusul: densitate și originalitate ideatică, peste 50.000 de cuvinte de acțiune „pur-sânge” în care cititorul este mereu surprins de ce urmează, confruntări de toate felurile între personaje terestre, extraterestre și inteligențe artificiale, într-un cuvânt cam ceea ce devoram noi în SF-ul occidental. Pe compoziție nu am pus un accent deosebit (am schematizat voit personajele ca să scot în evidență reprezentativitatea și modul lor de a acționa), exceptând poate structurarea pe două sau mai multe planuri, flashuri de acțiune etc. totul pentru dinamism, pentru surpriză - rețeta antiplictiseală, atât de evidentă, aproape declarativă, la adresa SF-ului românesc.

PI: *Ion Hobana și Alexandru Mironov, nume sonore ale SF-ului românesc, v-au apreciat romanul la vremea apariției lui. Interesant este că, la 18 ani de la publicare, Andy Sawyer, scriitor, critic și editor de carte SF din Marea Britanie, în același timp bibliotecar la Universitatea din Liverpool, care are o secție specială dedicată SF-ului, a scris laudativ despre romanul dvs., scoțând în evidență soliditatea intrigii, care reușește să susțină conceptele științifice vehiculate, felul în care descrieți primul contact dintre civilizații, văzut din ambele perspective, varietatea ideilor - „rolul științei în societate, tendința umanității de a lăsa totul în seama mașinilor, esența și scopul cunoașterii” și implicațiile lor, „așa cum trebuie să facă orice roman SF de calitate”. Din păcate, Biblioteca Universității din Liverpool conține în acest moment numai două cărți în limba engleză din SF-ul românesc: una este romanul dvs. Nu credeți că scriitorii noștri ar merita mai mult?*

DT: Adevărul e că mulți SF-iști români au „condei” dar, probabil plini de ei (și pentru că, în esență, munca de creație e o treabă strict individualizată, personală prin excelență) nu catadicsesc să mai citească o revistă sau o carte de informare în domeniul tematic abordat și să o discute cu alții, chiar dacă interlocutorii lor nu au nimic de-a face cu literatura. Așa nu au cum să ajungă la surse de idei productive, credibile, interesante. Asta îi obligă să ezite în abordarea unei speculații - ceva care plutește în aer - care să pară măcar în parte sustenabil din punct de vedere tehnico-științific. Îi obligă să dea ocol aspectelor concrete și îi aruncă

efectiv în fantastic. Ori eu cred că o fantezie nu e totuna cu ce se înțelege prin literatura de anticipație. Bineînțeles că scriitorii români merită altă soartă. Dar trebuie să-și traducă opera, fiindcă limba noastră are circulația internațională pe care o știm. Poate că mai e și o chestie la care m-am gândit și eu, încă de când m-am apucat de cercetarea tehnică. Nu e bine să te apuci de „croșetat” imediat ce ți-a venit o idee. Poate că ideea respectivă nu se cere pe piață, poate că nimeni nu a deschis gustul lumii pentru ea, poate alții au realizat deja capodopere pornind de la ea etc. Eu mărturisesc că am abordat teme care aveau deja „clienți”. Știam ce s-a scris și ce ar prinde la potențialii consumatori ai actului de creație. Practic, am pornit de la ceva similar unei „comenzi”. Dacă reușeam, succesul era garantat. În literatura generală nu se întâmplă același lucru, dar în SF există categoric o modă a curentelor și atunci nu e normal ca un scriitor nu foarte valoros, dar „adaptat” la cerințele pieții să aibă mai mult succes decât unul foarte bun, care scrie doar după motivații personalizate excesiv?

PI: De ce, după un debut editorial atât de impetuos, ați renunțat la a mai scrie SF?

DT: Pentru că am fost absorbit de cercetarea în domeniul profesional (sunt inginer constructor) și oarecum de statutul de liber întreprinzător (în 1990 mi-am luat autorizație de pietrar). Să le ții pe toate, inclusiv slujba, pasiunea mea pentru electronică și calitatea de tată a doi băieți care tocmai intrau în adolescență, ar fi fost cam greu. De alte „păsărele” (colecția de timbre, de cochilii de melci, de eșantioane de băuturi, sau vânătoarea, care „ciripeau” toate) mai bine tac. Motivul principal a fost asprimea cu care tatăl meu m-a adus pe pământ, spunându-mi că lumea e plină de mediocrități și că eu, cu „știința” mea de a creiona personaje, cam pe-acolo voi ajunge.

PI: În 1989 ați primit Premiul Special al juriului la concursul anual de creație tehnică al revistei „Știință și Tehnică”. În același an, Ministerul Metalurgiei v-a oficializat calitatea de inovator pe care, în anii următori, ați consacrat-o printr-un lung șir de premii naționale și internaționale: 1994 - Premiul III al Societății Române de Metalurgie pentru activitatea din anul 1993; 1995 - Medalia de bronz la Târgul de Inventică de la Pittsburgh

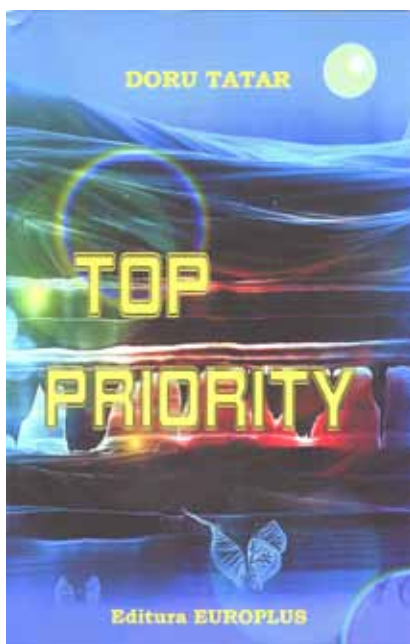

Doru Tătar

(SUA), Premiul I la „Inventa” – Târgul Internațional de Inventică, București, Medalia de argint la Târgul de Inventică de la Varna (Bulgaria), Medalia de aur cu mențiune specială la Târgul de Inventică de la Bruxelles (Belgia); 1996 – Medalia de aur la al II-lea Salon Internațional de Inventică de la Iași, Medalia de aur la Târgul de Inventică de la Sofia (Bulgaria); 1997 – Premiul II al Societății Române de Metalurgie pentru activitatea din anul 1996, Medalia de aur la Târgul Internațional „Inventa”, București, Medalia de aur la Târgul de Inventică de la Londra (Marea Britanie); 1998: Medalia de aur la Târgul de Inventică de la Pittsburgh (SUA), Medalia de aur și medalia de argint (pentru două invenții) la Târgul de Inventică de la Geneva (Elveția). În 1999, Societatea Inventatorilor din România v-a acordat titlul de „Inventator de Elită” și aceeași societate, împreună cu Institutul Național de Inventică și Academia Română, v-a acordat Medalia „Henri Coandă”, clasa I, pentru merite deosebite în creația tehnică. S-ar putea spune că prin această activitate susținută în domeniul inventicii nu v-ați rupt total de SF. Ați ales știința și ați renunțat la ficțiune. Sau există ficțiune și în inventică?

DT: Invențiile au venit prin '92. Brevetele se eliberează de către OSIM, conform unor reglementări internaționale foarte stricte. Fiecare țară are OSIM-ul ei și unele mai că nu ți-ar da nimic. Ți trebuie firme specializate de avocatură, chiar din țările respective, și ani de insistențe ca să contrezi opoziția repetată. E cazul meu cu brevetele din Japonia, SUA și Germania (aici mi-au trebuit 4 ani!). Alții, ca mexicanii și belgienii, le-au recunoscut mai repede, folosindu-se probabil de decizia primilor. Chestia cu „ce-ai realizat până acum” este și va fi mereu valabilă peste tot. Prin comparație, distincțiile celelalte par niște bagatele și să știți că uneori se acordă și unor chestii discutabile ca noutate, multe putând fi considerate de-a dreptul ficțiuni, un fel de idei cu propuneri de aplicare cusute cu ață roșie. Până la realizarea tehnico-științifică aplicată cu succes, drumul e cumplit, dezarmant de cele mai multe ori. Eu, de exemplu, m-am trezit chiar cu romanul meu pe post de obstacol. Am să vă relatez două întâmplări, autentice și de-a dreptul hăioase. În 1989, directorul adjunct al IACMRSG, unde lucram, n-a vrut să-mi semneze aprobarea pentru o excursie în RDG până nu am terminat planșele primelor

mele trei brevete, care au plecat fuga la OSIM cu ștampila BDS pe ele. În aceeași excursie a mers și actualul primar al Galațiului, pe atunci director general adjunct al Sidex. Ajunși undeva, aproape de granița cu RFG, dl. director a început să-mi facă în autocar cu ochiul. Adică acolo e libertatea și, cu ce am eu în cap, și prosperitatea. Hai, nu fac pasul? O asemenea acțiune pentru mine, atunci, însemna SF „curat”... Prin 1991, când mă băteam în combinat ca să-i determin pe cei care decideau să-mi accepte experimentarea propriilor idei, îndrăznețe, ce-i drept, sau să mi le combată cu argumente solide, ca să știu odată încotro s-o iau, adjunctul de la UAF m-a chemat într-o zi la el să-mi spună că a aflat că sunt scriitor de „cai verzi pe pereți” și că din creditul și seriozitatea cu care el și alții erau dispuși să-mi „înnobileze” propunerile nu va mai rămâne, probabil, mare lucru. Că aici e vorba de bani mulți, de producție, și că, la pocnetul meu din bici, caii ăia nu vor necheza defel! „Ia te uită, dom’le! Și noi chiar voiam să-l luăm în serios!” Ei bine, a trebuit să mai treacă un an până s-au reluat la modul serios discuțiile despre mine. Revenind strict la întrebarea dvs., nu poți spune că o invenție intră în real decât dacă o finalizezi cumva. Până atunci vorbim categoric de o formă de anticipație tehnică ori literaturii SF i se mai spune și de anticipație. Fiecare creator, în orice domeniu, mai ales când efectiv trăiește din asta, își dezvoltă diverse „tehnici” care să-l ajute să obțină ceva nou. Eu îmi pun întrebările la dospit, după ce le foiesc pe câte părți găsesc, iar restul îl face subconștientul, care manevrează la om cam de 10 ori la puterea 5 mai multe date decât cortexul în starea de luciditate cotidiană. Acolo e adevăratul performer al excepționalului creier uman; partea neplăcută e că ne dă semne că există doar dacă știm cum să-i recunoaștem contribuția. Eu încerc și deseori reușesc apelând la visele lucide. Sunt vise în care îți dai seama că visezi și reușești să nu te trezești, ba chiar dirijezi „scenariul” către ceea ce te preocupă. În acea stare, barierele inhibitoare de tip „nu se poate” zboară de nu se văd. Coana intuiției, atât de curtată pe cât e de rară ca pasăre, vine, și se așează pe umăr și te însoțește cu nonșalanță pe unde vrei. Așa-i că pare SF? Ei bine, da, rezultate și martore sunt cele peste 20 de brevete scoase, din care vreo 15 au fost vândute, unele chiar în stadiul de dosar în lucru. Cum altfel se explică faptul că am contribuit la progresul tehnicii mondiale în domeniul meu, eu, un

biet inginer, în comparație cu centre de cercetare unde lucrează sute de specialiști? La conferințele anuale de metalurgie, unde le smulgeam premiu după premiu, organizatorii ajunseseră să mă roage să nu mai particip fiindcă le cream „probleme de imagine”! Îmi cer scuze că am fost mai puțin modest decât de obicei, dar cred că cititorii acestui interviu trebuie să știe ce și cum. Cine vrea vise lucide, să caute cărțile lui Stephen LaBerge și garantez că viața lui se va schimba.

PI: Personal cred că, prin decizia dvs. radicală, s-a pierdut un scriitor care ar fi putut oferi mai mult literaturii și s-a câștigat un inventator care a oferit și încă mai are de oferit destule științei. Chiar nu aveți nici un regret? Sau, folosind o expresie care vă este dragă, „șoricelul roade în continuare” și nu se știe niciodată?

DT: Se zice că adevărul despre un lucru e acolo unde se realizează densitatea maximă analizabilă de informație cu privire la acel lucru. Pe de o parte, faptul că în pod niște șoricea roșie la niște hârtii care nu mi mai trebuie nu ar trebui să mă deranjeze. Deci, n-ar strica să mă mai gândesc uneori la o „recidivă”. Pe de alta, dacă am nevoie de liniște să rezolv o problemă acum, iar roșăița se aude, e un semnal de alarmă. Aventura asta cu SF-ul mi s-a întâmplat cu 20 de ani în urmă. Acum sunt alt om. Anii ne schimbă

și pe noi și prioritățile noastre. Cine nu se schimbă în urma acumulării de instrucție și experiență de viață e, într-un fel, condamnat. La ce, nu e aici cazul să dezvoltăm fiindcă trebuie să răspund la o întrebare. Și iată răspunsul: știu că un om când scrie, se expune. Atunci se pare că mă cam durea în cot. Aveam ceva de spus și asta era. Acum nu mai e așa... pe urmă nici nu mă mai interesează așa de mult ce știu și cum gândesc tinerii, cum eram eu atunci. Consider că e prea mult treaba lor și prea puțin a mea. Aha, dacă ar fi să mă adresez celor ca mine, nu aș scrie SF. Îmi pare rău, dar asta e. Acum nu mai visez la cai verzi pe pereți. Acum prefer un cal adevărat, pe care să-l transform într-o herghelie sau să sar cu el un obstacol. Am înțeles că singurul lucru valoros făcut pentru alții e propriul exemplu. A le impune celor din jur opiniile tale, chiar viziuni, e o formă subtilă de agresiune, pentru că de aici și până la a-i invita să gândească altceva sau altfel e doar un pas. Ei trebuie, cred, să fie autorii propriilor pași... Și să-i înregistreze la OSIM, dacă e să fie!

Surâsuri migdalate (II)

- aforisme -

Vasile Ghica

Toți artiștii sunt imorali:
preacurvesc cu iluzia eternității.

*

Nici literatura nu poate să facă
bici de mătase chiar din orice
cititor.

*

Oricât ne-am scufunda noi,
românii, în cultură, tot ni se
zărește scăfârșia lui Mitică.

*

Lectura nu are, ce-i drept, știința
seducerii precum vinul de
Cotnari îngurgitat după cârnații de Pleșcoi.

*

Și o carte bună te poate lua cu fierbințeli pe șira spinării.

*

Doar două instituții îl cinstesc pe bietul scriitor: biblioteca și
cârciuma.

*

Unele romane actuale de iubire pot fi citite mai ales în avion,
pentru că acolo se dau gratuit pungii de colectat voma.

*

Artiștii, niște bieți minoritari, învinși la vot de toate
timpurile.

*

Scriu unii versuri și chiar cred că e poezie.

*

Convinși că acasă se doarme mai bine, doar 0,12% dintre
români se duc la spectacole de operă.

*

Casele de creație- aceste maternități de capodopere.

*

Goana după consacrare în artă e ca și cum ai căuta o
scândură în mare în plină furtună.

*

Când mă tulbură Bach, simt că mă mângâie Dumnezeu pe
creștet.

*

Proza porno a tinerilor de astăzi se pare că a luat-o într-o
erecție greșită.

*

Pline de obscenități, unele volume de poezie actuală sunt din
ce în ce mai greu de citit cu lumina aprinsă.

*

Și înainte de a te așeza la masa de scris este nevoie de un
preludiu.

*

Lipsa de sinceritate în artă e ca bălegarul vacii căzut în donița
cu lapte.

*

Nu cred în viabilitatea creației de mare tonaj a unor
prozatori.

*

Artistul adevărat nu poate emigra decât împreună cu țara.

*

Scriitorul provincial mai bagă și el câteodată capul în pozele
de grup ale consacraților veniți din Capitală să se fotografieze
cu aborigenii.

*

Ori o parte din arta actuală s-a născut moartă, ori noi nu
avem dioptrii potrivite.

*

În timpul procesului de gestație a operei, artistul simte
zvârcoliri de pisică sălbatică în măruntaie.

*

Pe conducătorii de popoare îi fascinează spațiul. Pe artiști,
timpul.

*

În poezie, cei care nu zvâncesc la timp vor ascuți toată viața
creioanele maeștrilor.

*

Artistul, care nu-și trâmbețează geniul cu aplomb, este un
ratat.

*

Prima grijă a artei de avangardă e să le arate consumatorilor
limba.

*

Există și critici de artă care nu pot admira decât etichete
lebedei.

*

Toți debutanții se consideră scriitori de formula unu.

*

Scrisul rămâne o problemă manuală. Ca și luatul cu mâinile
de cap.

*

În poezie, cuvântul este lutul care își așteaptă olarul priceput.

*

Când citești unele volume de poezie recentă, îți vine să-ți iei
lumea în cap. Chiar dacă te strâng pantofii.

*

Apropo de cultură! Dă-i amărățului pâine rumenită și nu va
mai trage la lături.

*

Visătorii continuă să editeze munți de cărți într-o mare de
necititori.

*

Fiindcă nu am putut aduna averi, m-am apucat de scris. Așa
dintr-o imbecilă răzbunare.

*

În artă e ca la box. Rareori poți să dai mai mult decât ai
primit.

*

În artă e ca în politică. Mânji care tropăie prin grajduri vor
să ajungă cât mai repede pe hipodrom.

*

De pe la al zecelea volum de poezii, începe să apară
suspiciunea de obezitate lirică.

Exerciții de clarviziune (I)

- aforisme -

Vasile Andru

O doamnă evita să mănânce pâine, convinsă că pâinea o îngrașă. I-a spus: „Nu pâinea îngrașă, ci lipsa de ideal.”

Știința nouă promite prelungirea vieții până la 120 de ani. Dar ce folos, căci în structura actuală, agresiv-instinctuală, omul pregătește sfârșitul lumii.

Învierea zilnică este mai bună decât prelungirea vieții lutului.

Conștiința revelatorie: cum trupul devine înger (non-trup).

Conștiința textuală: cum trupul devine text.

Părintele Stăniloae a polemizat cu Blaga. I-am împăcat post-mortem, dându-le dreptate amândurora.

Papa Ioan Paul al II-lea și-a cerut iertare de la poeți ... Este pe cale s-o facă și patriarhul.

Aura omului care se roagă are forma unei lumânări.

Cultura înseamnă informație transformată în bunătate.

Surâsul este metafizic, el conține și râs și plâns.

Menținerea la un nivel spiritual la care ai ajuns se face urcând în continuare. Cel care stă pe loc cade.

Plămâni sunt aripile omului cu care acesta zboară.

Practicând răutatea (defăimarea, batjocura, invidia etc) te îmbolnăvești de plămâni.

Din luna a 3-a de sarcină fătul înregistrează informații din afară. Cele negative (certuri, stridențe, vehemente, anxietăți) vor predispuce la handicap.

La cel ce debitează o înjurătură sau o blasfemie, se produce o microleziune pe creier. Neînsemnată, nedureroasă. Prin cumul, în timp, acestea duc însă la degenerare sau demență precoce.

Un precept de viață lungă este să nu te preocupe ce spun alții despre tine.

Cei care se jeluiesc își risipesc energia.

Echilibrul psihic îl verifici când constăți că ai o stare de mulțumire chiar fără motiv.

Simetria generează energie.

Gândul bun este faptă bună.

Expirația prelungă prelungeste viața.

Personalitatea care aduce Pacea este superioară celei care aduce Dreptatea.

Primul leac împotriva melancoliei: să îndrepti coloana vertebrală, să ții capul sus. Nici o tristețe nu rezistă când ai capul sus.

Isihasmul este un mod de a-ți controla viața.

Să nu vă numiți isihasți, ci doar râvnitori.

Crucea este diagrama universului.

Raiul este suprimarea celor cinci atașări ontice.

Privitul unui arbore organizează vibrațiile corpului.

Gândirea se perfecționează negândind.

Un test al iluziei: el crede că este el.

Orice punct din corp se activează dacă este privit cu ochiul minții.

Blândețea este sinonimă cu răbdarea.

Când ești ofensat, să surâzi și să repeți două minute: *Sunt binevoitor*. Vei recâștiga pacea și controlul asupra ta.

Nu există adversari, ci numai nevroze.

Liniștea minții este vestibulul iluminării.

O tânără de 17 ani a cerut: „Știi o rugăciune ca să mă invite toți băieții la dans?” I-a răspuns: „Omul cere puțin de la Dumnezeu. Dar El îți dă mai mult decât ceri: îți dă pe *unul* singur, care-i mai mult decât *toți*.”

Rugăciunea de binecuvântare a singurătății: *Kyrie, monachoson!* (Adică: „Doamne, plinește-mă!”).

Când spui: „Kyrie Iisu Hristé!” să-I vezi prezența, nu icoana. Simte-I prezența.

Programarea pozitivă este amintirea binelui pierdut.

Exercițiu de clarviziune: Să simți continuitate între tine și persoana din fața ta.

Tabletă

Extraterestrii la pensie

Dan Plăeșu

- Dumneata?
 - Eu, domnule vânzător, aș dori următoarele. Notați?
 - Spune dumneata, că rețin.
 - Însă vreau să cumpăr mai multe. Dacă nu le notați, n-o să le țineți minte.
 - Dă-i drumul, omule, odată!
 - Gata, încep. O măslină.
 - Una singură?!

- Una, da' bună. Mare!
 - Am notat. Mai departe...
 - Un ou.
 - Unul întreg? Nu e prea mult?
 - Dați și jumătate?
 - Nu.
 - Atunci, fie ce-o fi, iau unul întreg. Iar lângă ou ar merge la fix o ridiche, două...
 - Una sau două?
 - Fie, două. Apoi aș mai vrea o felie subțire-subțire de pâine neagră, circa 25 de grame de salam din cel ieftin, o porțioară dintr-un copănel de pușor... Da' să fie pușor, nu pui!
 - Am priceput, pușor. Altceva?
 - Câteva fire de mărar – cel mult zece – un strop, două, maxim trei de ulei, zece grame de zahăr, o foiță de ceapă, că e sezon, un cățeluș de usturoi, că face bine la circulație. Și cam atât.
 - N-ați exagerat? Nu faceți un abuz comandând atât?
 - Nici pomeneală, domnule. Doar astăzi am luat pensia. Merită!
 - Aha, înțeleg. Și vă ajunge?
 - Ce? Pensia?
 - Pensia, evident. Cu ce-ați comandat aici puteți trăi până la pensia viitoare?
 - Glumiți. Păi, cu târguielile de azi fac un adevărat banchet, un dezmăț culinar. Fiindcă eu sunt extraterestru, domnule...
 - Nu mai spuneți? Extraterestru-extraterestru?
 - Exact. Iar noi acolo, sus, trăim numai cu aer – este adevărat, de foarte bună calitate, totuși, aer – doar de când am venit aici, pe Pământ, simțim că nu se mai poate, ne îngrășăm cu fiecare zi care trece, de n-o să mai încapem în farfurie, la plecare.
 - Să înțeleg că ați venit de pe altă planetă și tot acolo vă veți întoarce...
 - Evident. Iar pe timpul deplasării ai noștri ne

dau pensie – ca oricărui pământean – numai că noi suntem altfel. De aia zic eu că pentru a mânca tot ce am comandat azi la dumneata, ar trebui să-mi convoc rudele din întreaga galaxie până la a treia generație. Înțelegeți?

- Încerc.
 - Iar dacă tot ne-au dat pensia asta, trebuie s-o consumăm, nu? Fiindcă de ne mai rămân bani de pe o lună pe alta, ni-i ia, așa-i înțelegerea. Șefii noștri vor să ne simțim bine aici, pe Pământ.
 - Să vă-ngrășați, adică...
 - Hai să vă spun un secret. Ce nu reușesc eu să mănânc mai dau vreunui cățel pământean, se înțelege. Numai că animalele voastre sunt tare nesățioase. Într-o împrejurare, un câine foarte flămând nu s-a mulțumit doar cu ce i-am dat și a încercat să mă mănânce și pe mine. A durat până am ieșit din gura lui. Dar eu m-am luat cu vorba, iar dumneavoastră poate mai aveți și alte treburi.
 - În mod sigur. Parcă mai zăresc vreo doi extraterestri la rând. Pofțiți pungulița cu târguielile dumneavoastră.
 - Unde este?
 - Priviți aici. Asta e, din mâna mea stângă.
 - Mulțumesc, acum o zăresc. Să vă dau și banii. Atât ajunge?
 - Pentru că ne sunteți oaspete, nu îndrăznesc să vă iau mai mult. V-a mai rămas ceva din pensie?
 - Încă de-un ospăț ca ăsta și în sfârșit am terminat-o. Tot aici vin și data viitoare...
 - N-aveți un magazin mai apropiat? Poate vă costă și autobuzul...
 - Fiți liniștit, vin pe jos. Beau un pahar zdravăn de apă și ajung eu cumva până aici. Iar dacă nu izbutesc, port cu mine adresa de-acasă, inclusiv modalitatea de teleportare. N-aveți grijă, m-am gândit la toate. Oricum, eu sunt în plină forță, m-am întremat mult de la stadiul de duh, în care eram când am venit aici, pe Pământ. Dacă vă uitați atent în direcția asta, mă vedeți, nu?
 - Evident, sunteți aici!
 - Puțin mai încolo, în partea opusă, dar nu contează. Important este că am încă resurse să mă păstrez vizibil. Să-i vedeți pe alții de la noi. De fapt, nici nu-i puteți zări. Vai de capul lor! Vă salut! Ne mai vedem noi...
 - Sper. Multă fericire! Aveți grijă când deschideți ușa, că se face curent. Să nu vă ia vântul...

Valeriu Stancu

Poeme

mă voi topi-n tăcerea ta, iubito,
ca roua-n plînsul zorilor de zi
la ruga mea privirea ți-ai ferit-o
iar eu crezusem că mă poți iubi...

înveșmântată-n pletele-ți prelungi
lumina ta la ochiu-mi va ajunge
să-mi fie taină, plîngere și scut,
când mă ucizi, deși m-ai renăscut.

balada petalei de roză (1)

De lungi decenii îmi aștept iubirea
Cum osîndiții jertfa își așteaptă
Să-și facă din altaru-i parte dreaptă.
Primește-mă și nu-ți feri privirea!

Trec ape negre, nu s-or mai întoarce,
Din maluri se desprind singurătăți
Trec ape negre, firul lor se toarce
Prin ochiul nopții ca și alte dăți

Dar unde, unde ai putea să fii
Cînd soarele se năruie-n cîmpii
Cînd cerul sub lunatecă manta
Ascunde-ntreagă respirația ta?

Ca și alte dăți
Știu să existe
Singurătăți,
Duminici triste

Mințite vești,
Noi – doar ecouri
Mă ispitești
Și mă înroui

Sărutul tău – abis de arhitravă
În care se cufundă orice zbor;
Acuma știu: ești cupa cu otravă
Din care sorb spre-a învăța să mor

Lumină-mi ești, altar și mîntuire
Îmi ești balsam al vremii ce m-a frînt
Îmi ești genune, flacăra, cuvînt,
Dar mai presus de toate-mi ești Iubire!

1. Selecție din Valeriu Stancu. *Tîrgul de nopți : Poeme*. Iași : Cronica, 2010.

Violeta Craiu

Cărările gândului

tainice gânduri din nicăieri...
nici din azi, nici din ieri,
nici din mâine
își fac de lucru pe inima mea

îndoieli,
amintiri, deziluzii,
ce mister admirabil este în
această viață tumultuoasă

ca-ntr-o poveste neterminată,
mă-nvăluie din ceață
cuvintele incandescente

acolo unde îndepărtările

întredeschid pleoapele
grele
de altă lumină

Tăcere (varianta II)

pe cărarea nimănui
privirea fixează tăcerea
ascunsă între lumini frânte
de nici unde
o adiere de vânt
și
teama rezemată de un trunchi de copac
frunzișul clocotește în aer
o ploaie rebelă

Poeme

Tăcere

luminișuri irosite de soare
peste cuvinte și peste
toate poveștile pe care
nu le-am mai scris

te-aș fi cuprins cu mâinile,
te-aș fi alergat
din anotimp în anotimp.

cât încă erai
ora zămislită din frânturi de speranță

în tine devoram aglomerări de
culoare,
risipeam monotoniile vieții
în bucurii,

peste ochii întredeschiși
o tăcere.

Nostalgie

Strălucești...
după atâtea așteptări
amintirile
s-au pribegit...

Cu cine ai ascultat marea și vântul
Cu cine ai colindat câmpiile ...

Pe sub ploile toamnei
te-ai ascuns cu

fluturii dimineților târzii

și acum suntem
singuri

Buzele noastre

Pentru ceea ce nu am făcut

Speranța zâmbeste
Printre lacrimi și jocuri false

Marcela Barbu

Cu tâmpla lipită de temelia bisericii

Tâmpla îmi era lipită de temelia bisericii... pe când privirile-mi albastre sărutau merele roșii ce mă alintau cu joc de frunze.
Pluteam cu mâini deschise, îmbrățișând universul precum pruncul ce se aruncă în valurile vieții.
Eram aorta dintre Dumnezeu și pământ, ucigând patimi pentru a șterge sângele ce a curs pe cruce.
O simțeam pe mama care îmi dăruise oasele, carnea și sufletul ei, născându-mă -Femeie!
și pe el care caută să-și sădească prunci în ogorul fierbinte al mitrei mele, refuzând să creadă că apa ce o beia niciodată nu va fi vin.

El

El nu e al meu și nici al ei,
El nu se supune unui parfum de femeie,
El mă iubește în frânturi de secunde, când cei duși îl călăuzesc spre nunta mântuirii noastre.
El e atât de dulce chiar și când îi e zâmbetul amar, gândind la fiul nostru ce... oare se va naște?

El nu mi-a adus trandafiri-fluturi roșii,
Ce mor, înroșind nemărginirea oceanului cu sângele petalelor.

Poeme

Ea

Ea era ca un zid rece, un cuvânt nerostit, un copac pribeag
Într-o pădure fără de sfârșit, într-un labirint în care
Cineva zidise intrările.
Plângea că o pasăre rănită pe a cărei aripi Se așternea bruma.
Cerule ei era negură fără de sfârșit,
Mai neagră ca noaptea, mai crudă ca minciuna.
Era incompletă, nu avea inimă...
O uitase la el în cea ultimă îmbrățișare.
Rătăcește ca o nălucă în așteptarea învierii sale.

Oceanul

Oceanul se întinde între noi ca o lacrimă uriașă și amară mușcând zilnic din sufletul meu, blestemat de a se naște prea dulce.

În ceas de taină

Îți dăruiesc lanurile aurii,
ce izvorăsc din gândurile mele,
legănându-se în eter
și safirele din ochii mei
în clipe de incandescență iubire.
Atinge-mi pașii rătăcind
în noapte,
căutând anotimpul nenăscut!
Sărută-mi cuvintele
ce nu vor fi niciodată,
apoi strivește-mi acel păcat numit dorință!
Îmbrăcă-mă în dantela infinitului
și așează-mi pe frunte
lacrimi de perle
alungând dureroasele tăceri!
Ascunde-mă într-o eșarfă
de mătase albastră
și aruncă-mă în tine
pentru a-ți fi
voință și scut!

PK2

fragment din roman**Daniela Vlasie**

Mă numesc Lucia și sunt emigrantă. Statut relativ, pentru că acum mă aflu în Spania și pot fi considerată astfel în România. Aici sunt, de fapt, imigrantă. Cum limba română suferă de tulburări acute de personalitate și comportament, manifestând înclinații maniaco-depresive, chiar acum trece printr-o criză, bânțuind de la o extremă la alta a vocabularului, cu o derutantă (pentru noi, vorbitorii) dispoziție de sindrom premenstrual. Sau premenopauză. Sau un cocktail de sindromuri mult mai sofisticat. Oricum, e posibil să-și restabilească echilibrul măcar atât cât să brenduiască un nou cuvânt: iemigrant sau eimigrant. Până la urmă, cu excepția statisticilor, partea de vocabular nu prea interesează pe nimeni. Nici pe mine. Exprimându-mă în limbaj ortodox, și-l numesc astfel, fără nici un fel de conotație religioasă, dar tocmai spuneam că româna e crizată, iar spaniola nu face parte încă din poliglotismul meu, în urmă cu aproximativ o lună, am plecat din România și, după trei zile și două nopți de călătorie, am ajuns în Spania, mai exact într-un sat, Castro del Rio, situat în provincia Cordoba. Ca o ironie, prima zi petrecută de mine departe de România, a fost 1 decembrie, lucru care, într-un fel cât se poate de personal, mi-a creat un sentiment de satisfacție. Reușisem să plec și eu din țară, la respectabila vârstă de 36 de ani, hotărâtă să nu mă mai întorc niciodată acolo. Evident, cu excepția vizitelor, când m-ar fi pocnit dorul de părinți (lucru față de care am mari îndoieli) sau de țară (lucru față de care am certitudinea că nu se va întâmpla vreodată).

Astfel, furioasă foc pe țara mea natală, am lăsat totul (în treacăt fie spus, nu aveam absolut nimic) și am descins în Andaluzia, la cules de măslina. Doar că era puțin cam târziu și eu sunt puțin cam femeie. Echipele erau formate de prin noiembrie, când începe culesul, iar șefii preferă bărbații. Vreau să spun, pentru acest tip de muncă. S-au uitat lung la mine și, după ce m-au vizualizat cu ochii minții, scuturând pomii din care cădeau, întâmplător, vreo 5 măslina, ținând vibratorul în mâini, reușind astfel să-mi reinstalez toate organele interne în cele mai surprinzătoare „locații”, au ajuns și la ultima scenă, eu, târâind plasele, mai exact, eu, leșinată pe ele, trase de alții. Au montat toată această peliculă, în timp ce mi-au evaluat greutatea, paloarea feței și privirea tâmpă, care informa că nu sunt bună de nimic. Rezultatul scanării a fost un „No” hotărât și, cum atâta lucru înțelegeam și eu, am început să-

mi caut fericirea în alte sectoare de agricultură. În Castro del Rio, la fel ca în toate satele de pe planetă, veștile circulă repede și, astfel, Cristino, unul dintre cei mai mari exportatori de legume din zonă, (zona o fi fost satul sau Cordoba sau Andaluzia etc), a fost atât de impresionat de situația mea încât mi-a oferit un job la curățat ceapă, pentru 1,20 euro, lada. Nu-mi lua decât 2 ore și jumătate să curăț o ladă de ceapă, așa că venitul meu se ridica la 4,20 euro pe zi. Stăteam într-o casă plină de români, care munceau la măslina, și, cum nu-mi permiteam chiria, am devenit menajera, bucătăreasa și paratrăsnetul lor. Munceam pe brânci în hala aceea imensă, cot la cot cu marocani, români (care veneau doar când ploua și nu se putea intra la măslina) și spanioli cu zeci de ani de experiență în domeniu, făceau 2 lăzi pe oră și cu siguranță, erau plătiți la standarde naționaliste. Apoi ajungeam acasă, făceam curățenie, mâncare și, după ce se întorceau muncitorii, aducând cu ei tot pământul de sub măslina, mâncau și eu începeam curățenia-episodul 2. Am avut și momentele mele de glorie. Antonia, soția lui Cristino, m-a solicitat la sortat cartofi în aprozarul lor din sat. 30 de euro pe zi!!! Numai că n-a fost să fie. Cu ochii mei „como el cielo”, pielea albă și, scuzați-mă, dar cam blondă, reprezentam un pericol pentru virtutea bietului Cristino, despre care soția lui spunea că e în stare să se îndrăgostească și de un mop cu pălărie. Simțindu-se oarecum vinovată, biata femeie s-a dat peste cap să-mi găsească un serviciu în Cordoba, în oraș, lucru pe care l-a realizat în timp record. Soțul ei mi-a plătit cele 10 zile de sortat cartofi, nu înainte de a scoate telefonul din buzunar ca să vadă cât fac 30X10 pe calculatorul lui. Mi-a mai dat 10 euro, „regalo”, și o sacoșă de fructe. Cu toate acestea și mintea plină de iluzii ridicole pentru vârsta mea, am pornit spre Cordoba-capital, oraș despre care nu știam absolut nimic.

Foarte curând am înțeles cum reușise Antonia să-mi găsească serviciu atât de repede. Subiectul, Don Luis, în vârstă de aproximativ 90 de ani, suferea de Alzheimer și eu trebuia să-l păzesc toată noaptea, în timp ce soția lui, Donna Inmaculada, îndopată cu somnifere, habar n-avea cu ce mă confruntam. Foarte repede am învățat că trebuie să ascund cheile pentru că venerabilul medic pensionar ținea morțiș să plece cu mașina la discotecă, să am grijă să nu dea foc vilei, să îi smulg, în toiul nopții, cutia de ciocolată din mână și să-i șterg saliva maronie care i se prelingea de la colțurile gurii, dar, cel mai palpitant, să-i schimb pampersii, lucru după care se dădea în vânt și, de aceea, când mă întindeam și eu, sperând să mă lase liniștită 2 minute, apărea zâmbind în ușă, gol de la brâu în jos, și, fluturând pampersul curat și uscat, îmi dădea de înțeles, șmecherește, că trebuie să-l schimb. Din nou. Inmaculada mă

Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță

instalase pe o canapea în fostul lui birou și, cum în afară de cele 2 dormitoare ale lor, nu mai era altă cameră, dimineața trebuia să eliberez locul pentru voluntarii de la Crucea Roșie, care se ocupau de el în timpul zilei. Așa că băntuiam pe străzi până la opt seara, când reveneam la datorie. Și toate astea pentru 400 euro pe lună. Am rezistat 13 zile, după care, surmenată, anorexică și înghețată, am plecat la un ONG pentru imigranți, despre care știam de la români care veneau la curățat ceapă. Le-am relatat într-o autentică hispano-română în ce situație mă aflam. Peste măsură de scandalizați (sau mimând foarte bine reacția), m-au cazat într-un apartament destinat persoanelor aflate în situații asemănătoare și m-au introdus în programul... de aici s-a făcut ceață, n-am înțeles o iotă, în plus, dormeam, în ciuda faptului că, din inerție, eram în poziție verticală și țineam ochii deschiși.

Începând din ziua următoare mi s-a stabilit un orar maraton: cursuri de spaniolă, cursuri de gospodărie la Colegiul de Maici și un soi de curs pentru adaptare într-o țară străină. În 10 zile vorbeam spaniola, cât să nu cad de pe glob, știam să gătesc 2 feluri de mâncare tradiționale, paella, un fel de pilaf, și garbanzos, adică năut, și, cel mai important, știam să fac patul. Nu-i de glumit cu această activitate în Spania. Ritualul așezării cearșafurilor, păturilor, pernelor, măiestria necesară pentru a îndoi colțurile, calcularea exactă a distanței dintre perne și pătura îndoită, la fel de milimetric, reprezintă proba de foc prin care trece orice aspirantă la o slujbă de „interna”, adică menajeră, care locuiește și mănâncă la locul de muncă.

Fiind atât de bine pregătită și, în plus, cunoscând destul de bine limba engleză, am fost programată imediat pentru un interviu. Disperată să scap mai repede din apartamentul acela, prin care se perindau zilnic zeci de români de etnie romă, câțiva latino-americieni și un marocan, oameni împotriva cărora nu aveam nimic personal, dar mizeria pe care o lăsau în baie, bucătărie, salon, certurile și încercările repetate de a mă convinge să-mi prezinte un spaniol bogat (strategia prin care închideau fetele în vreun club, obligându-le, apoi, să se prostitueze pentru ei), m-am înfățișat, tremurând din toate încheieturile, unui cuplu, poate cu vreo doi ani mai în vârstă decât mine: Natividad și Paco. Din primele clipe am aflat că ambii sunt medici stomatologi (nu dentiști, au ținut să precizeze), specializați la Paris în chirurgie dentară, că Natividad înseamnă Crăciun (și mi s-a părut un nume ciudat pentru o femeie), versiunea arhaică, pentru că acum se spunea „Navidad”, iar „Paco” era un fel de diminutiv al lui „Francisco” și, cum nu vedeam logica, mi-au explicat că datează de pe vremea când acest nume se scria „Phrancisco”. Aveam o clinică de stomatologie cu 5 cabinete, numai a lor și un „Burger King”, care, suspină femeia, le crease mari probleme, aflându-se chiar în fața moscheii și, în urma unui atac al nord-americanilor împotriva nu știu cărei țări musulmane, fusese

închis, era inadmisibil ca un simbol al culturii SUA să fie deschis în fața unui lăcaș sfânt islamic. În fine, tocmai trecuse această neagră perioadă din viața lor, fast-food-ul fusese redeschis și erau foarte entuziasmați de faptul că vorbeam engleză, pentru că toată familia studia această limbă, datorită acestei afaceri. În plus, aveau 3 copii, dintre care doi studiau la Colegiul Britanic din Cordoba. „Colegio” se spune la orice instituție de învățământ, de la grădiniță până la liceu. Se pare că le-am plăcut foarte mult, deși n-am reușit să articulez prea multe cuvinte, și mi-au explicat, cu lux de amănunte, tot ce aveam de făcut. Ulterior, aveam să constat că, la un interviu, angajatorii mint cu 500% mai mult decât aplicanții. Urma să-mi facă ofertă de muncă și, după 6 luni, puteam să îmi legalizez șederea în Spania. Salariul era de 600 euro pe lună, trei prime, de Crăciun, în concediu și de ziua mea de naștere.

Convinsă că Dumnezeu îmi pusese mâna în cap, am acceptat imediat și ei s-au dovedit și mai nerăbdători, luându-mă imediat din biroul asistentei sociale, care se ocupa de mine, am urcat în mașină și, în drum spre casă, am făcut o escală la apartament, ca să-mi iau lucrurile. Radiau amabilitate, îmi vorbeau ca unei surori, se întreceau în a-mi face complimente, iar eu tot credeam că visez și... m-am cam trezit (parțial), când am ajuns la poarta casei lor, un conac așa cum văzusem prin filme, care, începând chiar din ziua aceea urma să fie întreținut chiar de mine. Cum am intrat, mi-am așezat poșeta pe canapeaua din hol și atunci am surprins prima oară pe fețele lor o reacție negativă. Au luat-o imediat de acolo, explicându-mi că e o canapea dintr-un anumit secol, în nu știu ce stil și mi s-a părut foarte ciudat să ai o canapea în hol, așa, doar pentru decor. Deasupra inestimabilului obiect, atârna un tablou imens, înfățișând un bărbat, vreun strămoș, cu siguranță, plin de sânge nobil (desigur, pe vremea când era în viață), dar, ulterior, aveam să aflu că era bunicul lui Paco, mare creditor, ca și părinții lui, și, cum tot ceea ce avea acum se datora acului, aței și migalei cu care le folosiseră înaintașii lui, tabloul trebuia să stea la loc de cinste. Această cinste aveam s-o simt eu din plin pe pielea mea, zilnic, făcând curățenie în salonul plin de suveniruri, care necesitau un tratament special, o impresionantă colecție de argintărie și 8 truse de cusut, foarte elegante, fiecare cu zeci de ace din argint, de toate dimensiunile, care trebuiau lustruite periodic. Apoi mi s-a prezentat bucătăria, imensă, dotată cu aparatură, în care știam că îmi voi prinde urechile, patru dormitoare, patru băi, plus cea de serviciu, salonul, sufrageria, scările, coridoarele, camera mea, singura care nu avea baie proprie, dar urma să o folosesc pe cea de la piscină. Adică să cobor de la etaj la subsol, să traversez garajul cu 2 limuzine, apoi depozitul, să ies pe ușa din spate, să mai merg puțin și, în sfârșit, să ajung la singura baie, pe care aveam voie să o folosesc.

„Noi versiuni scenice după vechi piese de teatru” (fragmente)

George Motoi

Arta teatrului se intrupează din aura actorului în memoria publicului.

Ciudat lucru! De la o vreme, se scriu tot mai rar piese de teatru valoroase. Extenuați de discordii, intrigi și rivalități, slujitorii scenei se refugiază în textele consacrate vechi, dar și în dramatizări și adaptări după fel de fel de scrieri mai mult sau mai puțin meritorii. Sub eticheta dramaturgiei se ambalează fel de fel de nerozii, vagi ca formă și conținut. Utilizat fără discernământ, obiceiul a luat proporții și nimeni parcă nu-l mai poate opri, căci nimeni nu mai cercetează cauzele și, mai cu seamă, efectele acestui fenomen asupra viitorului artei teatrului.

La noi, răul acesta este provocat din simpatie. Nu pretind, Doamne ferește, erudiție excepțională în alegerea repertoriului, dar îmi displac pojghițele de oală care maschează comerțul putred cu arta scenică. Un început care să vadă în instituția culturală altceva decât o parfumerie cu falsuri ar restitui teatrului o existență lipsită de suferințe și un tip special de plauzibilitate.

Ca slujitor al scenei, nu mă încumet decât să semnalez puținătatea, inconsistența dramaturgiei originale, izvorâte din realitățile pe care le trăim în acest prea zbuțuit început de mileniu și care obturează o mișcare activă, tot cantonând-o în tiparele trecutului. Desigur, teatrul nu va pieri (oricât ar dori-o unii și alții, incomodați de rosturile și semnificația lui în societate), dar nici nu-și va spori virtuțile și, prin consecință, vitalitatea așteptată.

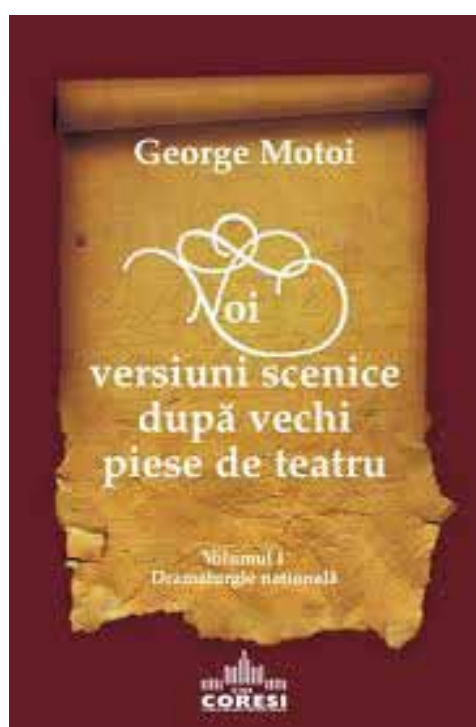
De ce, oare, la întemeietorii teatrului nu întâlnim sincope, goluri sau crize, în devenirea lui glorioasă? Iată o primă și mare nedumerire... Istoriile, de obicei, se repetă, dar niciodată cu aceleași consecințe. Or, tocmai în acestea constau secretul, misterul, puterea de seducție a Thaliei. Pe spectator nimic nu-l fascinează dacă nu-și regăsește în discursul teatral orgoliul sinelui. Nu i-l satisfaci, te abandonează! Formele moarte, poncifele, monotonia și

rudimentele artistice dezgustă și plictisesc.

Exprim aceste temeri pentru că eu însumi am fost nevoit să recurg, în lipsa unor piese de actualitate valoroase, la versiuni după piese vechi care, revăzute, și-au demonstrat perenitatea și, implicit, impactul asupra publicului. Acesta e rostul culegerii celor mai reușite versiuni pe care le-am făcut, după texte românești, în primul volum, și după piese străine, în volumul al doilea.

Țin să transmit confrăților mai tineri, pentru viitor, modestele strădanii, tocmai pentru a înlesni, provocându-i, menținerea în repertoriul teatral a unor autori și piese celebre care s-au bucurat și se vor bucura indiscutabil de succes, oferind creatorilor de teatru, regizori și actori, partituri incitante. Majoritatea acestor versiuni am verificat-o eu însumi în confruntarea cu publicul. Sutele de spectacole cu casa închisă au recompensat creațiile actoricești și regizorale, ajutându-ne să menținem un drum drept și neîntrerupt pentru consolidarea perenității teatrului autentic.

Asemenea experiențe, dintr-o profesiune marcată de efemer, merită cred, să fie immortalizate într-o carte în care fiecare cititor va regăsi ceea ce caută într-adins.

Viforul

dramă istorică de BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA

Versiune restructurată de GEORGE MOTOI

Personajele: Ștefăniță-Vodă, Luca Arbore, Troțușanu, Cărăbăț, Șearpe, Baloș, Hrană, Sima, Cătălin, Toader, Nichita, Moghilă, Mogârdici, Doamna Tana, Oana, Contele Irmsky, Ungurul

Decor simplu, dar sugestiv și funcțional, fără o fixare strictă în epocă, iar costumele vor purta o linie lejeră, mai mult cazonă, după modele imaginate și ele atemporal.

PARTEA I

(Vânătoarea)

Un luminiș dintr-o pădure umbroasă, în care e pe sfârșite instalarea cortului pentru popasul de vânătoare al domnitorului. Împrejur, câțiva bușteni răsturnați, flori de câmp, poteci, un platou ușor accidentat, câteva proiecții ne vor ajuta să vedem cum niște nori negri și amenințatori se plimbă alene, iar printre ei tot apare și dispare soarele, coborând spre apus.

TANA: Mai povestește-mi, Oană, de domnul Ștefan... Cum era?

OANA: Parcă-l văd... Trezea codrii cu chiotul lui...

TANA: După biruinți...

OANA: Pe toate și pe toți a biruit...

TANA: Te-a iubit, Oană?

OANA: M-a iubit... Dumnezeu să-l odihnească! Mă mângâia cu mâinile înăsprite de mânerul paloșului și de frâiele lui Voitiș. O dată a venit sângerând printre zale, ne-a cuprins pe doamna Maria și pe mine și ne-a ridicat în sus, zicând: „Mario, așa bătrân cum sunt, am învins, am învins!...” Și castelul a sunat de vorbele lui... Era după Cosmin...

TANA: Ce zile mari! Ferice de cei ce le-au apucat!...

OANA: Ce e bun de la el e, și-a rămas și sub fratele meu Bogdan, și sub nepotul meu, acum...

TANA: Cu cine semăna?

OANA: Cu mine, bietul tata... Aducea și cu Ștefăniță, bălai și cu...

TANA: Nu și la suflet, Oană!

OANA: Eh, Ștefăniță e mai tânăr...

TANA: Eu nu sunt tânără?

OANA: O, da, tânără și frumoasă... și cu minte.

TANA: Ne-am luat de un an... și de șase luni

patul meu nu mai e al nostru...

OANA: Grijiile țării...

TANA: Și nopțile mele albe! În castelul de la Iași l-am văzut pe după gât cu Vochița comisului. Mi-a trebuit să-l înfrunt până s-o izgonesc din casa domnească...

OANA: Cu vremea se cumițește și el, doamnă.

TANA: Iar acum, de când a venit contele Irmski...

OANA: Ce vrei să spui?

TANA: Ia-i contelui sabia și pune-i o fustă... juri că e femeie!...

OANA: Ce-i drept, e cam plinuț în șolduri și subțirel în talie...

TANA: Un spion, Oană! Un spion plătit și de Sigismund, și de Ștefăniță... Eh, Doamne!... Tu, Oană, cum o duci cu Cătălin?

OANA: Slavă Domnului!

TANA: Viteaz în războaie și blând acasă... nu ca Ștefăniță... vârtej fără înțeles! (s-aude Ștefăniță țipând la cineva) Auzi-l, Oană, vine! Să ne-ascundem, să mergem... Hai, Oană, hai! Doamne, cum se întunecă!

OANA: Mâine va fi iar lumină...

TANA: Doar negura de pe mințile lui Ștefăniță nu se ridică!

OANA: Tana!

TANA: (ieșind amândouă) Mi-e drag, Oană... Mi-e drag încă, dar să nu dea Dumnezeu să piară și această picătură de iubire care mi-a mai rămas...

ȘTEFĂNIȚĂ: A, nu, nu! Nu, am spus! Nu vreau să știu de Polonia și de Sigismund!

ARBORE: Eu nu țin la foloasele leșilor și craiului lor, eu țin la folosul Moldovei și-al domnului meu... Nu mai avem pe nebiruitul Ștefan...

ȘTEFĂNIȚĂ: Atunci vă supuneți, Arbore!

ARBORE: Nu ne dăm îndărăt nici acum. N-avem pe bătrânul Ștefan, ci pe tânărul Ștefăniță, iscusit, îndrăzneț, viteaz, dar nu i-a sosit ceasul să fie ce-a fost al mare...

ȘTEFĂNIȚĂ: Hi! Hi!

ARBORE: Înainte era mare vrajbă în creștinătate, acum s-au mai schimbat lucrurile. Sigismund stă așa... (încărligă degetele arătătoare de la amândouă mâinile) cu nepotul său Ludovic al Ungariei și nici dihononia de altădată nu mai e între litvani și leși. Cu ungurii stăm bine de când Ștefan i-a bătut la Baia; cu turcii un dar, un peșcheș de 2000 de galbeni pe an și ne lasă în pace. De ce să nu întărim legăturile străvechi cu Polonia? Să fim bine și cu unii și cu alții...

Eseu

„Viața ca autosugestie” (1), dintr-o perspectivă filosofic - (critico) – literară...

a.g. secară

„ M o t t o - u l constructivist” care deschide cartea („Nici o scriitură nu poate fi despărțită de psihologia celui ce scrie”) te transpune într-o dilemă: sau accepți aceasta în abordarea autorilor de scriituri și/sau a scriiturilor sau... nu accepți întrutotul aceasta, urmând a căuta ulterior argumentele pentru a combate mai mult sau mai puțin moderat, ca la '48 sau ca la '89 o anumită teorie.

De pildă, cea a lui Dan Goglează, sintetizată în acest volum scris într-un riguros stil științific, de o anumită rigiditate, care a necesitat, din cauza caracteristicilor sale speciale, nu mai puțin de trei corectori.

Cine a asistat la lansarea cărții domniei sale de la *Biblioteca V.A. Urechia*, în prezența autorului (care a reușit o pledoarie convingătoare și surprinzătoare – pentru unii – în favoarea empatiei, raportată la inteligență), și apoi a suprapus „înregistrarea” (reprezentarea, proiecția) evenimentului asupra cuprinsului cărții nu a putut să nu observe că rigiditatea este îmblânzită de o ironie subtilă și de o mare dragoste pentru ceea ce înseamnă „om”.

Începutul cărții, urmând motto-ului, este semnificativ: „Întrebările privind viața omului au fost condiționate întotdeauna de reprezentarea a ceea ce mai degrabă ne dorim să fie ea, nemulțumiți de ceea ce știm că ar fi sau este și, mai ales, de cum o trăim concret în cotidian.”

Așadar, de la bun început, ni se atrage atenția că suntem sclavii unor clișee mentale, rod mai degrabă al orgoliului nostru greu de măsurat decât al adevărurilor mereu discutabile.

Principalul „vinovat” al perceperii noastre eronate a lumii așa cum este ea ar fi „Autosugestia”.

Daca te-ai orienta după lectura „Cuprinsului” aceasta ar fi o concluzie. Apărarea (sau, dimpotrivă, acuzarea) autosugestiei este întregul volum care are următoarele mari capitole: „Viața se autoreproduce”, „Primul cerc autosugestiv. *Cercus delicti*: corp-spirit”, „Suportul și instrumentele autosugestiei”, „Transele gândirii: creuzetul autosugestiv” și „Cercul autosugestiv afectiv și conștiința eului”.

Filosofia culturii (și implicit a istoriei) este abordată oarecum dintr-un unghi mai puțin mediatizat (poate și pentru că este și mai greu de înțeles de o populație din ce în ce mai „profund”

ideologizată de un sistem al superficialului): „Prinși în strâmtoarea lui „a fost” și „va fi” nu putem să nu cedăm sau să nu facem compromisuri justificabile din perspectiva supraviețuirii. Experiențele alese drept răspuns la fenomenele trăite pe timpul unei vieți corespund unor criterii de „adevăr”, emoționale, transmise din generație în generație și pe care ne străduim să le confirmăm. Patrimoniul acestor experiențe (trăiri) conține o colecție de sugestii profetice (uneori anxioase), cuprinse în înțelepciuni și sfaturi (interdicția repetării unor greșeli) care constituie fundalul hipnoid (autosugestiv) al unei culturi” (p. 7). „Mentalitatea unei culturi nu este altceva decât un mod procedural de a gândi și a răspunde la întrebările vieții, ele reflectând ceea ce se crede și nu ceea ce se află prin cercetarea de laborator. În selectarea mesajelor care trebuie transmise nu se ține cont de valoarea lor științifică, ci de calitatea de adevăr, pe care lumea o confundă în mod subiectiv, adesea, cu purtătorul lor (sursa). Într-o colectivitate, grupul intelectualilor produce desigur un număr impresionant de gânduri de o valoare științifică incontestabilă, însă acestea nu devin automat și mesajele acelei culturi sau societăți. De exemplu: teoria relativității a revoluționat gândirea științifică acum o sută de ani, însă din punct de vedere social, economic sau politic aceasta nu a adus nimic care să îmbunătățească cumva viața pe pământ. Viața este interesată de alte mesaje, și anume de cele pe care le produce singură!” (p. 8).

Mesajul lui Dan Goglează este unul deosebit de lucid: „În „mai binele” vizat de omenire s-a încercat, pornindu-se de la ceea ce se știe că este omul, să se cuprindă părțile constructive ale ființei umane și imaginea unei culturi despre ce se crede că ar fi trebuințele omului. Istoria este una a experiențelor (experimentelor!) făcute în acest și în care absența certitudinilor, susținută de paradoxul „nu suntem niciodată cu adevărat pentru că tocmai ne aflăm în schimbare”, a constituit fundamentul justificativ al speculației ideologice prin care „cei de sus” și-au impus, uneori cu forța, viziunile asupra „celor de jos”. Pesimismul, nihilismul sau ascetismul filosofico-religios au întreținut aceste imprecizii și au dobândit monopolul asupra definirii ființei umane, blocând accesul „celor de jos” la aceasta, mai ales prin nivelul abstractizării discursului folosit. Spațiul de joc creat între incertitudinea constatării „a ceea ce suntem” (răi și urâți) și halucinația unei stări „mai bune” (de milostivi și cumiți) a fost și este terenul pe care se desfășoară manipularea eternă, sursa legendelor despre noi, denumite uneori ideologii sau programe sociale” (p. 8-9).

Astfel, cartea este și un apel la luciditatea fiecăruia

dintre noi, care ajungem să gândim așa cum suntem manipulați de către marile trusturi mass-media. Așadar, sugestia autorului este să avem forța să ne asumăm responsabilitatea unor răspunsuri și în special „vinovăția în ceea ce privește destinul propriu” (p. 9). Atenție deci la toate informațiile primite! „Suntem o lume care trăiește la nivelul limbajului folosit la descrierea ei”, dar „și o lume de lumi circulare, în care orice gând sau cuvânt nou poate deschide o perspectivă sau produce o altă ordine, tot așa cum un gest poate schimba un conflict într-un parteneriat – sau invers.”

Una dintre concluziile trase: „Viața umană, așa cum am dezvoltat-o pe baza limbajului, nu mai poate exista și în afara lui”. Alta: „... fiecare dintre noi facem orice numai să avem dreptate, altfel ne-am destabiliza psihic” (p. 12). Altă concluzie: „Fiecare trăiește cu senzația că gândirea sa, ceea ce gândește la un moment dat, este proprietatea sa inalienabilă. Această iluzie este desigur o condiție a sănătății psihice, în fond o acordare la sine și o închidere etanșă a sistemului autojustificativ: am dreptate!” (p. 12).

Așadar, iluziile stau și ele la baza sănătății noastre psihice și este evident că autorul de cronici ori de prezentări de carte/cărți (nu) își face iluzii că textul său despre cartea altcuiva va lămurii în vreun fel „sensul existenței” în general! Și cronică de carte nu este decât „o comunicare”, o încercare de comunicare (cu celălalt autor, cu eventualii cititori ș.a.m.d.).

Dan Goglează scrie la începutul „Precuvântului II”: „Orice comunicare implică propria persoană și spune ceva despre modul de a simți o realitate în mijlocul căreia se află ceea ce definim a fi eul” completând ceea ce spuneau filosofi constructiviști (nu au probabil nimic în comun cu acel curent al artei din secolul al XX-lea, numit *constructivism*), citați la p. 10: „Indiferent ce spune cineva, aceea este o afirmație despre sine însuși”.

Evident, este un oarecare reduționism aici, textul subsemnatului, care s-ar fi putut intitula și „Exordiu la două precuvinte”, încercând să nu afirme chiar atât de multe despre mine însumi, ci cât mai multe despre intențiile autorului Goglează din cele două „precuvinte” care preced sinteza sa psihoterapeutică, această lecție epistemologică cu totul și cu totul remarcabilă.

Cartea este, într-un fel și un pseudo-jurnal, un jurnal indirect de psihoterapeut, al lecturilor unui psihoterapeut (surprinzător sau nu, pe lângă specialiștii în domeniu, sau în alte științe, sunt citați și mulți scriitori – a se vedea și bogata bibliografie).

La un moment dat află că sunt, la nivel de credință religioasă, un soi de creștin astrofizician (spune Heinz von Förster la p. 54: „Spune-mi ce crezi despre începutul universului (lumii) și eu îți spun cine ești. Dacă-mi povestești ceva despre broaște țestoase puse una peste alta, știu că ești un hindus, dacă începi cu Big Bang atunci ești astrofizician!”). Iar Vladimir Gheorghiu (p. 345) mă mai lămurește într-o privință: „Aproape că nu există un procedeu autosugestiv mai răspândit ca rugăciunea. Din când în când apar unele relatări care pun accent pe puterea cuvântului. Să sperăm că vom afla astfel ceva mai mult despre esența formelor de autoinfluențare decât din ceea ce ne transmit cărțile pseudoștiințifice... Biblia este un manual psihoterapeutic par excellence care alungă răul cognitiv central: îndoiala ce ar fi paralizat omenirea într-o indecizie prelungită”... Probabil este vorba despre toate cărțile sacre, dar este altă discuție aici...

La un moment dat aflăm ceea ce este „alexitimia” (p. 375): „... o incapacitate de a trăi emoțiile și sentimentele strâns legată și de o căutare deviată a înțelegerii lor, chiar de o teamă de a avea sentimente, ce pot fi considerate o slăbiciune sau pot fi asociate unor experiențe negative. Cel puțin 10% din populația lumii nu poate dezvolta sentimente ca fericire, tristețe, ură, bucurie, mânie sau frică, iar acest „daltonism emoțional” tinde să crească.”

La final autorul propune un exercițiu de relaxare (meditație) cu vocea sa, „ce poate fi descărcat gratis de pe site-ul: <http://psihoterapie.net/audio/o-sedința-de-relaxare-cu-dan-gogleaza.html>.

Desigur, în spațiul rezervat acestei rubrici dedicate cărților nu poți relata tot ce ai vrea să spui despre o carte, în cazul acesta atât de complexă, care lămurește, într-un fel special, scopul psihoterapiei: „Înțelegerea lumii începe (în ontogeneză) prin simțire, și nu prin gândire, iar dezvoltarea formei abstracte poate face ca orice „Îndepărtare de sine” (de centrul universului interior) să devină o rătăcire care să fie recuperată printr-o reîntoarcere la timpul inițial al trăirilor, depășindu-se ruptura cu începutul” (p. 13-14).

„Cine vrea să înțeleagă lumea sa și pe a altora – consideră D. Goglează – trebuie să parcurgă un proces de autoanaliză care să-l ajute la identificarea sau revitalizarea încorporărilor propriilor noțiuni și a emoțiilor care le-au făcut posibile.” (p. 14).

Astfel, fiecare va putea să spună precum Heinz von Förster: „Eu pot decide în orice moment cine sunt” și „Acționează astfel ca numărul posibilităților să crească!”.

Europa dintre mări

Revelația Nordului – Finlanda – expoziția din țara celor o mie de lacuri

Gheorghe Andreescu

Detest așteptările din gări și aerogări, cu tot ceea ce înseamnă contactul acesta prelungit și involuntar cu toți și toate, care-ți fură din plăcerea excursiei. Nu cred că același lucru l-am simțit și în aeroportul ce trebuia să ne transporte la Helsinki. Ne-am imbarcat într-un cochet avion finlandez: Jana Andreescu, Gabriela

Georgescu și Liliana Negoescu – nucleul de la Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” Galați și Mariana Cocoș, Eduard Costandache și cu mine – reprezentând Muzeul de Artă Vizuală Galați, de fapt, cei care au primit invitația de a expune în Finlanda, la care s-a adăugat prin plăcerea noastră, a tuturor, compania profesorului Gheorghe Negoescu, soțul Lilianei.

Cu lucrările sub braț, din avion în mașinile care ne așteptau, ne-am deplasat la Hauho, localitatea unde am organizat repede și eficient expoziția ce s-a desenat ca una, deși diversă, valoroasă prin conținut.

Încă din aer, privind conturul fascinant dintre apă și pământ și apoi în mașină, pe autostrada flancată de nesfârșite păduri, luminate curios de o imensă orgă ireală pentru acea noapte, la acea oră, am fost tulburați profund, am luat contact cu o lume străină,

stranie pentru noi, dar cu atât mai interesantă. Cred că același lucru l-au simțit și colegii mei, deoarece dialogul era sporadic, locul primordial ocupându-l uimirea, fascinația, contemplația.

Prima plimbare, prima ieșire în natura plină de necunoscut a fost și cea mai emoționantă. Am vizitat prima dată complexul expozițional, cu lucruri interesante, dar nu nemaivăzute. Șocul mare l-au constituit lacul și pădurile, drumurile și vegetația foarte densă și colorată, casele și oamenii, dar mai ales cerul. Cerul schimba culoarea tuturor lucrurilor din jur. De exemplu: lacul putea fi de un verde închis spre negru sau negru cu tente violete și asta la intervale scurte. Pădurea putea să se detașeze, să fie parcă decupată ca în efectele 3D sau să fie masă compactă cu lacul sau cerul. Câmpul, da câmpul cu grâul mare și înalt, din luna august, capătă o iradiere de o căldură specială pentru acele locuri cu temperaturi de maxim 12°C.

Au fost luări de contact prin multiplii noștri pori de recepție: vizuali, tactili, auditivi; au fost momente când în plimbările de după mese vorbeam puțin și fotografiam mult, au fost momente când te simțea o persoană cu caracteristici noi, ce parcă își aveau obârșia acolo unde este loc pentru liniște, recreere, frumusețe și civilizație. Da, ne-am simțit parcă renăscând pe tărâmurile de poveste, într-o țară curată, dar prea liniștită pentru felul nostru de a fi, o țară aparținând unei civilizații la care noi tindem, închipuindu-mi cum ar arăta locurile noastre, țara noastră, cu peisajul divers și minunat dar cu ordinea, curățenia și disciplina finlandeză.

Probabil că cer prea mult sau probabil că este prea mult și pentru finlandezi care viețuiesc pe un teritoriu mult mai mare ca România și sunt numai 5 milioane de locuitori și pe multe case vezi inscripția „De vânzare”. Dar asta este problema lor.

Gazdele, drăguțe și serioase în tot ceea ce întreprindeau, ne-au ospătat cu un meniu de 25 euro pe zi, cu cele mai diverse, inventive și nu întotdeauna pe gustul nostru preparate de pește, sucuri sau alte băuturi foarte apreciate pe plan local, bineînțeles nealcoolice.

Plăcerea de a bea o bere sau un pahar de vin era un act care costa destul de mult și puteai să-l obții numai din aeroport. Apropo, nu am văzut restaurante în niciun oraș, nici chiar în Helsinki, un oraș care seamănă întrucâtva cu Bucureștiul,

mult mai curat, cu o circulație mult diminuată și bine reglementată, mai liniștit. Nu am găsit un loc unde să poți bea o bere cu guler, dar care să aibă mai mult de 1,5⁰. Probabil nu am căutat îndeajuns, dar nu pentru asta am venit noi acolo, nu?... Am venit să expunem într-o țară foarte primitoare cu artiștii, o țară care are o tradiție bogată în artă, cu muzee impresionante, cu galerii de artă, cu lucrări interesante și valoroase.

Am vizitat mult, gazdele ne-au plimbat cu mașinile și în locuri unde se face plajă și baie, la o temperatură de 10⁰ – 12°C și o apă de până la 10°C. Tinere finlandeze se simțeau excelent în apa în care te curentai dacă băgai numai mâna.

Cât despre expoziția noastră, aprecierile cele mai pertinente nu pot veni decât de la Mariana Cocoș, cea care a expus alături de noi, dar a fost și un atent și prețios observator al fenomenului în sine, al escapadei noastre finlandeze.

Şase artiști români în Finlanda

Mariana Tomozei-Cocoș

Zborul peste fiorduri este un spectacol în sine dacă vizibilitatea e bună, dar chiar în caz contrar însăși ideea că ești suspendat în spațiu deasupra lor îți induce o emoție specială, aceea că intri într-un tărâm privilegiat, care iese cumva din realitate. Într-adevăr, meleagurile finlandeze - unde au petrecut câteva zile, în august 2008, șase artiști gălățeni - și-au păstrat o anumită amprentă magică chiar după ce am coborât pe pământ și i-am cunoscut pe localnicii civilizați și primitivi.

De unde vine această senzație de feerie pe care am păstrat-o ca impresie atașată spațiului finlandez? E greu de spus. Dar cred că unduirea holdelor mătăsoase, cerul de un albastru limpede, regăsit în culoarea lacurilor, petele de un verde întunecat al pădurilor și în special o liniște ca o melodie fermecătoare, ce cuprinde aceste întinderi netulburate de zgomote brutale, constituie un posibil răspuns.

Hovinkartano Art Exhibition Centre – Hauho - Finlanda. Un centru de artă contemporană situat la 130 km de Helsinki, într-un spațiu neconvențional (o veche fermă) a cărui vechime probată documentar este comparabilă cu cea a multor orașe de la noi. Înconjurat de păduri, de lanuri de grâu și de lacuri (normal, deoarece e vorba de Finlanda), imaginea centrului Hovinkartano se asociază imediat în mintea vizitatorului cu verdele scânteietor

al pajiștilor, cu cel al pădurii, susținute mereu de întinderile galbene ale lanurilor și de albastrul apelor. Dacă însoțim această paletă cromatică de liniștea incredibilă a locului, (și mașinile turiștilor care ajung acolo par a face mai puțin zgomot decât în alte părți) și de calitățile umane deosebite ale oamenilor, avem o succintă descriere a acestui lăcaș artistic condus cu profesionalism de d-na Riitta Tarvainen. Aici au fost invitați să deschidă o expoziție, într-un ambient original unde tradiția și modernitatea conviețuiesc armonios, șase artiști gălățeni: Jana și Gheorghe Andreescu, Mariana Cocoș, Eduard Costandache, Gabriela Georgescu și Liliana Negoescu.

Ateliere de sculptură, ceramică, grafică, dar și un spațiu amplu, (într-o construcție tradițională

din lemn, cu două nivele) unde s-a desfășurat Simpozionul Internațional «Never Heard», aflat la a III-a ediție, iată compania în care s-a aflat expoziția celor șase plasticieni, deschisă sub egida Muzeului de Artă Vizuală din Galați. Trebuie să precizăm că, situată în principala clădire a complexului, expoziția artiștilor gălățeni a stat în vecinătatea expozițiilor unor artiști finlandezi și a numeroase piese de artă decorativă (mobilier, ceramică, sticlă etc.) din secolele al XVIII-lea – al XIX-lea, care fac parte din colecția conacului.

Din cele nouă săli de expunere, două au fost ocupate de lucrările gălățenilor. Gheorghe Andreescu a expus o amplă suită de lucrări în alb-negru, evocând, cu accente ușor suprarealiste, clădiri vechi, spații cu o notă fantastică, scenografii unde natura și dramele umane reconstituie o memorie a timpului.

Lucrările Janei Andreescu s-au impus prin unitatea ansamblului, dar mai ales prin rafinamentul execuției și expresivitatea compozițională, reținând privirea datorită subtililor nuanțe de griuri-aurii unde tonurile se topesc în transparențele culorilor de apă.

Liliana Jorică Negoescu a realizat un dialog între peisajele desfășurate în arhitecturi suspendate în lumină și seria de compoziții sugerând simboluri și efecte de frescă veche în nuanțe discrete, cu o picturalitate îmbogățită de suportul realizat într-o tehnică proprie artistei.

Structurate de un desen precis și expresiv, compozițiile Gabrielei Georgescu transfigurează imagini din natură, locuri pitorești, dar și figura

umană, aducând o interpretare personală care reunește finețea facturii și lirismul mesajului.

Desenele lui Eduard Costandache aveau o dublă valență: configurarea spațialității provenită din practica sculpturii, dar și calități grafice care includ accente de umor susținute de o inteligentă rezolvare plastică.

Lucrările semnatarului acestor rânduri sugerau prin jocul de umbre și lumini un loc al interferenței între natură și artă, transpus vizual prin elemente expresioniste.

Să mai amintim că «trecerea» gălățenilor prin acest îndepărtat, dar primitiv lăcaș nordic a rămas marcată și de ampla instalație realizată și integrată de Gheorghe Andreescu în cadrul expoziției «Never Heard».

Ignorarea lui *Eminescu* impune o nouă lege organică

Grid Modorcea

prezența câinilor maidanezi pe toate drumurile României, o realitate cu care românii s-au obișnuit. Am fost întrebat odată, în Parcul Schurz din East River, unde sunt spații speciale rezervate câinilor mici, mijlocii și mari, cum sunt tratați câinii la noi, în România. Și i-am răspuns: ca și pisicile, ce era să spun, știind cum sunt tratați câinii la noi și cum sunt aici, la americani, ca niște regi. La noi se practică o masacrare mai mult sau mai puțin mascată. Dacă i-aș fi spus așa ceva, ar fi fost un dezastru pe chipul omului, așa cum mi s-a întâmplat o dată, când am discutat pe stradă cu o doamnă care ținea în lesă un cățel („Doamna cu cățelul”) și am făcut greșea să-i spun cum se ocupă la noi primăriile de câini.

Deci o formă de masacru este ignorarea sau crima morală. De pildă, ignorăm Codul Hays, care stipulează controlul american asupra pieței filmului, de aceea e o minciună pernicioasă faptul că „filmul românesc e pe val în America”. Ministerul Culturii și UAP îl ignoră pe sculptorul american de origine română

Constantin Antonovici, care sărbătorește în curând centenarul, apoi pe artistul plastic și scriitorul elvețian de origine română Mircea Ciobanu, care a trecut în lumea celor dreپți de 20 de ani! Sau un alt exemplu imediat este ceea ce face ICR, de când îl are la conducere pe Pataharbici. Dă poruncă ca Eminescu să nu fie sărbătorit nici în ziua lui de

naștere. Am arătat nu o dată ce monstru poate fi ignorarea și revelăm faptul că ea, ignorarea, a devenit o trăsătură de caracter a românilor de azi. Acest lucru îl acuza și Herta Müller, poate de aceea nu prea este iubită de românii de acasă.

Ignorarea are zeci de fețe. Poți să ignori

naștere. Îl ignoră. Apoi ați auzit vreun ministru, vreun parlamentar, pe președintele țării, care l-a uns din nou în scaun pe Pataharbici, sfidând memoriul a 200 de intelectuali din țara și străinătate care au cerut schimbarea monstrului, că se revoltă, că sunt jigniți de această decizie absurdă a ICR de a nu-l sărbători pe Eminescu?!

1. O știre de ultimă oră îmi spune că l-a sărbătorit Consultatul Român, însă în mod clandestin, adică cu lista de invitați, fără niciun anunț prealabil, de parcă se ferește să nu se afle! Acest lucru spune multe despre felul cum se face politică la noi, fiindcă asta nu mai e cultură, ci incultură, o formă mascată de ignorare, de crimă morală! Așa cum este și comportarea ICR, strigătoare la cer!

2. Cum e posibil ca atâția parlamentari, atâția guvernanți, atâți ambasadori și funcționari ai ambasadelor să nu fie revoltați de ignorarea pe care o practică ICR în privința lui Eminescu și a altor valori românești care nu-i sunt pe plac monstrului?

3. Discutam recent, la o lansare de carte la „Barnes & Noble”, cu un editor spaniol, dacă Spania face o astfel de politică față de Cervantes sau Portugalia față de Camoes, așa cum, atunci când discuți cu un scoțian, nu-ți vorbește decât despre poetul lor național, Robert Burns. Despre cine să vorbim noi, românii, când ne vedem între noi sau cu ne-românii, despre Pataharbici, Liicheanu et co. sau despre Eminescu? Este cumva Cărtărescu lui Manolescu sau Norman Manea, un alt idol al lui Manolescu, una cu identitatea noastră națională așa cum este Eminescu?

Aș introduce un criteriu estetic, moral și național, ca o nouă lege organică: în România, un președinte, un guvern sau un parlament să fie judecați în raport cu Eminescu. Ce-au făcut ei în mandatul lor pentru Eminescu. Fiindcă a face un lucru bun pentru Eminescu, înseamnă a-l face pentru România. Pentru imaginea ei în eternitate.

Expresii celebre

„Statuia vorbitoare a lui Pasquino“ „La statue parlante de Pasquino“

Theodor Parapiriu

Pe la jumătatea secolului al XV-lea, preocuparea excesivă a papilor, de întărire a Statului Pontifical, conduce la instituirea unui regim de control polițienesc asupra vieții politice și sociale. Situația creează condiții pentru apariția unor satire în versuri, texte scurte, care consemnează cu ironie devastatoare, aspecte din activitatea titularilor în Sfântul Scaun. Autorii anonimi sunt, adeseori, poeți mercenari, angajați de unii prelați sau de nobili, să bârfească pe subiecte incomode pentru papi și pentru favoriții lor, demascându-le lăcomia, ignoranța, imoralitatea, ambiția, lipsa de scrupule. Formulele versificate sunt simple, dar de-a dreptul explozive, în sensul comunicării de adevăruri jenante, umilitoare: (lui Nicolae al V-lea, 1447-1455) „Pe când domnește Nicolae, papă și-asasin/ la Roma-i mai mult sânge decât vin.”; (lui Calixt al III-lea, 1455-1458, pentru nepotism) „Apostolilor săraci o biserică/ le-a lăsat Crist;/ ca pradă pentru bogații săi nepoți/ ea le-a fost dată de bunul Calixt.”; (lui Inocențiu al VIII-lea, 1484-1492, pentru libertinaj și simonie) „Laudă lui Inocențiu să-i aducem degrabă,/ că obositei sale țări i-a înmulțit copiii/ Opt bastarzi și opt fetișcane a adus pe lume:/ părinte al patriei îl vom putea numi de-acum înainte.” etc. (Claudio Rendina, *Papii, Istorie și secrete*).

În 1501, o statuie mutilată din marmură, plasată lângă palatul Braschi, botezată Pasquino, după numele unui personaj popular pentru glumele sale acide, devine „vorbitoare”, fiindcă pe postamentul ei erau lipite hârtii cu celebrele satire. Efectul este cel scontat: „Se povestește că sârmanul Adrian al VI-lea ar fi vrut să sfârâme acea statuie mutilată pe care romanii își lipeau mesajele lor în versuri și să-i arunce resturile în Tibru; se pare că ar fi fost convins să renunțe de ducele de Sessa care, după cum relatează Giovio, cu mult tact și iscusință, a

spus că nu trebuie să facă așa ceva, adăugând că Pasquino, chiar și de pe fundul râului, cu ajutorul broaștelor, nu ar fi tăcut.” (idem).

Popularitatea lui Pasquino este enormă.

Pentru înlesnirea exprimării sale, îi sunt asociați interlocutori în dialoguri inflamante, tot din categoria statuiilor vorbitoare – Marforio, Madonna Lucrezia, abatele Luigi, dar numele lui Pasquino intră în notorietatea substantivului comun care marchează o specia literară. „Pasquinatele” alcătuiesc o excepțională istorie satirică a Romei papale, în care sunt consemnate evenimentele și faptele, cu haz de necaz, cu scânteietor cinism și cu declarată revoltă, iar câteodată, cu invidie calomniatoare sau cu delicată compasiune. Iată câteva: (lui Paul al III-lea, 1534-1549) „În acest mormânt zace/Un vultur lacom și rapace,/El a fost Paul Farnese,/care n-a dat vreodată, ci doar totul a luat./Rugați-vă pentru el: săracuțul, de indigestie a murit.”; (lui Pius al IV-lea, 1559-1565) Marforio: „... Și-atunci, ce-i cu Reforma? Pasquino: Ssst, taci, că doarme!”; (lui Clement al VIII-lea, 1592-1605) Marforio: Ce crime făcuse familia Cenci, după părerea Sfântului Părinte Aldobrandini? Pasquino: Avea prea multe parale.”

(ibidem).

După proclamarea regatului italian și a Romei drept capitală a sa (1861) pasquinatele scad considerabil în virulență (cu excepția momentului legat de bula despre inviolabilitatea papei, 18 iulie 1870), până la nivelul de propunere ipocrit împăciuitoare de la sfârșitul Anului Sfânt (1900, papa Leon al XIII-lea, 1878-1903): „Să facem pace, Sfinte Părinte,/ ce-a fost a fost... să ne dăm mâna/ și Domnului să ne rugăm fierbinte.” (ibidem). Noile forme de media promovează altfel mesajele lui Pasquino - zvonuri, știri, informații neconfirmate etc. **„Statuia vorbitoare a lui Pasquino” desemnează metaforic un autor necunoscut al unui text care critică vitriolant aspecte din societate sau referitoare la persoane publice puternice.**

Dionis – în „afară” lumii proprii

Nicoleta Crânganu

R o m a n t i s m u l a instituit în artă sentimentul neantului, nevoia de limitare, idealul, dezavuarea lumii concrete și relative. A explorat sentimentul singurătății existențiale, ce va deveni obsedant în toată perioada modernă, căpătând, la mijlocul secolului al XX-lea,

formele absurdului. Lumea nu mai este coerentă și miraculoasă, naivitatea primordială se pierde, fiind înlocuită cu o atitudine critică, acolo unde lumea era contemplată cu mijloacele gândirii mitice. Aventurile eroilor romantici se configurează spațial, dar se dizolvă reflexiv, căci călătoria devine o metaforă a căutării, dar și a condiției umane a unor inși aflați permanent „afară”.

Un singuratic, un marginal, un nemulțumit de propria condiție este eminescianul Dionis, din nuvela Sărmanul Dionis, condiția eroului fiind transpusă în termeni spațiali, însă spațiul nu este nici coerent, nici miraculos, căci a devenit omogen, fără locuri privilegiate sau însuflețite, de unde și nevoia de ieșire din spațiu.

Dincolo de dimensiunea cognitivă a călătoriei lui Dionis, conotațiile textului o instituie și ca experiență a sacrului, într-un timp desacralizat. Spațiul ficțional din „Sărmanul Dionis” este omogen. Nu există locuri privilegiate, nu există semne. Dionis se simte străin în lumea pe care o cutreieră. Singurătatea îi acutizează nevoia de evadare, se refugiază în lumea cărților ca formă de compensare a condiției sale marginale: chiar și într-un București murdar, cu „stradele nepavate, strâmte și noroioase”, cu „bălțile de noroi ce împoșcau cutezătorul”, Dionis este „afară”. O sugerează modul în care, ajuns la cârciumă, „se apropie să se uite”. Intră în ele din urmă, însă, „la aroma îmbătătoare a unei cafele turcești”, face „c-un creion un calcul matematic pe masa veche de lemn lustruit” și surâde. Este un surâs în sine, ca și lumea abstractă ale cărei urme le lasă pe masa cârciumei. Viețuirea sa în sânul unui București pe care nu îl iubește și pe care îl vede în culori negre, singurătatea sa, nevoia sa de iubire, îl definesc ca fiind în afara spațiului contingent, chiar

dacă îl vedem plimbându-se pe străzile orașului sau locuind într-un cartier al acestuia.

Spațiul în care pătrunde ca să se apere de ploaie este, potrivit tradiției literare și arhetipale românești, unul malefic. Cârciuma, hanul sunt locuri rele, căci acolo se dezlănțuie forțele răului, ele fiind nu rareori imagini ale haosului. Așa se întâmplă la Slavici, Caragiale, Rebreanu și, paradoxal, Sadoveanu, căci aglomerarea umană, moartea care nu rareori invadează spațiul, focul care nu purifică, dezlănțuirea pasiunilor, toate sugerează lipsa unei ordini prestabilite, sacralizante, deci, dacă ar fi să ne raportăm la „Sacrul și profanul” lui Mircea Eliade, aceste popasuri sunt opuse cosmosului ordonat, deci reprezintă haosul, în care teama, angoasele își fac lucrarea, deseori prin imaginea fantomelor, a spectrelor sau a altor entități desemnând partea întunecată a lumii. Natura eteroclită a cârciumei este în concordanță cu natura haotică a acesteia și în nuvela eminesciană: „pe la mese se zăreau grupe de jucători de cărți, oameni cu părul în dezordine, ținând cărțile într-o mână ce tremura, pleznind din degete cu cealaltă înainte de-a bate, mișcându-și buzele fără a zice o vorbă și trăgând din cafeaua și berea ce li sta dinainte – semn de triumf! Dincolo unul scria cu cridă pe postavul verde al biliardului; unul cu pălăria naltă pe ceafă și cu mâinile unite pe spate, c-o țigară lungă în gură a cărei independență era mărginită numai de buzele individului”.

O lume larvară, nici imuabilă, nici mișcătoare, ci care viermuiește, semn al fricii de moarte după Gilbert Durand. Viermuiala însă vine și cu sugestia haosului, căci mișcările dispartate ale personajelor nu se pot coagula într-un sens, nimic nu poate ordona deci spațiul. În Sărmanul Dionis, însă, cârciuma nu îl poate atinge pe erou, chiar în interiorul acesteia (unde intrase ca să se apere de ploaie), el este de fapt tot „afară”. Mulțimea pestriță a locului nu îl interesează, el nici măcar nu o privește, ci rămâne întors în sine, în gândurile și calculele sale. Biografia pe care i-o face naratorul subliniază că aceasta este condiția eroului în sine: „copist avizat a se cultiva pe apucate”, el nu urmează linia prometeică a culturii, rațională și progresivă, ci se preocupă de „lucruri mistice” și „subtilități metafizice”. Spiritual, tot „afară” se află. Este, am mai spus-o, orfan, cu tot cortegiul de frustrări pe care îl presupune această condiție, sărac, incapabil a se adapta. Eminescu

Confluente culturale • Confluente culturale • Confluente culturale

pune ecuația personalității și a condiției lui Dionis în termenii iubirii: între aspirația spre iubire și imposibilitatea trăirii ei, în „această ordine a realității”. Înstrăinarea sa forțată de lume corespunde deci „acestei ordini a realității”, personajul (odată cu naratorul textului) sugerând posibilitatea împlinirii într-o altă ordine a realității, ordinea adevărată, căci, dacă ne raportăm la Bucureștiul mizerabil, la motivul cărciumei, ploaia și însingurarea eroului, această ordine a realității este haotică. Aspirațiile lui Dionis trebuie să o depășească.

De altfel, protagonistul pare a se sufoca în spațiile strâmte în care îi este dat să poposească: „Casa lui de pustnic, un colț întunecos și painginit din arhiva unei cancelarii, și atmosfera leneșă și flegmatică a cafenelei – asta era toată viața lui”. Drumul spre casa eroului și împrejurimile acesteia sugerează tot haosul: grădinile pustii, casele putrede, ferestrele sparte, treptele lipsă, ușile deschise configurează un spațiu al hazardului, în care sacrul nu are cum să se reveleze, iar pașii lui Dionis în această lume par mai degrabă niște defrișări de terenuri sălbatice (vezi „hățișul grădinii”), decât instituirea aceluia „acasă” cunoscut și familiar (heimlich, în termenii lui Freud). Față de locuința din centrul lumii, imago mundi, locuința lui Dionis și împrejurimile acesteia par mai mult imagini ale trecerii, dacă nu chiar ale infernului. Față de hățișul iluminist, unde eroii își croiesc drum, luminând spațiul și raționalizându-l, hățișul romantic al lui Dionis nu poate fi ordonat, nici luminat, ba imaginea camerei copistului întărește această impresie de incontrollabil: pereții ei sunt negri de șiroaiele de ploaie care curg prin pod, mucegaiul verde se înstăpânește în spațiu, lemnul cercevelor e putred, cărțile vechi ce „dormeau” într-un colț al încăperii, patul improvizat și, peste toate, păianjenii care leagă parcă odaia. Totul pare a sta sub semnul unei mișcări haotice, lente, dar supuse inexorabil timpului, căci, îndată ce Dionis aprinde lumina, incapacitatea locuinței de a apăra de haos răsare în toată infirmitatea ei: „Iarna, de gerul cel mai amarnic, trázne grinda din odaie, crășcau lemnele și pietrele, vântul lătra

prin gardurile și ramurile ninse”. Locuința nu poate fi deci spațiu al hierofaniei. „Această ordine a realității”, supusă timpului, este, pentru Dionis, hazardul care combină lucrurile, lăsându-le pradă degradării și morții. În căutarea sa, eroul trebuie să se îndepărteze de acest loc.

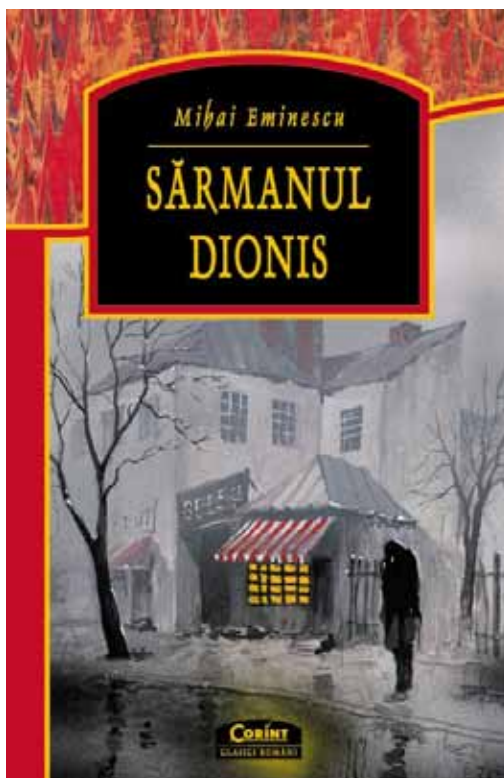
Al doilea spațiu care circumscrie aventura eroului este al curții lui Alexandru cel Bun. Semnele haosului se văd chiar și acolo, căci, în drum spre casă, Dionis descoperă aceeași umanitate pestriță, ca și în cărciumă, doar că în alt sens: un cavaler trece pe stradă, lăsând să i se vadă sabia, alții sar gardurile și pătrund în grădini, câinii urlă la lună etc. Lumea este disipată, incapabilă de a-și găsi centrul. Nici în vremea lui Alexandru cel Bun, condiția eroului nu este convenabilă. El locuiește într-o „chiliuță din

casele unui boier mare” și învață de la Ruben cum să descopere tainele lumii, folosindu-se de cartea și de numărul magic șapte.

În acest sens, vorbim despre un alt spațiu, ascuns: un spațiu care, aparent, este o chilie de călugăr, în realitate fiind o peșteră infernală. Nu este un spațiu sacru, căci metamorfozele conduc universul ordonat în care se întâlnesc Dan/Dionis și maestrul său, spre un spațiu haotic: „casa se prefăcu într-o peșteră cu pereții negri ca cerneala, lumânarea de ceară într-un cărbune plutitor în aer, în mijlocul cărora tremurau într-un fluid luminos și vioriu draci mici spânzurați de coarne, care zupăiau din piciorușe”.

Lipsită de consistența unui topos recognoscibil, lumea lui Dan este la fel de lipsită de rațiune ca și a lui Dionis. El trebuie să evadeze și de aici, cu atât mai mult cu cât erosul care ar trebui să configureze cosmosul, așezându-se în centrul său, nu-și poate exercita funcțiile regeneratoare.

Chiar și după ce, transformat în umbră, cu iubita sa, Maria, Dan reconstruiește spațiul, al treilea topos al aventurii eroului, locul tot haotic rămâne, chiar dacă sugestia paradizică ar trebui să și-o aproprieze și pe cea de ordine. Paradisul lui Dan/Dionis nu este ordonat. El se naște dintr-o „închipuire urieșească” și se subordonează celor doi sori și trei lune, copacii, plantele, viețuitoarele,

Confluente culturale • Confluente culturale • Confluente culturale

munții (din care își construiește un castel), apele fiind așezate după bunul plac al fanteziei creatorului lor. Dar, dacă, pentru omul religios, spune Mircea Eliade, „manifestarea sacrului întemeiază ontologic Lumea”, lumea textului eminescian, lumea „dionisiacă”, nu se subordonează unei manifestări a sacrului, ci unei voințe individuale, cea a lui Dan/Dionis. În consecință, spațiul, ca lume a eroilor, este lipsit de centru. S-ar putea obiecta că centrul este tocmai doma lui Dumnezeu, loc al interdicției. Dinspre această domă nu vine însă niciun răspuns. Pentru omul mitic centrul este locul comunicării dintre sacru și profan, nu loc al interdicției. Acesta apare în basme și, odată încălcat, conduce eroul spre aventura existențial-inițiativă a refacerii echilibrului inițial. Or, nu este cazul lui Dionis. Ca și eroul de basm, el încalcă, în felul lui, interdicția, prin gândul blasfemiator, însă aceasta nu generează călătoria inițiativă, excepțională, ci, dimpotrivă, coborârea pe un pământ haotic, în care imperii minuscule își dispută întâietatea, indiferent că fac parte dintr-o planetă contemplată de la distanță de erou, fie că se luptă într-un mărgăritar așezat la gâtul Mariei. Dacă munții din care își construiește castelul eroul ar putea fi asociați cu axa lumii și centrul, absența oricărei referințe la un sacru exterior anulează această semnificație, căci doar hierofania poate valida natura privilegiată a unui topos.

Natura haotică a spațiului vine dintr-o memorie semantică ce amestecă sugestii de basm, de text hagiografic, de text sacru. Toate se așază peste pretențiile iluziei realiste: dacă, înainte de călătoria interstelară, Dionis se înscria într-un spațiu configurat ca aici și acum – oraș cunoscut – București, chiar dacă mizerabil, locuri cunoscute – cârciuma, odaia eroului, străzile, grădina părăginită, lucru valabil și în cazul lui Dan, în lună, spațiul păstrează urme ale altor spații, gândite ca atunci și acolo: insulele care se înalță „cu scorburi de tămâie și cu prund de ambră” amintesc de imaginea biblică a paradisiului ceresc, verdeața nestrăbătută duce cu gândul atât la paradisul terestru al pădurilor virgine, ecouri ale călătoriilor iluministe, cât și la pădurea din basm, în care, nu rareori, eroii se rătăcesc. Îngerii care duc rugăciunile muritorilor către Dumnezeu trimit cu gândul la spațiul biblic al locuirii divinității, imaginat naiv ca palat în care Yahve primește rugăciunile oamenilor. Întreaga pauză descriptivă ce construiește imaginea fericirii absolute are parfumul textelor sacre și al basmelor, fără a putea fi totuși asociată cu acestea, căci spațiul este lipsit, în primul rând, de divinitatea ordonatoare

și creatoare. Doma veșnic închisă, impenetrabilă și misterioasă sugerează un Dumnezeu ascuns, care, prin gândul blasfemiator al lui Dan/Dionis, devine un Dumnezeu de prisos (Deus otiosus).

Spațiul eterogen, în care se amestecă elemente ale basmului, textelor sacre sau chiar oculte, absența unui factor ordonator sacru, delegarea forței cuvântului (atribut al lui Dumnezeu) către Dionis (căci îngerii îndeplinesc ceea ce dorește chiar înainte de a rosti), echivalentă cu delegarea sarcinilor sacre, fac din spațiul nuvelei „Sărmanul Dionis” un spațiu lipsit de consistență și ordinea cu care îl încarcă omul religios. Totuși, aventura sa se structurează în termenii credinței, pe care o pune însă sub semnul întrebării.

Trecerile de la un nivel la altul nu reprezintă deci asumarea unui loc privilegiat, stabil în care Dumnezeu se revelează, ci a unui spațiu care se omogenizează prin pierderea coerenței, între niveluri nefăcându-se nici diferențieri calitative, nici de substanță. Dan/Dionis nu-l poate recunoaște pe diavol tocmai pentru că nici spațiul privilegiat, nici auxiliarii tradiționali ai eroului nu își mai pot găsi locul în această lume haotică.

Călătoria lui Dan/Dionis se instituie astfel ca o căutare a unui spațiu privilegiat, cunoscut din textul hagiografic, din cărțile mistice, din basme, față de care eroul nu poate fi decât „afară”. În ciuda întoarcerii în Bucureștiul mizerabil și la iubirea Mariei, în ciuda unei aparente împliniri fericite, eroul va rămâne afară. O sugerează finalul autoreflexiv al textului, care presupune căutarea unei lumi pe care naratorul (?) și-o amintește, dar la care nu mai poate să ajungă. Ea confirmă astfel obsesia căderii în istorie, ca o cădere din paradis. Alături de timpul care l-a izgonit pe omul romantic din veșnicie, spațiul l-a izolat în haos. Un haos în care eroul nu dorește să se întoarcă, dar din care nu mai poate ieși odată ce timpul a început să curgă, de unde și epitetul din titlul nuvelei...

Bibliografie:

1. CAPPRETINI, Gian Paolo. *Semiologia povestirii*, Constanța: Pontica, 2000, 199 p.
2. CULIANU, Ioan Petru. *Eros și magie în Renaștere*. 1484, Iași: Polirom, 2003, 456 p.
3. DURAND, Gilbert. *Introducere în mitodologie*, Cluj: Dacia, 2004, 212 p.
4. DURAND, Gilbert. *Structurile antropologice ale imaginarului*, București: Univers, 1977, 600 p.
5. EMINESCU, Mihai. *Proză literară*, București: Minerva, 1981, 304 p.

Australia modernă și „rădăcinile” ei gălățene

Eugen Drăgoi

Titlul unui astfel de articol le va părea multora bombastic, cititorii constanți sau de ocazie ai revistei *Axis libri* întrebându-se cu mirare: ce legătură poate avea orașul nostru de la Dunăre cu Australia, un continent situat la mii de kilometri depărtare? Ei bine, curioșii vor afla că, da, există o legătură istorică între Galații în care viețuim și realizarea statului modern Australia. Este o poveste frumoasă, dar adevărată. Și ca pe orice poveste, începem prin

a-i depăna șirul cu „A fost odată ca niciodată...”.

A fost în Galați, în prima jumătate a secolului al XIX-lea un preot, numit *Gheorghe Teodorescu*. Nu era un „popă” oarecare, ci un cleric învățat și respectat. Originar din județul Botoșani, unde a văzut lumina zilei în anul 1826, s-a școlit în vestitul seminar de la Mănăstirea Socola (Iași), unde a fost coleg, între alții, cu Iosif Gheorghian, mai târziu episcop al Dunării de Jos (1879-1886), iar după absolvire a funcționat ca profesor la Școala din Pomârla, județul Botoșani. Cu sprijinul vestitului protopop de Tecuci și mare patriot, *Gheorghe Dimitriu-Hogaș* (tatăl scriitorului Calistrat Hogaș) tânărul Teodorescu se căsătorește cu *Zoe*, cea mai mică fiică a serdarului George Stanciu din Pechea, de a cărei frumusețe a fost sedus și cu care a avut o căsnicie fericită și trainică.

Înfințându-se în Moldova, în anul 1846, *școlile catehetice ținutale*, în orașele reședință de ținuturi, la Galați este numit catehet Gheorghe Teodorescu. Astfel de școli pregăteau candidați pentru seminarele teologice. Este hirotonit diacon la biserica Sf. Spiridon, apoi preot la biserica Sf. Haralambie și protoiereu la despărțământul al II-lea din ținutul Covurlui (1 octombrie 1858- iunie 1860). În calitate de protopop, pe lângă administrarea vieții bisericești, îndeplinea și funcția de ofițer al stării civile, judecând și procesele de divorț. Din anul 1864 se transferă la biserica parohiei Mavromol, unde slujește până la moarte (1901). În vremea aceea a fost singurul preot cu școală superioară din tot ținutul Covurlui și era mult apreciat de elita gălățeană.

Cel de-al treilea fiu din cei cinci copii (două fete și trei băieți) ai preotului Teodorescu, *Vasile* (Basile), este veriga de legătură cu îndepărtata Australie. După mai multe călătorii în lume, făcute pe apă, s-a îndreptat spre Australia, așezându-se în portul Adelaide. Acolo s-a căsătorit cu o irlandeză, Annie Tanner și și-a schimbat numele din Teodorescu în Theodore, devenind cetățean australian, în 1886. Era epoca febrei căutătorilor de aur, cărora li s-a adăugat și gălățeanul Basile, dar fără vreă reușită. Cel de-al doilea din cei șase copii ai lui Basile a fost *Edward Granville*. Acesta este considerat unul dintre fondatorii Australiei moderne și, după aprecierile unui adversar politic, „cea mai bună minte financiară din emisfera sudică”. A deținut funcțiile de prim-ministru al statului Queensland și vicepremier al Australiei.

Ascensiunea sa politică a plecat însă de jos, cum s-a întâmplat cu mulți din fiii de emigranți în Australia.

De la tatăl său, Basil Theodore, mărturisirea adesea marele politician, a învățat aceste cuvinte: „Adevărul te va elibera iar cunoașterea îți dă încredere în tine însuși; luptă pentru drepturi”. Este deviza după care s-a călăuzit întreaga-i viață. Edward Granville Theodore (29 decembrie 1884-9 februarie 1950) a fost lucrător la minele de wolfram și zinc, remarcându-se între muncitori, care-l aleg președinte al Sindicatelor Unite din Queensland, deși avea mai puțin de 30 de ani. Intrând în Partidul Laborist, Edward Granville ajunge, în 1919, prim-ministru al statului Queensland (avea doar 35 de ani!), implicându-se curajos în reformele acestui al doilea stat ca mărime din Australia, vreme de șase ani. Câștigând un loc în Parlamentul Federal, în 1927, peste doi ani devine vicepreședinte al Partidului Laborist și este desemnat trezorier federal și vice-premier al Australiei. A gestionat, în această calitate, criza de la începutul anilor '30, dar soluțiile sale n-au fost admise în totalitate, fapt regretat mai târziu, când specialiștii au recunoscut că aplicarea lor ar fi fost benefică pentru țară. S-a retras din politică în 1931 dedicându-se mediului afacerilor. La moartea sa, petrecută în ziua de 9 februarie 1950 (acum 61 de ani!) la Sydney, a avut parte de onoruri de stat.

Conform unei mărturii, Edward Granville Theodore, a venit în anul 1924 (era vice-premier în Queensland) la Galați să-și caute rudele. De atunci datează, credem, o relatare inedită a vieții preotului Gheorghe Teodorescu de la biserica Mavromol și a fiului său, Basile, emigrat în Australia, cu referiri la premierul australian, păstrată în colecția de documente a Muzeului Județean de Istorie din Galați. Manuscrisul în cauză, descoperit aleatoriu la începutul lunii februarie 2011, ne-a determinat să purcedem, împreună cu dl prof. Cristian-Dragoș Căldăraru, directorul muzeului, la o amplă investigație referitoare la acest subiect, al cărei rezultat urmează să-l publicăm într-o revistă de specialitate.

Povestea vice-premierului australian Edward Granville Theodore, nepotul părintelui Teodorescu din orașul Galați este fascinantă, iar reputația acestui politician onorează rădăcinile lui sud-moldovene. Astăzi, un cartier din Canberra, capitala Australiei, poartă numele Theodore; asemenea și o școală din acest cartier. Mai adăugăm că pe valea Râului Dowson, în statul Queensland, un orașel poartă același nume, Theodore.

Iată cum se poate scrie istoria și ce important este să ne regăsim rădăcinile. Poate că nu este lipsit de interes ca, plecând de la aceste câteva relevante rânduri, edilii noștri să se gândească la înfrățirea Municipiului Galați cu unul din orașele continentului Australian. Ar mai fi și alte motive: primul episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Australiei și Noii Zeelande, Preasfințitul *Filimon Mihail* este născut în Matca, județul Galați, iar la parohia „Sf. Nicolae” din Adelaide (orașul unde s-a născut Edward Granville) slujește preotul *Viorel Stoica*, fost pedagog la Seminarul Sf. Apostol Andrei din Galați, fiul părintelui Constantin Stoica de la biserica Schimbarea la Față (cunoscută drept „biserica greacă”).

În tine am nădăjduit, Doamne... roman-destin, de Liuba-Drăgostița Bujor

Neculai

Staicu-Buciumeni

Porto-Franco, pe care l-am trimis la Chișinău, însoțit de o scrisoare de felicitare talentatei autoare.

După ce ne-am cunoscut, în timpul comemorării, dna Bujor m-a ținut de braț, gest spontan care m-a impresionat în mod deosebit. A doua zi la Salonul literar „Axis Libri” de la Biblioteca „Urechia”, stând tot alături, mi-a dăruit romanul-destin cu titlul atât de sugestiv.

Scriitoarea Claudia Partole scrie, sub titlul „Tentația Mărturisirii”, că romanul „este o spovedanie așternută pe hârtie cu multă dezinvoltură și inspirație”. E o cercetare și povestire a propriei vieți într-o lumină de sobrietate și franchețe, fără a judeca prea aspru lumea și faptele, totodată punându-le pe balanța care mereu urmărește binele și răul, sublimul și urâtul, astfel oferindu-și șansa unei alegeri corecte”.

Rândul la citit a revenit acestei dureroase spovedanii, în intervalul 18-20 decembrie, pe patul Spitalului Militar Galați, internat pentru o răceală căpătată la 1 Decembrie, cu ocazia cinstirii eroilor, de Ziua Națională a României. Și până nu am terminat-o nu am lăsat-o din mână. Citeam cu batista în mână.

„Lăsată în pădure la câteva săptămâni după naștere, am fost găsită de niște femei și o copilă, care veniseră după ciuperci”, povestește autoarea, pe care au dus-o la Sovietul sătesc Vășcăuți. Una din cele două femei a luat-o să o crească; „mă pregăteam să fiu slugă”, a înțeles biata copilă mai târziu. Acest lucru rezultă din faptul că „de la vârsta de trei ani eram pusă la treabă, scrie doamna Drăgostița, aveam datoria să mătur ograda, să hrănesc păsările, să port de grija puilor... Eram bătută crunt, dacă nu îndeplineam poruncile părinților”.

Mă întrebam ce suflet de femeie poate fi acela care pune un copil la treabă de la trei ani, când ar trebui să se joace și îl bate pentru neascultare. Cât de împietrit trebuie să-i fi fost sufletul?

La vârsta de 6 ani, nemaiputând îndura bătăile, a fugit de acasă peste sate, fiind găsită dormind la poartă, obosită, căutându-și mama, flămândă. Era foamete. Bătrâna a trezit-o prin mângâieri - de care nu avusese parte până atunci - a dus-o în casă în brațe, a spălat-o, i-a dat să mănânce, apoi a culcat-o. Dar i-a anunțat și părinții.

Când s-a trezit a doua zi, a văzut-o pe mama vitregă. „Asta nu-i mama mea, bunicuță... am început a implora, plângând. Nu mai vreau să fiu bătută...” se zbuclina nefericita copilă, fără să poată evita întoarcerea la muncă de rob și bătăi nemeritate.

În clasa a doua primară, o învățătoare nouă, care nu-i cunoștea povestea tristei vieți, i-a spus tatălui vitreg că nu-și însușește tabla înmulțirii. A doua zi s-a dus la școală bătută crunt. Învățătoarea a leșinat când i-a văzut vârcile pe spate, recunoscându-și vina când și-a revenit: „NU m-am gândit niciodată că un părinte poate fi atât de crud cu un copil.”

Mulomirea durerilor îi venea de la cântat „de la vârsta de cinci-șase ani eram urcată pe un scaun și pusă să-nveslesc oaspeții casei... Cântecul mi-a fost și mamă și tată și mângâiere și bucurie”, mărturisește domnia sa. Când era copleșită de durere se ducea la pădure și cânta plângând - plângea cântând, reușind să se liniștească. „Cântecul mi-a deschis de fiecare dată porțile sufletului, dând la iveală rezervele de optimism, de frumusețe și armonie interioară”, scrie în continuare.

Cu toate durerile întâmpinate, în temele despre satul natal a cântat frumos și s-a întors întotdeauna cu drag pe ulițele sale, iar acum îi duce sute de cărți, așa ajungând și volumele dăruite, după ce le-a citit, în baștina sa, după cum mi-a mărturisit în prima zi de Crăciun a anului 2010. Iar în roman scrie: „Cântecele mele trec și acum prin amintirile mele legate de sat și de pădurea dragă”, deși acolo a pățimit cel mai mult, a îndurat cele mai amare chinuri.

Și cu toate acestea dna Liuba-Drăgostița Bujor le găsește scuze; lui Tudor Sluser pentru că rămăsese de la 16 ani fără mâna dreaptă ajutându-și tatăl să moară și pentru că fusese arestat și făcuse ani grei de închisoare, deși nu era vinovat, acasă întorcându-se cu ceva frânt în interior, de nu și-a mai revenit niciodată, deși a primit funcții de răspundere.

Mama Maria nu a știut ce înseamnă dragostea pentru copil, fiindcă nu a dat viață nici unei ființe omenești. Când au vrut să treacă Prutul, să meargă la sora Domnica de la Tg. Bujor, au fost opriiți de grănicerii sovietici... „această nereușită a lor avea să le punteze întregul destin de mai departe”.

Nefericita copilă mergea la muncă să-și ajute mama. Astfel, se ducea cu mâncare la tractoriști, era desculță și „părinții nu se îngrijeau să-mi cumpere o pereche de sandale... când veneam seara acasă picioarele-mi erau însângerate de răni pricinuite de spinii, de miriște sau de mușcăturile insectelor. Trebuia să fac ceva, să le lecuiesc, pentru ca a doua zi să pot ieși din nou la muncă”.

Corecțiile primite de la amândoi părinții o sileau să se ascundă. Dacă nu reușea era bătută de ambii părinți, „încât nu rămânea loc viu pe trupul meu”. Uneori se ascundea în pădure, alteori se ducea la nana Tanea și nanul Arsenie, unde se juca, mulțumită, cu ficele nanilor săi. Uneori își pregătea lecțiile cu Galina, care îi era colegă de școală.

Când a terminat clasa a șaptea, la îndemnul învățătorilor, părinții au dus-o la Școala Pedagogică din Călărași, unde exista o secție de muzică, unde și-ar fi putut dezvolta darul de a cânta. Deoarece a fost admisă, a plecat de acasă cu o valiză de placaj cu lacăt, zestrea fiind „câteva rochițe, o vestă, niște ciorapi”. Dar a venit frigul, părinții uitaseră de ea, fără haine și încălțăminte de iarnă, urmare inevitabilă a răcit cumplit, picioarele i se umflaseră. De anul nou am părăsit școala”, scrie nefericita elevă. Acasă era așteptată renunțând la studii. Nedorita fiică a înțeles „că părinților nu le pasă de mine... eram pentru ei doar unealta de muncă”, mărturisește dna Drăgostița.

Au fost ultimele trei anotimpuri pe care le-a petrecut acasă. Și a lucrat la Colhoz până în august. Își dăduse seama că de rămânea lângă ei nu va avea nici un viitor, pierzându-și darul de a cânta. La 1 septembrie și-a pus în aceeași valiză de placaj mica ei zestre, câteva rochițe, și a plecat spre Târgul Vertiujeni pe jos, rugându-se să-i fie trimiși în cale oameni buni, care să o ajute, să o susțină.

La căminul școală-internat erau copii din Temeleuți și împrejurimi, din familii sărace sau cu mulți copii. Acolo a simțit și ea că are o familie. Această școală i-a fost adevărata casă părintească. Acolo s-a simțit cu adevărat liberă, profesorii purtându-se ca adevărați părinți, tot timpul celor patru ani de studii. Directorul, Ion Cărăuș, organiza serate pe obiecte unde se cunoșteau elevii între ei și profesorii îi cunoșteau pe elevi, spre a putea interveni la momentul potrivit. Întregul colectiv de profesori „a aprins în mine/în noi/flacăra iubirii de neam, de limbă, de istoria și trecutul nostru, făcând ca ea să ardă mereu, luminându-ne cugetul și conștiința”, mărturisește domnia sa. Maria și Ion Cărăuș au fost adevărații ei părinți.

Dna Bujor recunoaște, cu durere în suflet, că părinții – așa ziii părinți din Temeleuți, nu s-au interesat de loc de dânsa în cei patru ani de studii, în schimb, soții Cărăuș i-au asigurat cele necesare pentru școală, iar la serbarea de absolvire a fost ajutată de mama unei colege să-i transforme uniforma școlară, convinsă că mai târziu își va „face haine bune și încălțăminte potrivită... Nădăjduiește în bunul Dumnezeu și El te va ajuta.”

La Conservator nu a mai găsit atmosfera din școala de la Vertiujeni. Și nu s-a liniștit până nu s-a dus la noul loc de muncă al foștilor ei părinți suflați Maria și Ion Cărăuș, să le mulțumească.

Dna Liuba-Drăgostița Bujor, vorbește foarte frumos de toți dascălii care au ajutat-o, cum au fost compozitorul Dumitru Gheorghită, prof. Boris Dubălaru, precum și despre alții pe care i-am pomenit sau îi voi menționa în acest articol despre minunatul său roman-destin.

Și la Conservator a dus lipsă de îmbrăcăminte potrivită, a stat de multe ori flămândă, bursa nu-i ajungea, dar de la Temeleuți nici un ajutor. A găsit și acolo o profesoară care îi dădea bani pentru a mânca ceva, ba i-a dăruit și o rochiță și un trenchi cu glugă.

Deși a dorit un cămin în care să domnească armonia, bărbatul visat s-a dovedit a fi egoist, plecând la Kiev pentru aspirantură, crescându-și fiica – Angela, mai mult singură, iar pe Dorin, tatăl nu l-a vrut cu nici un chip, așa că s-au despărțit. Mai târziu au plecat și copiii, Angela în Israel și Dorin dincolo de Atlantic.

Tot timpul dna Drăgostița și-a căutat mama, pe care o

iertase, vrând să o cunoască, să o îmbrățișeze... Pentru ea a compus cântecul „N-am avut cui zice mamă” și a scris poezia „De ce, mamă, m-ai lăsat”.

Mamă, de ce m-ai născut
Dacă tu nu m-ai dorit?
M-ai lăsat într-o pădure
Lângă-un pâlcc de fragi și mure
Ai lăsat și-o scrisorică,
Nu ți-a fost jale că-s mică.
Mi-ai notat în ea și-un nume
Ca să știe sora-lume
Că-s născută de-un creștin
Și-s cu sufletul senin...
De ce, mamă, m-ai lăsat
Și în lume ai plecat?
M-ai lăsat și știu mereu
Doar mila lui Dumnezeu.
Căci oamenii ce m-au găsit
Rău de tot m-au chinuit.

Că străinu-i ca și spinul
Și la suflet ca pelinul.
Mamă, vreau să știi, curat,
Că de mult eu te-am iertat
Și te-am căutat mereu
Să te strâng la pieptul meu.
Am copii, dar sunt în lume
Ș-am rămas de ei străină.
Ție, mamă, nu ți-e dor
De micuțul tău odor?
Nu-ți vine să faci aripă
Să-l găsești măcar pe-o clipă?...
Mamă, de mai ești răspunde,
Că eu vin de-i fi oriunde
Să te iau la casa mea,
Să te știu alătura...

Dna Bujor mai scrie că, odată, se juca în ogradă și o femeie o privea cu mare atenție din șosea. Mama Maria a spus soțului care a gonit-o și nu s-a mai întors niciodată.

Bănuind că știe ceva despre mama sa, a încercat să afle de la mama vitregă, ce și cum, dar aceasta a refuzat să-i spună ceva.

Încă din anul trei a fost angajată la corul Radio-Televiziunii. Deoarece nu avea haine pentru iarnă a fost ajutată de familia preotului academician Andrei Lupan. Apoi a fost concediată, deci o nouă lovitură, de la Capela Corală Moldova, fapt care a îndurerat-o profund, după 23 de ani cât a lucrat acolo, împreună cu alte opt colege, cele mai bune cântărețe. Ca să aibă din ce trăi a învățat dactilografie. În această situație a fost angajată, de poeta Leonida Lari, la ziarul Glasul Națiunii. Ajutor bănesc, în vremuri deosebit de grele, a primit și de la profesorul Boris Dubălaru și de la alți dascăli de ai săi, care i-au înțeles talentul și lipsurile.

În încheiere, se cuvine să evidențiez dârzenia cu care și-a urmat țelul cu toate greutatețile care i-au stat în față, cu toate lipsurile care au stat să o îngenunche, fără să reușească și, cu toate acestea, nu a părăsit Basarabia însângerată, ci a rămas acolo să pună umăr de nădejde pentru un viitor mai bun, contribuind la salvarea naționalilor și a țărișoarei sale.

Consiliul Local Galați
Primăria Galați
Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național Galați

ROMANIA
CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI

Inspectoratul Școlar Județean Galați
Teatrul Muzical „Nae Leonard”

Societatea Scriitorilor „C. Negri”
Teatrul Dramatic „Fani Tardini”

PROGRAMUL
manifestărilor culturale dedicate
ZILEI CULTURII NAȚIONALE
15 ianuarie 2011

Joi, 13 ianuarie 2011
ora 10:00 - Filiala nr. 4 "Grigore Vieru"
Vernisaj expoziție *De la Eminescu la Vieru* și colocviu cu Liga Studenților Buzarabeni
ora 17:00 - Biblioteca „V.A. Urechia” (Sala „Mihai Eminescu”, etaj 1)
Salonul literar **AXIS LIBRI - EMINESCU - permanență a culturii noastre naționale** - dezbateri

Vineri, 14 ianuarie 2011
ora 11:00 - Teatrul Muzical "Nae Leonard" (în foaiet)
România, țara mea de coșmar (I): Țara securilor - lansare de carte
Autor: **Dan Stoica**, scriitor, traducător, dramaturg și regizor. Prezintă: **Anca Belu**
ora 12:00 - Teatrului Muzical „Nae Leonard” (sala de spectacol)
EMINESCU - spiritul totalității românești - spectacol omagial
Din program:
- Alocuțiuni ale oficialităților. Prezentator: **Laura Sava** - Teatrul Muzical „Nae Leonard”
- *Întotdeauna Eminescu* - proiecție film realizat de **Cătălin Negoită** - director, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural
- *Recital din lirica eminesciană* - actori de la **Teatrul Dramatic „Fani Tardini”**
- *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie* - recită invitatul special **George Motoi**
- *Scriitori gălățeni - recital din creația proprie* - **Florina Zaharia, Sterian Vicol, Alina Cheșcă, Viorel Dinescu**
- *Eminescu și muzica* - moment realizat de **Teatrul Muzical „Nae Leonard”**
- *Eminescu - poet universal* - recital în limbile minorităților din Galați (germană, greacă, italiană, turcă, ucraineană etc)
- Dramatizare din opera eminesciană - moment susținut de studenți de la **Facultatea de arte, Universitatea „Dunărea de Jos”**
- *Dor de Eminescu* - proiecție film - autor: **Maximilian Popescu-Vella**

Sâmbătă, 15 ianuarie 2011
ora 10:00 - Parcul „Mihai Eminescu”
Poeme și flori la statuia poetului - program festiv
- Alocuțiuni ale oficialităților gălățene
- Recital din poezia poetului „nepereche” cu actorii **Teatrului Dramatic „Fani Tardini”**: **Vlad Vasiliu, Lică Dănilă, Tamara Constantinescu, Svetlana Friptu** ș.
- Moment coregrafic al baletului de la **Teatrul Muzical „Nae Leonard”**
- *O oră de iubire* - recital al elevilor de la **Școala Postliceală „Carol Davilla”**
- Mini-spectacole ale elevilor de la școlile gălățene

15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale

Eminescu - expresia totalității românești

Anul 2011 a debutat cultural cu sărbătorirea Zilei Naționale care - sublim lucru a fost aleasă ziua nașterii poetului nepereche. Fericită coincidență, în acest an, la Galați sărbătorim 100 de ani de la dezvelirea statuii scriitorului total al literaturii noastre, sculptură amplasată în Parcul Municipal cu același nume, ambele obiective fiind înscrise în Lista monumentelor istorice naționale.

Organizate sub patronajul Consiliului Local, al Primăriei Galați și al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Național Galați, manifestările dedicate poetului **Mihai Eminescu** și, pentru prima dată, sărbătorii valorilor culturale românești, s-au desfășurat pe parcursul a trei zile, în perioada 13-15 ianuarie a.c.

Este pentru prima oară când reprezentanții instituțiilor culturale din Galați s-au unit pentru a celebra o zi cu două semnificații extrem de prețioase pentru poporul român. Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, Inspectoratul Școlar Județean Galați, Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Teatrul Dramatic „Fani Tardini” și Societatea Scriitorilor „C. Negri” au derulat un program variat.

Cum era și firesc, Biblioteca „V.A. Urechia” a deschis seria manifestărilor dedicate acestor sărbători prin reluarea, după o vacanță binemeritată, *joi, 13 ianuarie 2011*, a Salonului literar „Axis Libri”, în cadrul căruia a avut loc dezbaterea „*Eminescu - permanență a culturii naționale*”. Moderatorul evenimentului, scriitorul și profesorul Theodor Parapiru, așa cum ne-a obișnuit, a știut să incite la discuții pe cei prezenți, reușind schimburi de păreri ample pe marginea vieții și operei poetului de geniu al culturii române.

La sediul Bibliotecii „V.A. Urechia”, iubitorii de artă și poezie au putut admira, în perioada 12-23 ianuarie, o serie de expoziții având ca temă centrală omul și poetul **Eminescu**:

- la etajul I, mezanin, la sediul central al Bibliotecii

- „Popasul Bibliofilului“, expoziția „*M. Eminescu în viziunea artiștilor plastici*“ a adus în prim plan chipul eminescian, cunoscut și mai puțin cunoscut, descoperit în litografiile de epocă, în revista „Familia” din 1885 și schițat de autori anonimi, dar surprins și de plasticieni renumiți ca: *C. Ressu, A. Murnu, J. Perahim, Șt. Luchian, N. Spirescu, Th. Vișan*;

- expoziția „*Cobori în jos Luceafăr blând...*“ a putut

George Motoi

fi admirată la Sala „M. Eminescu” a Bibliotecii „V.A. Urechia” și a avut ca scop punerea în lumină a viziunii artistului plastic *Mișu Teișanu* asupra poemului „Luceafărul”, printr-o suită de 22 de cromolitografii, apărute la Atelierul Societății „Luceafărul” din București, între anii 1921-1923. Planșele expuse, adevărate opere de artă, considerate rarități bibliofile, au fost editate în doar 480 de exemplare;

- în Foaierul Sălii de lectură a Bibliotecii „V.A. Urechia”, etajul 1, a putut fi admirată expoziția „*M. Eminescu - Veronica Micle, Iubire și Poezie*“ - care a reunit volume de versuri având ca temă centrală

„dragostea” - așa cum este reflectată în opera celor doi poeți. Simbol al unei mari iubiri - corespondența dintre „Dulcea me doamnă” și „Eminul meu iubit”, este pusă în valoare împreună cu portretele celor doi îndrăgostiți și cu ilustrațiile care le însoțesc lucrările.

Acțiunile de la Sediul central al bibliotecii au fost

completate cu cele de la Filiala nr. 1 „Costache Negri“ și Filiala nr. 4 „Grigore Vieru“ fie prin manifestări literar-artistice, fie prin expoziții. Astfel, la Filiala nr. 4 „Grigore Vieru” de la Euro-Gara CFR a avut loc vernisajul expoziției „De la Eminescu la Vieru”. Cu acest prilej, s-a desfășurat și un colocviu având aceeași temă la care au participat și reprezentanți ai Ligii Studenților basarabeni.

Vineri, 14 ianuarie, la orele 11, Teatrul Muzical „Nae Leonard” a găzduit lansarea volumului „România, țara mea de coșmar (I): Țara secuilor”, autor Dan Stoica, scriitor, traducător, dramaturg, regizor de teatru, fotograf și critic de film, stabilit la Viena din 1990. Prezentarea cărții a fost realizată de Anca Belu și Ilie Zanfir.

La ora 12, Teatrul Muzical „Nae Leonard”, într-o atmosferă solemnă, a invitat scriitori, artiști și elevi pentru a-l sărbători pe **Eminescu**, marcând, în același timp, **Ziua Națională a Culturii**.

Deschiderea amplei acțiuni cu titlul „Eminescu spiritul totalității românești” s-a bucurat de un auditoriu numeros, o sală arhiplină, cu persoane de toate vârstele și din toate mediile sociale, de la care nu puteau lipsi oficialitățile județului și municipiului Galați.

Directorul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, profesorul Ilie Zanfir, a deschis seria de acțiuni dedicate acestei manifestări printr-o alocuțiune. Importanța evenimentului a fost subliniată punct cu punct în cuvântarea pe care o reproducem integral:

Stimați invitați, onorat auditoriu,

Începând cu acest an, ziua de 15 ianuarie, ziua nașterii poetului național Mihai Eminescu a fost aleasă și declarată Ziua Culturii Naționale prin Legea nr. 238 din 7 decembrie 2010, ca răspuns la propunerile repetate ale Academiei Române.

Cu acest prilej, toate instituțiile de cultură din municipiul și județul Galați și-au unit forțele pentru

a marca semnificația acestei mărețe sărbători și a omagia poetul de geniu al poporului român, precum și valorile culturii noastre naționale.

„Orice națiune trebuie să își celebreze cultura. Ziua de naștere a lui Eminescu e cea mai potrivită pentru celebrarea culturii naționale”, a declarat academicianul Eugen Simion, inițiatorul acestui demers. Nici nu se putea o alegere mai potrivită pentru că, Eminescu „a fost și rămâne cea mai copleșitoare mărturie despre forma inegalabilă pe care o poate atinge geniul creator românesc, atunci când se alimentează din adâncimile fertile și insondabile ale unui fond autentic.”

Ziua de 15 ianuarie este de un simbolism covârșitor pentru că însăși viața lui Eminescu este una exemplară. Nu este viața unui sfânt și nici a unui erou, ci este viața unui geniu care a trăit permanent cu privirea ațintită spre înaltele idealuri: de artă, de cunoaștere, naționale, de puritate sufletească și de dăruire, care a trăit aproape exclusiv prin și pentru opera sa, neacceptând compromisuri și dăruind acestor idealuri tot ce avea mai bun în propria

ființă, până la negarea de sine.

„Eminescu, scria Nicolae Iorga, e întruparea literară a conștiinței românești, una și nedespărțită”, iar Titu Maiorescu aprecia : «Poetul Mihai Eminescu aparține românilor. A fost denumit poet național și universal, scriitorul total al literaturii românești, poetul nepereche, geniul tutelar al culturii neamului, făuritorul limbii literare, Luceafărul culturii românești. El însuși spunea: „Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor cum soarele soarbe un nour de aur din marea de amar”».

„Pentru noi, Eminescu nu e numai cel mai mare poet al nostru și cel mai strălucit geniu pe care l-a zămislit pământul, apele și cerul românesc. El este, într-un anumit fel, întruparea însăși a acestui cer și a acestui pământ, cu toate frumusețile, durerile și

nădejdiile crescute din ele”- concluziona la Paris în 1949, Mircea Eliade.

Marcând spiritul epocii marilor clasici, lui Eminescu îi revin merite egale cu cele ale mentorului său, Titu Maiorescu - prin faptul că el este cel care-i cunoaște și-i recomandă Junimii, determinându-i să scrie, după ce le intuiuse talentul, pe I.L. Caragiale, Ioan Slavici și Ion Creangă, reprezentând toate spațiile românești: Muntenia, Transilvania, Moldova.

Ca bibliotecar, Eminescu are conduita unui (re) formator, năzuind să construiască o bibliotecă pe temelia vechilor cărți, păstrătoare ale filonului autentic de spiritualitate și cultură românească. Asocierea Zilei Culturii Naționale cu personalitatea lui Eminescu, care a fost bibliotecar în patru rânduri de-a lungul vieții și Director al celei mai mari biblioteci universitare, cea din Iași, este pentru colectivul instituției de cultură pe care o reprezintă, Biblioteca „V.A.Urechia”, motiv de mândrie, dar și de înaltă responsabilitate.

Avem datoria de onoare să prețuim cum se cuvine personalitatea marelui creator de limbă și literatură română, a patriotului înflăcărat, prin acțiuni și manifestări de înaltă ținută ideatică și la un nivel

Cătălin Negoită

calitativ superior...

La mulți ani, EMINESCU!

La mulți ani, CULTURĂ ROMÂNĂ!

Anul acesta, Galațiul a avut marea onoare de a-l avea ca invitat special, la dubla sărbătoare, pe domnul George Motoi, renumit actor și regizor de teatru care a susținut un recital de înaltă ținută artistică pe versurile făuritorului limbii românești (*Epigonii și Ce-ți doresc eu ție dulce Românie*).

Cu acel prilej, domnia-sa a primit două diplome - una de excelență, pentru activitatea artistică impresionantă din ultimii 10 ani și o diplomă

aniversară pentru cei 75 de ani pe care avea să-i împlinească pe 22 ianuarie.

Demn de remarcat este faptul că, ajuns la București, domnul George Motoi, plăcut surprins de primirea de la Galați, a ținut să-i multumească, printr-o scrisoare, directorului Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”. Ne-am permis să reproducem parțial cuvintele pline de grație ale actorului: „Îți scriu pentru a-mi exprima încă o dată bucuria ce mi-ai prilejuit, acordându-mi cele două diplome încărcate de respect și recunoștință chiar de la prima sărbătorire a **Zilei Culturii Naționale** și la

aniversarea nașterii marelui poet, Mihai Eminescu. Coincidența m-a mișcat profund, prin însăși încărcătura de semnificații ce o presupune.

Această cinstire a voastră mă onorează, dar mă și obligă și cred că tu,... după cât te cunosc, asta ai și urmărit, să mă obligi, să mă legi fedeleș de tine și de orașul Galați, intuind, pesemne, diplomat cum te știu, cât de mult îmi place să revin...prin locurile copilăriei și adolescenței mele. Ei bine, ai reușit!”

A urmat apoi o proiecție de film realizată de domnul Cătălin Negoită, directorul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Național cu titlul „Întotdeauna Eminescu”.

Un regal de poezie din lirica eminesciană a fost susținut, de actorii Teatrului Dramatic ”Fani Tardini”, de actorul Gheorghe Mînăroiu de la Cahul, Republica Moldova și de scriitorii gălățeni: Florina Zaharia, Sterian Vicol, Alina Cheșcă și Viorel Dinescu.

Momentele muzicale pe versuri eminesciene au fost oferite de actorii Teatrului muzical „Nae Leonard”. Decorul simplu al scenei, lumânările aprinse, crenguțele de brad, roșul aprins al fundalului au făcut ca romanțele interpretate de gazde să transmită publicului emoții puternice.

Pentru a demonstra încă o dată, dacă mai era nevoie, că **Eminescu** este un poet atât național, cât și universal, minoritățile gălățene (germană, greacă, italiană, turcă, ucrainiană) au recitat, în limbile lor materne, poezii ale Lucefărului românesc

În final, scriitorul gălățean Maximilian Popescu-Vella a lăsat publicul, dar mai ales tinerii, să mediteze la opera poetului prin intermediul filmului „Dor de Eminescu”.

Sâmbătă, 15 ianuarie 2010, la orele 10, statuia lui Eminescu din Parcul omonim a fost martora cuvântării oficialităților locale: președintele Consiliului Județului - Eugen Chebac, primarul Galațiului - Dumitru Nicolae, viceprimarul municipiului - Nicușor Ciumacenco etc.

Profesorul Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia” a amintit în n u m e r o s u l u i auditoriu că la „16 octombrie 1911, deci acum 100 de ani, în Parcul municipal, a fost dezvelită prima statuie din țară a poetului Mihai Eminescu, operă în marmură a sculptorului Frederic Storck. Festivitatea dezvelirii a constituit atunci o adevărată sărbătoare, la actul

inaugurării semnând mari personalități: N. Iorga, C.C. Arion, ministrul culturii, Duiliu Zamfirescu, Mihail Sadoveanu, Emil Gârleanu, Jean Bart, Fr. Storck, Ion Minulescu, Dimitrie Anghel, episcopul Nifon al Dunării de Jos și actrița Maria Filotti.”

A vorbit apoi de felul cum Frederic Storck a gândit transpunerea în marmură a chipului eminescian, reproducând cuvintele acestuia: „Nu mi-aș fi putut închipui niciodată pentru chipul celui mai mare poet-filozof al nostru un soclu banal, din unele din acele socluri care nu spun nimic, nici minții, nici sufletului. Mai potrivit cu geniul său poetic, eu l-am văzut pe Eminescu, în concepțiunea mea, ieșind dintr-o stâncă, simbol al celei mai desăvârșite eternizări... Împreunând severul cu idealul, am înțeles ca în expresia vagă a privirii să pun mult

mai mult din melancolia sufletului său, melancolie care răsare așa de minunat din tot ce a scris poetul acesta mare și ca minte și ca suflet. Sufletul i se citește în priviri, mintea în geniul care, ținând în mână făclia de lumină, iese din blocul de marmură al stâncii, risipind în juru-i lumina operelor geniale, cu care Mihai Eminescu a îmbogățit gândirea și poezia românească.” (Dimineața. Anul 8, nr. 2788).

Au urmat alocuțiunile personalităților județene și locale, ale reprezentanților instituțiilor de cultură gălățene după care, actorii Teatrului Dramatic „Fani Tardini”, și poezii Sterial Vicol, președinte al Societății Scriitorilor „C. Negri” Galați au susținut un recital de poezie din opera eminesciană. Pe fundalul muzicii pe versurile poetului, elevii școlilor gălățene au continuat recitalul poetic, iar persoanele participante au depus flori și coroane la statuia acestuia.

Dacă în alte părți ale țării **Ziua Culturii Naționale** a umbrat ziua titanului poeziei românești, sau proporțiile sărbătorilor s-au inversat, suntem mândri că, la Galați, cele două sărbători au putut să-și păstreze

Dumitru Nicolae
Primarul Galațiului

fiecare locul cuvenit, împletindu-se una cu cealaltă spre satisfacția iubitorilor de cultură ai urbei noastre.

Filiala nr. 3 a Bibliotecii „V.A. Urechia” - „Tehnologia Informației”: servicii specializate pentru întreaga comunitate

Geta Eftimie

Filiala nr. 3 a Bibliotecii „V.A. Urechia” - „Tehnologia Informației” oferă servicii specializate pentru întreaga comunitate

Din nefericire pentru viitorul întregii societăți, din ce în ce mai puțini dintre noi conștientizează cât de important este rolul unei biblioteci publice.

Dezvoltarea bibliotecii publice pe toate planurile, de la achiziția de carte, abonamente periodice și baze de date, la dotarea cu computere conectate la Internet, de la dezvoltarea pe orizontală prin deschiderea de filiale, cât mai aproape de utilizatorii potențiali, la formarea profesională a bibliotecarilor pe componentele moderne ale viitoarelor lor competențe, constituie cheia de boltă care deschide larg accesul publicului la întregul univers de cunoaștere al umanității.

În acest context, în plină criză financiară Biblioteca „V.A. Urechia” a găsit resursele necesare pentru a continua procesul de dezvoltare de noi filiale, asumat prin Proiectul de management 2008 - 2013 și în cursul lunii noiembrie a anului 2010 odată cu aniversarea celor 120 de ani de bibliotecă publică la Galați, a inaugurat Filiala nr. 3 - Tehnologia Informației în incinta Parcului de Soft.

Filiala funcționează pe bază de parteneriat public-privat conform protocolului de colaborare dintre Biblioteca „V.A. Urechia” și Parcul de soft. Astfel resursele alocate pentru dezvoltarea și implementarea acestui proiect - Filiala nr. 3 - „Tehnologia Informației” au fost partajate. Parcul de Soft asigură spațiul necesar pentru furnizarea de servicii de bibliotecă și cheltuielile de funcționare necesare precum și accesul la Internet și transferul de date (serviciile Bibliotecii funcționează în sistem integrat) iar Biblioteca „V.A. Urechia” asigură achiziția de carte de specialitate, abonamente la reviste de specialitate și baze de date precum și

personal specializat și calificat în informare și documentare.

Pentru atingerea obiectivelor propuse în acest parteneriat, Asociația TEHNOPOLO Galați, reprezentată prin dr. ing. Gelu Kahu acționează în calitate de consultant și promotor al activității I.T. în zona Dunării de Jos și a Mării Negre prin Conferința Internațională Info-Da Blas.

Dacă prin însăși denumire pare a se adresa unui grup de nișă, un public extrem de specializat cu necesități de informare punctuale Filiala nr. 3 - „Tehnologia Informației” are un profil enciclopedic fiind accesibilă tuturor celor care doresc să acceseze serviciile oferite de Biblioteca „V.A. Urechia”.

Pe lângă serviciile tradiționale ale Bibliotecii, înscriere, împrumut la domiciliu sau împrumut interbibliotecar, Filiala nr. 3 - „Tehnologia Informației” oferă și servicii de specialitate: asistență și consiliere pentru prelucrarea, organizarea și arhivarea informațiilor, asistență în căutarea și regăsirea informației solicitate în baze de date specializate: Oxford Journals, ResearchGATE, OCLC etc.

În prezent Filiala nr. 3 dispune de un fond de aproximativ 3000 u.b. conținut enciclopedic, 5 abonamente la periodicele gălățene și acces la bazele de date on-line: Catalogul On-Line al BVAU, RoLiNeSt, IndacoLegeOnLine, ResearchGATE, OCLC etc.

Prin competențele personalului care asigură desfășurarea optimă a serviciilor în cadrul Filialei nr. 3 se va acoperi întreaga gamă de cerințe de informare și subiecte specifice subscrise sintagmei „tehnologia informației”: comunicații de date, sisteme de operare, marketing on-line, web design și dezvoltare software.

Totodată Filiala nr. 3 - „Tehnologia Informației” va deveni gazdă și partener activ în organizare evenimentelor care promovează și stimulează inovația tehnologică sau exploatarea rezultatelor cercetărilor tehnice și de I.T. cum ar fi seminarii de informare, conferințe, colocvii de specialitate sau workshop-uri.

**În anul 2010, la
Editura „AXIS LIBRI”
a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați
semnalăm următoarele apariții:**

Omul tranziției / Ivan Ivlampie;
Totalitarism și victimizare / Viviana Ivlampie;
Ghidul turistic al Galațiului / Zanfir Ilie, Pompiliu Comșa;
Dialoguri socratice / Viorel Dinescu;
Dicționar enciclopedic de expresii celebre / Teodor Parapiru
Trandafirul galben / Nicolae-Paul Mihail;
Am fost cindva OM / Marius Cioarec;
Catrafuse / Victor Cilinca;
Povestiri despre demonul politic / Ion Cordoneanu;
Indexarea publicațiilor de drept / Dorina Bălan;
Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați : monografie (Vol. 1 și 2);
Oameni în memoria Galațiului 2009;
GHIDUL Bibliotecii „V.A. Urechia” 2010;
Anuarul evenimentelor culturale 2010 (Anul I, Nr. 1);
Buletinul Fundației Urechia (Anul 8, Nr. 11);
Revista AXIS LIBRI (Anul III, nr. 6, 7, 8, 9)
Revista Asociația. - trimestrial

În anul 2011, la

sunt în curs de apariție:

Puzzle cu Vasile / Katia Nanu
Domnul Darwin de Veneția / Teodor Parapiru
Corupție de majori / Teodor Parapiru
Agonie de sărbători / Aurel Stancu
Arhipelag stelar / Viorel Dinescu
Filmul american / Grid Modorcea

SUMAR

EMIL CIORAN – Exerciții de admirație	coperta 2
ZANFIR ILIE – Renașterea prin cultură	1
BIBLIO - BREVIAR	
MIA BĂRARU - Enciclopedia României	2
PAULA BALHUI - Ce știm despre Biblioteca „V.A. Urechia”	4
PRUTEANU DANA – Omul – Obiect și subiect în muzică și dans	6
CĂTĂLINA OPREA – Internetul în lumea bibliotecii	7
VIOLETA MORARU – Ghidul de indexare LIVES-RO	8
LIDIA IGNAT – Achiziții în Biblioteca „V.A. Urechia”	10
LEONICA ROMAN – Din presa gălățeană (II)	11
ȘTEFANA TEODOROV – Biblioteca virtuală de proprietate industrială	13
SALONUL LITERAR AXIS LIBRI	
SILVIA MATEI – Salonul literar AXIS LIBRI - cronica evenimentelor	15
LEȚIȚIA BURUIANĂ – Valeriu Stancu: Suflete cu ieșire la mare	19
DORINA BĂLAN - Bordeianu, Cătălin. Cumințenia iubirii.	20
ANDREI PARAPIRU - Monica Lovinescu și demersul ei național-cultural	21
VIOLETA OPAIȚ - Voci în vacarm	21
LOCALIA	
ADRIAN POHRIB – Serviciul Județean Galați al Arhivele Naționale	22
CORNELIU STOICA – Ludovic Bassarab	26
EUGEN HOLBAN – Caloianu și paparuda (II)	28
RODICA DERMENGI – Biblioteca Raională Cahul – activități și parteneriate	30
CRISTIAN DRAGOȘ CĂLDĂRARU – Un proiect îndrăzneț de translare a bisericii „Sf. Gheorghe” din Galați	32
PERSONALIA	
FELICIA SOLOVIEV – Ion Creangă - „Homer al nostru”	34
IONEL NECULA – Cioran într-o corespondență inedită	36
TENA BEZMAN – Valeriu Gorunescu un prieten al Galațiului	38
DORINA BĂLAN – Magda Isanos – rădăcini gălățene	39
ADINA ȘUȘNEA – Repere comune în activitatea artistică a lui Ludovic Feldman și Theodor Grigoriu	40
AUREL MANOLE – 90 de ani de la nașterea maestrului Nicolae Spirescu	42
REFLEXII DIALOGICE	
GHIȚĂ NAZARE – Interviu cu Theodor Parapiru	43
PETRU IAMANDI – Interviu cu Doru Tătar	45
CUTIA DE REZONANȚĂ	
VASILE GHICA – Surșuri migdalate (II)	48
VASILE ANDRU - Exerciții de clarviziune (I)	49
DAN PLĂEȘU – Extraterestrii la pensie	50
VALERIU STANCU – Balada petalei de roză	51
VIOLETA CRAIU – Poeme	52
MARCELA BARBU – Poeme	53
DANIELA VLASIE – PK2 - fragment de roman	54
CONFLUENȚE CULTURALE	
GEORGE MOTOI – „Noi versiuni scenice după vechi piese de teatru”-fragmente	56
A.G. SECARĂ - „Viața ca autosugestie” de Dan Goglează	58
GHEORGHE ANDREESCU – Europa dintre mări	60
MARIANA TOMOZEI COCOȘ – Șase artiști în Finlanda	61
GRID MODORCEA - Ignorarea lui Eminescu impune o nouă lege organică	62
THEODOR PARAPIRU – „Statuia vorbitoare a lui Pasquino”	63
NICOLETA CRÂNGANU - Dionis – în „afară” lumii proprii	64
EUGEN DRĂGOI - Australia modernă și „rădăcinile” ei gălățene	67
NECULAI STAICU-BUCIUMENI – În tine am nădăjduit, Doamne...	68
EVENIMENTE	
15 ianuarie - Ziua Culturii Naționale	70
GETA EFTIMIE - Deschiderea Filialei nr. 3 din Parcul de Soft	71
Noutăți editoriale la <i>Axis Libri</i>	

Notă: În numărul următor *AXIS LIBRI* va aduce printre altele în atenția cititorilor săi, aspecte de la deschiderea Filialei „Paul Păltănea”, noutăți despre ediția a III-a Festivalului național de carte *AXIS LIBRI* precum și creații literare - artistice ale autorilor gălățeni și naționali.

Director: ZANFIR ILIE

Redactor-Şef: Lețiția Buruiană

Redactor-Şef adj.: Mia Băraru

Secretar general de redacție: Dorina Bălan

Redactori: Silvia Matei, Camelia Toporaș, Leonica Roman

Tehnoredactare: Cătălina Ciomaga, Adina Vasiliță, Sorina Radu

Ilustrația revistei a fost realizată după colecțiile

Bibliotecii Județene „V.A Urechia” Galați.

Adresa: Galați, Str. Mihai Bravu, nr. 16.

Tel: 0236/411037, Fax: 0236/311060

E-mail: axislibri@gmail.com; axislibri@bvau.ro

Web: <http://www.bvau.ro/axislibri>

ISSN: 1844-9603

Revista *Axis Libri* este membră **APLER** (Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România) și **ARPE** (Asociația Revistelor și Publicațiilor din Europa).

